

ပြန်ပညာဆိုင်ရာလမ်းညွှန်
ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု

နိုင်ငံတကာရေးရာ သတင်းစဉ်

ဒီဇင်ဘာ ၁၉၈၁

အီဂျစ်နိုင်ငံရေး အခြေအနေ

အီဂျစ်နိုင်ငံ သမ္မတ အန်ဝါဆတ်သည် အီဂျစ်-အစ္စရေး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အီဂျစ်ပြည်တွင်း နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုရရှိရေးတို့အတွက် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိစဉ် ၁၉၈၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင် လုပ်ကြံခံခဲ့ရပြီး ရုတ်တရက် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အီဂျစ်နိုင်ငံရေး အခြေအနေ၊ အီဂျစ်-အစ္စရေး ငြိမ်းချမ်းရေး အခြေအနေတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများက စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။

အီဂျစ်-အစ္စရေး ငြိမ်းချမ်းရေး

အီဂျစ်သမ္မတ အန်ဝါဆတ်သည် ၁၉၇၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလက အစ္စရေးနိုင်ငံ ဂျေရုဆလင်မြို့သို့ သွားရောက်ခဲ့ခြင်းဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ပဋိပက္ခ ပြင်းထန်ခဲ့သော အာရပ် နိုင်ငံများနှင့် အစ္စရေး နိုင်ငံတို့ အကြား ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းစဉ်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ တဖန် ၁၉၇၈ ခုနှစ်စက်တင်ဘာလတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ကမကထပြုမှုဖြင့် အမေရိကန်သမ္မတ ဂျင်မီကာတာ၊ အီဂျစ်သမ္မတ အန်ဝါဆတ်နှင့် အစ္စရေး ဝန်ကြီးချုပ်မိနာချင်ဘီဂင်တို့သည် အမေရိကန်ဒေဗစ်စခန်း၌ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး သဘောတူညီချက်များကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။

ထိုအမေရိကန်၊ အီဂျစ်နှင့် အစ္စရေး သုံးပွင့်ဆိုင် ဒေဗစ်စခန်း သဘောတူညီချက်ကို အာရပ်နိုင်ငံများက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပြစ်တင်ဝေဖန်ခဲ့ကြသည့် အပြင် အဲလ်ဂျီးရီးယား၊ လစ်ဗျား၊ တောင်ယီမင်၊ ဆီးရီးယားနိုင်ငံနှင့် ပါလက်စတိုင်းလွတ်မြောက်ရေး အဖွဲ့တို့သည် အီဂျစ် နိုင်ငံ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များအား ဆန့်ကျင်ရန် အာရပ်ကြံ့ကြံ့ခံတပ်ဦး * ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး အီဂျစ်နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး အဆက် အသွယ် အားလုံးကို ဖြတ်တောက်ခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့ ဝိုင်းဝန်း ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည့် ကြားမှပင်

၁။ အကျယ်ကို ၁၉၇၉ ခုနှစ် မေလထုတ် နိုင်ငံတကာရေးရာ သတင်းစဉ် "အီဂျစ်-အစ္စရေး ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီချက်" ဆောင်းပါးတွင် ဖတ်ရှုပါရန်

အီဂျစ်သမ္မတဆတ်နှင့် အစ္စရေးဝန်ကြီးချုပ် ဘီဂင်တို့သည် အီဂျစ်-အစ္စရေး ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ်ကို ၁၉၇၉ ခုနှစ် မတ်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဝါရှင်တန်မြို့ရှိ အိမ်ဖြူတော်၌ အမေရိကန် သမ္မတ ကာတာကို သက်သေပြု၍ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ ထိုစာချုပ်တွင် အီဂျစ်နှင့် အစ္စရေးတို့သည် နှစ်နိုင်ငံ အကြား စစ်မက် ဖြစ်ပွားနေသည့် အခြေ အနေကို ရပ်စဲရန် သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် အီဂျစ်-အစ္စရေး ပုံမှန်ဆက်ဆံရေး၊ အီဂျစ်ပိုင် ဆိုင်းနိုင်းကျွန်းဆွယ်ကို အစ္စရေးက ပြန်လည် ပေးအပ်ရေး၊ ဂျော်ဒန်မြစ် အနောက်ဘက်ကမ်းနှင့် ဂါဇာ ကမ်းမြောင် ဒေသရှိ ပါလက်စတိုင်းသားတို့အား ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေး ပေးရန် ဆက်လက် ညှိနှိုင်းရေးတို့ကို သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။

အစ္စရေးနိုင်ငံနှင့် ဆက်ဆံရေး

အီဂျစ်-အစ္စရေး ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီချက် စာချုပ်အရ အီဂျစ် နိုင်ငံနှင့် အစ္စရေး နိုင်ငံတို့သည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်နေ့မှ စ၍ သံတမန်ဆက်ဆံရေးကို တရားဝင် ထူထောင်ခဲ့သည်။ တချိန်တည်းမှာပင် အစ္စရေးနိုင်ငံ ထူထောင်ချိန်မှစ၍ အီဂျစ်က အစ္စရေးအားစီးပွားရေးအရ သပိတ်မှောက်ထားခြင်းကို အီဂျစ်ပါလီမန်က ရုပ်သိမ်းပေးခဲ့သည်။

* Arab Steadfastness Front
J။ NAB/Reuter, 27.2.81, Bul. No. 1. p.1

အီဂျစ်-အစ္စရေးပုံမှန်ဆက်ဆံရေးအတွက် နှစ်နိုင်ငံ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များ ဆွေးနွေးခဲ့ကြရာ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး၊ လေကြောင်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် နယ်နိမိတ်ဖြစ်သန်းသွားလာရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ အတည်ပြုရေး စသည်တို့တွင် သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့သည်။ အီဂျစ်နှင့် အစ္စရေးနိုင်ငံမှ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များ အပြန်အလှန် လည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက်လည်း မူအားဖြင့် သဘောတူညီမှု ရရှိခဲ့ပြီဟု ဆိုသည်။^၁

ထို့ပြင် အီဂျစ်သမ္မတ ဆဒတ်နှင့် အစ္စရေးဝန်ကြီးချုပ် ဘီဂင်တို့သည် ယခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက်နေ့က အီဂျစ်နိုင်ငံ အလက်ဇန်ဒြားမြို့၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြရာ ၁၆ လကြာ ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့သော ပါလက်စတိုင်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး ပေးရေးကိစ္စအတွက် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းပွဲများကို စက်တင်ဘာလမှစ၍ ပြန်လည်ကျင်းပရန် သဘောတူညီခဲ့သည်။^၂ အီဂျစ်နှင့် အစ္စရေးကိုယ်စားလှယ်များသည် ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်၌ ပါရှိသော အချက်အချာချက်ဖြစ်သည့် ဂျော်ဒန်မြစ် အနောက်ဘက်ကမ်းနှင့် ဂါဇာကမ်းမြောက်ဒေသရှိပါလက်စတိုင်းသားများအား အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာ ခွဲဝေပေးရေး ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်း နေစဉ်မှာပင် အစ္စရေးနိုင်ငံက အရှေ့ဂျေရုဆလင်မြို့ အပါအဝင် ဂျေရုဆလင်မြို့အား အစ္စရေး မြို့တော်အဖြစ် ဥပဒေပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းကြောင့် သမ္မတဆဒတ်သည် အစ္စရေးနိုင်ငံနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများကို ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် မေလမှစ၍ ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့သည်။^၃ နှစ်နိုင်ငံ ခေါင်းဆောင်များ၏သဘောတူညီချက်အရ ပါလက်စတိုင်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး ပေးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဝန်ကြီးအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲများကို စက်တင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့မှစ၍ ကိုင်ရီမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည်။^၄

ထို့ပြင် အစ္စရေးနိုင်ငံသည် ၁၉၇၇ ခုနှစ် အာရပ်-အစ္စရေးစစ်ပွဲအတွင်းကသိမ်းပိုက်ထားသောဆိုင်းနိုင်းကျွန်းဆွယ်အား အီဂျစ်နိုင်ငံ အချုပ်အခြာ အာဏာ

အောက်သို့ ပြန်လည်ပေးအပ်ရေးအတွက် ဆိုင်းနိုင်းဒေသမှ အစ္စရေး တပ်များကို ၁၉၇၂ ခုနှစ် ဧပြီလ နောက်ဆုံးထား၍ ရပ်သိမ်းပေးရန် သဘောတူညီခဲ့သည်။^၅ အစ္စရေးတပ်များ ရပ်သိမ်းပြီးနောက် ဆိုင်းနိုင်းဒေသတွင် နိုင်ငံပေါင်းစုံမှ ငြိမ်းချမ်းရေးထိန်းသိမ်းရေးတပ်များ ထားရှိရန် သဘောတူညီချက်တရပ်ကို အမေရိကန်နိုင်ငံဆိုင်ရာ အီဂျစ်သံအမတ်ကြီး အာရှရစ်ဂေဘဲလ် * နှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ ဆိုင်ရာ အစ္စရေးသံအမတ်ကြီး အက်ဖရိယပ်စီဗရန် + တို့သည် အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အလက်ဇန်းဒါးဟိဂ် နှင့်အတူ ဝါရှင်တန်မြို့တွင် ဩဂုတ်လ ၃ ရက်နေ့က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။

ထိုဆိုင်းနိုင်းဒေသ ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းရေးတပ်ဖွဲ့မှာ လက်နက်ငယ်များသာ ကိုင်ဆောင်သော အင်အား ၃၀၀၀ ခန့်ရှိ တပ်သားများ ထားရှိမည် ဖြစ်ပြီးထိုတပ်ဖွဲ့တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီ၊ နယ်သာလန်၊ ပီဂျီ၊ ကိုလံဘီယာနှင့် ဥရုဂွေး နိုင်ငံတို့မှ တပ်ဖွဲ့များ ပါဝင်မည်ဟု ဆိုသည်။^၆

အာရပ်ကမ္ဘာ၏ တုံ့ပြန်ချက်

အီဂျစ်-အစ္စရေး ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ်အား အာရပ်နိုင်ငံများက ဆန့်ကျင် ကန့်ကွက်ခဲ့ကြရာတွင် ၁၉၇၉ ခုနှစ် မတ်လက အီဂျစ်နိုင်ငံ တက္ကဒက်မြို့၌ ကျင်းပခဲ့သော အာရပ် နိုင်ငံခြားရေးနှင့် စီးပွားရေး ဝန်ကြီးများညီလာခံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ အဲလ်ဂျီးရီးယား၊ အီရက်၊ ကူဝိတ်၊ ဆော်ဒီအာရေဘီးယား၊ ဆီးရီးယား၊ တူနီးရှား၊ လီဘာနွန်၊ အာရပ်စော်ဘွားများပြည်ထောင်စု၊ ကာတာနှင့် ဂျော်ဒန်နိုင်ငံတို့သည် အီဂျစ်နိုင်ငံနှင့် သံတမန်အဆက်အသွယ် ဖြတ်တောက်ခဲ့ကြသည့်အပြင် အီဂျစ်နိုင်ငံအား စီးပွားရေးအရ သပိတ်မှောက်ကာ အာရပ်အဖွဲ့၏ ဌာနချုပ်ကိုလည်း အီဂျစ်မြို့တော် ကိုင်ရီမှ တူနီးရှားမြို့တော် တူးနစ်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။^၇

၁။ NAB/Reuter, 19.9.81, Bul. No. 2, p.5
၂။ NAB/Reuter, 16.9.81, Bul. No. 2, p.14
၃။ Time (U.S.A.), 7.9.81, p.13
၄။ Newsweek (U.S.A.), 7.9.81, p.19
၅။ NAB/Reuter, 24.9.81, Bul. No. 1, p.13
* Ashraf Ghorbal
+ Ephriam Evron

၆။ Foreign Report, 24.9.81, p.4
၇။ NAB/Reuter, 4.8.81, Bul. No.2, p.8
၈။ NAB/UPI, 14.8.81, Bul. No. 1, p.7, NAB/Reuter, 23.10.81, Bul. No. 2, p.8
၉။ Keesing's Contemporary Archives, 1979, p.29941 A

တဖန် ရေနံတင်ပို့ရောင်းချသော အာရပ်နိုင်ငံများ အဖွဲ့(အိုအေပက်) * မှ အီဂျစ်နိုင်ငံအား ထုတ်ပယ်ခဲ့ပြီး အာရပ်ငွေကြေး ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (အေအမ်အက်ဖ်) အဖွဲ့ကလည်း အီဂျစ်နိုင်ငံအား အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှ ရပ်စဲခဲ့သည်။ ထိုသို့ဖြင့် အီဂျစ်နိုင်ငံသည် အာရပ် ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် အထီးကျန်ဖြစ်လာခဲ့သည်။^၈

ပြည်တွင်းထောက်ခံမှု

အီဂျစ်သမ္မတဆဒတ်၏ လုပ်ရပ်ကို အာရပ်နိုင်ငံများက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆန့်ကျင် ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသော်လည်း အီဂျစ်ပြည်သူများက ထောက်ခံခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

အီဂျစ်-အစ္စရေး ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ်အား အတည်ပြုပြီးနောက် သမ္မတ ဆဒတ်သည် အီဂျစ် ပါလီမန်ကို ဖျက်သိမ်းကာ ၁၉၇၉ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲတွင် သမ္မတဆဒတ်၏ အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ် ပါတီက အပြတ်အသတ် အနိုင်ရရှိခဲ့ပြီး အတိုက်အခံ နိုင်ငံရေး ပါတီများ အရေးနိမ့်သွားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဝန်ကြီးချုပ် မူစတာဖာခါလီကပင် အစိုးရအဖွဲ့ကို ပြန်လည်ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ တဖန် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးချုပ် မူစတာဖာခါလီ၏ အစိုးရအဖွဲ့တဖွဲ့လုံး နုတ်ထွက်ခဲ့သဖြင့် ထိုနှစ်မေလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် အီဂျစ်သမ္မတ ဆဒတ်သည် မိမိကိုယ်တိုင် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက် ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် ခြောက်ဦးအပါအဝင် အဖွဲ့ဝင် ၂၄ ဦးပါ အစိုးရအဖွဲ့သစ်တရပ်ကို ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အစိုးရအဖွဲ့သစ်တွင် လူသစ်ခြောက်ဦးမှအပ အစိုးရအဖွဲ့ဟောင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး ပြန်လည် ပါဝင်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် သမ္မတဆဒတ်အား ရာသက်ပန်သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်နိုင်ရေး၊ အစ္စလာမ် ဘာသာကို အခြေခံသော အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲနိုင်ရေးနှင့် အကြံပေး

* OAPC-Organization of Arab Petroleum Exporting Countries
၁။ Keesing's Contemporary Archives, 1979, p.20041 A
၂။ Keesing's Contemporary Archives, 1980, p.30586 A

ကောင်စီတရပ် ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးတို့အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ရန် ပြည်လုံးကျွတ် ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ထောက်ခံမဲ ၉၉ ဒသမ ၉၆ ရာခိုင်နှုန်း ဖြင့် အတည်ပြုနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ် စက်တင်ဘာ ၂၅ ရက်နေ့တွင် အကြံပေးကောင်စီကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့ရာ လက်ရှိ အာဏာရပါတီဖြစ်သော အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီက ကောင်စီဝင်နေရာ ၁၄၀ စလုံးကို အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။

သမ္မတဆဒတ်၏ ဗြိတိန်နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ခရီးစဉ်

သမ္မတဆဒတ်သည် ၁၉၈၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံသို့ ချစ်ကြည်ရေးခရီး ရောက်ရှိခဲ့ပြီး အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အဖြေရှာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် မစ္စကီသက်ချာနှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဩဂုတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုဝါရှင်တန်မြို့သို့ရောက်ရှိခဲ့ပြီး အမေရိကန် သမ္မတ ရီဂင်နှင့် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အီဂျစ်သမ္မတဆဒတ်က ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုသည် လစ်ဗျား၊ အီသီယိုးပီးယား၊ တောင်ယီမင်နှင့် အာဖဂန်နစ္စတန် နိုင်ငံတို့၌ ခြေကုပ်ယူပြီး ရေနံ ကြွယ်ဝသည့် အရှေ့ အလယ်ပိုင်း ဒေသအား ခြိမ်းခြောက်မည့် အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်ဖွယ်ရှိကြောင်း၊ အီရန်နိုင်ငံ၌ လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်နေသည့် အခြေအနေကို လက်ဝဲဝါဒီများက အမြတ်ထုတ်နိုင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။^၉ ထို့ပြင် အီဂျစ်သမ္မတ ဆဒတ်သည် အရှေ့အလယ်ပိုင်း ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဖြေရှင်းရာတွင် ပါလက်စတိုင်း လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့(ပီအဲလ်အို) ပါဝင် ဆွေးနွေးနိုင်ရေး အတွက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုက ပီအဲလ်အိုအား အသိအမှတ်ပြုရန် တိုက်တွန်းပြောကြားခဲ့သည်။^{၁၀}

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် ပီအဲလ်အိုအနေဖြင့် အစ္စရေးနိုင်ငံ တည်ရှိမှုကို လက်မခံမချင်း ပီအဲလ်အို

၃။ NAB/UPI, 4.8.81, Bul. No. 2, p.9
၄။ Newsweek (U.S.A.), 17.8.81, p.13
၅။ NAB/Reuter, 16.8.81, Bul. No. 2, p.2

အဖွဲ့အား အသိ အမှတ်ပြုမည် မဟုတ်ကြောင်း ၁၉၇၇ ခုနှစ်ကပင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

အမေရိကန်သမ္မတ ရီဂက်က ပါလက်စတိုင်း လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ကို အသိအမှတ်ပြုရန် ငြင်းပယ်ခဲ့ပြီး အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အလက်ဇန်းဒါးဟိဂ်က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ပီအဲလ်အိုတို့ တိုက်ရိုက်ဆွေးနွေးမှုမှာ ပီအဲလ်အိုအဖွဲ့က အစွဲအမူအရင်းအမြစ်တည်ရှိမှုနှင့် အရွှေ့အလယ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂဆုံးဖြတ်ချက်များကိုအသိအမှတ်ပြုခြင်းအပေါ်မူတည်သည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

အီဂျစ်သမ္မတဆဒတ်သည်အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှတစ်ဆင့် ဩစထရီးယားနိုင်ငံသို့ ခရီးဆက်ရန်ရှိသော်လည်း အီဂျစ် ပြည်တွင်း အခြေအနေများကြောင့် ဩစထရီးယား ခရီးစဉ်ကို ဖျက်သိမ်းပြီး အီဂျစ်နိုင်ငံသို့ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့သည်။

ပြည်တွင်းအခြေအနေ

တဘက်တွင် အီဂျစ်သမ္မတဆဒတ်သည် ပြည်တွင်း၌ ဘာသာရေးအုပ်စုများ၏ တင်းမာမှုများနှင့် အတိုက်အခံပေါ်တီများ၏ ထိုးနှက်ဝေဖန်မှုများကိုလည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

အီဂျစ်နိုင်ငံ၌ လူဦးရေ ၄၃ သန်းခန့်ရှိသည့်အနက် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်မှာ ကော့ပတ်စ် ခရစ်ယာန်* ဘာသာကိုးကွယ်သော တိုင်းရင်းသားများဖြစ်ပြီး ကျန်အများစုမှာ မူဆလင်များဖြစ်ကြသည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် ဇွန်လက ကိုင်ရိုမြို့၌ မူဆလင်များနှင့် ကော့ပတ်စ် ခရစ်ယာန်များအကြား ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားခဲ့ရာ လူ ၁၇ ဦးခန့် သေဆုံးခဲ့သည်။ ထိုအရေးအခင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သမ္မတဆဒတ်သည် စက်တင်ဘာလတွင် အစ္စလာမ် အခြေခံဝါဒီများ၊ ကော့ပတ်စ် ဘာသာရေးဝါဒီများသမဂ္ဂသတင်းစာဆရာများ၊ ရွှေနေများ၊ ပါမောက္ခများ အပါအဝင် အစိုးရ၏ လမ်းစဉ်အား ဆန့်ကျင်သူ

၁,၅၂၆ ဦးကို ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။^၁ ဘာသာရေး ဆူပူလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် ကော့ပတ်စ်ခရစ်ယာန် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး တတိယမြောက် ရှိနော့ဒါး + အား နယ်နှင့်ဒဏ်ခတ်ခဲ့ပြီး အစ္စလာမ်ဘာသာရေးအဖွဲ့အချို့ကိုလည်း တရားမဝင် ကြေငြာခဲ့သည်။^၂ ပုဂ္ဂလိကပိုင် မူဆလင် ဝတ်ကျောင်း ၄၀၀၀ ခန့်ကိုလည်း ပြည်သူပိုင် သိမ်းခဲ့သည်။^၃ အီဂျစ်သမ္မတဆဒတ်က စက်တင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင် အီဂျစ်ပါလီမန်၌ သုံးနာရီကြာ မိန့်ခွန်းပြောကြားရာ၌ ထိုသူများမှာ ဘာသာရေးကို နိုင်ငံရေးနှင့် ရောထွေး ကျင့်သုံးခဲ့ကြကြောင်း၊ အစ္စလာမ်ဘာသာရေးအဖွဲ့ အချို့ကလည်း ဘာသာရေးကို ခုတုံးလုပ်၍ လူငယ်များအား လမ်းလွဲသို့ ရောက်စေအောင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြကြောင်း စွပ်စွဲခဲ့သည်။ အစွဲအမူအရင်းအမြစ် ငြိမ်းချမ်းရေးဆောင်ရွက်မှုကို ပြစ်တင်ဝေဖန်ခဲ့သည့် အတိုက်အခံ ပေါ်တီများကိုလည်း သမ္မတဆဒတ်က အမျိုးသားညီညွတ်ရေးကို ဖျက်ဆီးနေသည်ဟု စွပ်စွဲပြောကြားခဲ့ပြီး အတိုက်အခံ သတင်းစာ ခုနစ်စောင်ကို ပိတ်ခဲ့သည်။^၄

ထိုသို့ အစ္စလာမ် အခြေခံဝါဒီများ၊ ကော့ပတ်စ်ဘာသာရေးဝါဒီများနှင့် အစိုးရ ဆန့်ကျင်သူများအား ဖိနှိပ်သော ဆဒတ်၏ လုပ်ရပ်မှာ အီဂျစ်ပြည်သူအများစု၏ ထောက်ခံမှုကို ရရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ သမ္မတ ဆဒတ်၏ ဆောင်ရွက်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပရာ မဲလေး နိုင်သူ ဦးရေ ၁၂ သန်း အနက် ထောက်ခံမဲ ၉၉ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းကို ရရှိခဲ့သည်ဟုလည်း ဆိုသည်။

ထို့နောက် ကိုင်ရို၌ အစ္စလာမ် ဘာသာရေးဝါဒီများက ဖမ်းဆီးထားသူများအား ချက်ခြင်း ပြန်လွှတ်ပေးရေးအတွက် ဆန္ဒပြမှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့ရာ အီဂျစ်ရဲတပ်ဖွဲ့များက မျက်ရည်ယိုဗုံးများဖြင့် နှိမ်နင်းပြီးခဲ့သည်။

မူဆလင် ညီနောင်များအဖွဲ့ * ခေါင်းဆောင် မိုဟာမက်အဗ္ဗဲဒ်လ်ရာဟမန်ဝါလီယာ + က သမ္မတဆဒတ်၏ လုပ်ရပ်ကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချခဲ့ပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရွှေနေများအသင်းကလည်း အီဂျစ်နိုင်ငံ၌ ဖမ်းဆီးနေမှုများကို ရပ်ဆိုင်းရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့ ပြည်တွင်း၌ နိုင်ငံရေး အကျပ်အတည်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော်လည်း တဘက်တွင် အီဂျစ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေမှာ တိုးတက်မှုရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း စီးပွားရေးမှာ အကျပ်အတည်း တွေ့ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသော်လည်း ထိုနှစ် ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းတွင် ပိုငွေပြခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားသို့ ရေနံတင်ပို့ရောင်းချရငွေမှာ ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၂,၉၀၀ ရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင် ရေနံမြေသစ် ၁၄ ခုကို ထပ်မံ တွေ့ရှိမှုကြောင့်လည်း အီဂျစ်နိုင်ငံ၏ ရေနံအထွက်နှုန်းမှာ နှစ်ဆ တိုးလာခဲ့သည်။ တချိန်တည်းမှာပင် အီဂျစ်နိုင်ငံ အနေဖြင့် ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည် လုပ်ငန်းမှလည်း နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ အမြောက်အမြား ရရှိခဲ့သည်။

အခြားတဘက်တွင် သမ္မတဆဒတ်သည် စားသုံးကုန်ပစ္စည်းများ ဈေးနှုန်းကို လျှော့ချသတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ ပြည်တွင်းသို့ တင်သွင်းသော စားသောက်ကုန်နှင့် အခြားပစ္စည်းများအပေါ် ကောက်ခံသော အခွန်အတုတ်များ လျှော့ချခြင်းနှင့် ဝန်ထမ်းများအား လစာလုပ်ခများ တိုးမြှင့်ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် အီဂျစ်နိုင်ငံ၏ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းမှာ ၂၀ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရှိနေခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် အီဂျစ်နိုင်ငံ၏ တမျိုးသားလုံး ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး စုစုပေါင်းမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၉,၁၅၀ ခန့် ရှိသည်။ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ကုန် တန်ဖိုးမှာ သန်း ၃,၇၅၂ ဒေါ်လာခန့် ရှိပြီး

ပြည်ပမှ သွင်းကုန် တန်ဖိုးမှာ သန်းပေါင်း ၆,၉၂၇ ဒေါ်လာခန့် ရှိသည်။

အီဂျစ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်းမှာ လူဦးရေ တိုးတက်မှုနှုန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် နှေးကွေးလျက်ရှိပြီး အီဂျစ်နိုင်ငံ၏ ရာခိုင်နှုန်း ၉၀ သော ပြည်သူများ၏ တဦးချင်း ဝင်ငွေမှာ ဒေါ်လာ ၂၀၀ ကျော်ခန့်သာ ရှိနေသည်ဟု ဆိုသည်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဆက်ဆံရေး

အီဂျစ်အစိုးရ၏ အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုက အီဂျစ်သမ္မတဆဒတ်သည် ခရစ်ယာန်နှင့် မူဆလင်ဘာသာရေးဝါဒီတို့၏ ပဋိပက္ခကို အဆုံးသတ်ရေးတွက် မဟုတ်ပဲ အီဂျစ်-အစွဲအမူ ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်အား ဆန့်ကျင်သူများအား သုတ်သင်ရှင်းလင်းရန် ကြိုးစားခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း ဆဒတ်သည် အီဂျစ် ဒီမိုကရေစီ အနှစ်သာရကို လုံးဝ မျက်ကွယ်ပြုပြီး အတိုက်အခံများအား ဖိနှိပ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း တာ့စ် သတင်းဌာနက ဖော်ပြဝေဖန်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် အီဂျစ်သမ္မတ ဆဒတ်က ဆိုဗီယက်တို့သည် အီဂျစ် ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း မိုဟာမက်အဗ္ဗဲဒ်လ်ယေတ် ^၈ နှင့် ပူးပေါင်းပြီး အီဂျစ်နိုင်ငံ၌ မူဆလင်နှင့် ကော့ပတ်စ် ခရစ်ယာန်တို့အကြား မသင့်မြတ်အောင် သွေးခွဲလှုံ့ဆော်ပေးယင်း သမ္မတဆဒတ် ပြုတ်ကျသည့် အထိ ရည်ရွယ် ဆောင်ရွက်နေသည်ဟု ဆိုကာ အီဂျစ်နိုင်ငံဆိုင်ရာ ဆိုဗီယက် သံအမတ်ကြီး ဗလာဒီမီယာ ကော့ဗ် ^၉ ဆိုဗီယက် ထောက်လှမ်းရေး အဖွဲ့ဝင် ခြောက်ဦး၊ စာနယ်ဇင်းအရာရှိ နှစ်ဦးနှင့် ဆိုဗီယက် ကျွမ်းကျင်သူ ၁၀၀၀ ကျော်ကို အီဂျစ်နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာရန် အမိန့်ထုတ်ခဲ့သည်။^{၁၀} ထို့ပြင် အီဂျစ်နိုင်ငံရှိ ဆိုဗီယက် စစ်ရေးဗျူရိုကို ပိတ်ပစ်ခဲ့ပြီး ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုရှိ အီဂျစ် စစ်ရေးဗျူရိုကိုလည်း ပိတ်

၁။ NAB/AFP, 7.8.81, Bul.No. 1,p.2 & NAB/Reuter 7.8.81, Bul. No. 12, p.3
၂။ NAB/UPI, 6.8.81, Bul. No. 2, p.2 & NAB/UPI, 11.8.81, Bul. No.2, p.4
* Coptic Orthodox Christian
+ Shenouda III
၃။ Financial Time, 21.9.81, p.14

၄။ Newsweek (U.S.A), 21.9.81, p.13
၅။ NAB/Reuter, 6.9.81, Sunday Bul. p.3
၆။ NAB/Reuter, 8.9.81, Bul. No. 2, p.4
၇။ NAB/Reuter, 9.9.81, Sunday Bul. p.3
၈။ Newsweek (U.S.A), 21.9.81, p.13
၉။ NAB/Reuter, 12.9.81, Bul. No. 1, p.10

* Muslim Brotherhood
+ Mohammed Abdel Rahman Khalifa
၁။ NAB/Reuter, 8.9.81, Bul No.2, p.2, NAB/Reuter, 13.9.81, Sunday Bul, p.12
၂။ U.S.News & World Report, 10.8.81, p.30
၃။ Financial Times, 6.10.81, p.1

၄။ Financial Times, 23.7.81, p.8
၅။ Mohammed Abdel Zayyat
၆။ Vladimir Polyakov
၇။ NAB/Reuter, 7.9.81, Bul No. 2, p.10
၈။ Newsweek (U.S.A), 28.9.81, p.19. Time (U.S.A), 28.9.81, p.11

လုပ်ကြံမခံရမီ စစ်ရေးပြအခမ်းအနား၌ အီဂျစ်သမ္မတ ဆဒတ်ကို တွေ့မြင်ရစဉ်

ပစ်ခတ်သည်။^၁ ကိုင်ရိုမြို့ရှိ အီဂျစ်-ဆိုဗီယက် ချစ်ကြည်ရေးအသင်းကိုလည်း ဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အီဂျစ်နိုင်ငံ အနေဖြင့် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် သံတမန် အဆက်အသွယ် လုံးဝ ဖြတ်တောက်လိုခြင်း မရှိဟု အီဂျစ် တို့ဖက် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဘူးထရေ့စ် ဂါလီက ပြောကြားခဲ့သည်။^၂ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကမူ သမ္မတ ဆဒတ်၏ စွပ်စွဲချက်သည် မှန်ကန်ခြင်း မရှိကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့သည်။

အီဂျစ် နိုင်ငံသည် သမ္မတ နတ်ဆာ လက်ထက် (၁၉၅၆-၇၀) က ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုနှင့် ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်ခဲ့ပြီး ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုထံမှ စီးပွားရေး၊ စစ်ရေး အကူအညီများ ရယူခဲ့သော်လည်း သမ္မတ ဆဒတ် လက်ထက် (၁၉၇၀-၈၁) တွင်မူ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် သဘောထား ကွဲလွဲခဲ့သည်။ အီဂျစ် သမ္မတ ဆဒတ်သည် ၁၉၇၂ ခုနှစ် အတွင်းကလည်း ဆိုဗီယက်ထံမှ ခေတ်မီ လက်နက်များ လုံလောက်စွာ မရရှိမှုကြောင့်ဟုဆိုကာ ဆိုဗီယက် စစ်ရေးအကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ၁၇,၀၀၀ ကို အီဂျစ်နိုင်ငံမှ ထွက်သွားစေခဲ့သည်။^၃ အထူးသဖြင့် ၁၉၇၃ ခုနှစ် အာရပ်-အစ္စရေး စတုတ္ထစစ်ပွဲ အပြီးတွင် အီဂျစ်-ဆိုဗီယက် သဘောထားကွဲလွဲမှုမှာ ပိုမို ထင်ရှားလာပြီး အီဂျစ်နိုင်ငံသည် စီးပွားရေးနှင့် စစ်ရေးအကူအညီများအတွက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် အနောက်နိုင်ငံများကို ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံလာခဲ့သည်။

၁။ NAB/Reuter, 16.9.81, Bul No. 2, p.12
၂။ NAB/Reuter, 30.9.81, Bul No. 1, p.13
၃။ ထို
၄။ NAB/UPI, 16.9.81, Bul No. 2, p.14
* Khaled Ahmed Shawky al Islambouli
+ Al Taqfir Wal Hijra

သမ္မတ ဆဒတ် လုပ်ကြံခံရခြင်း

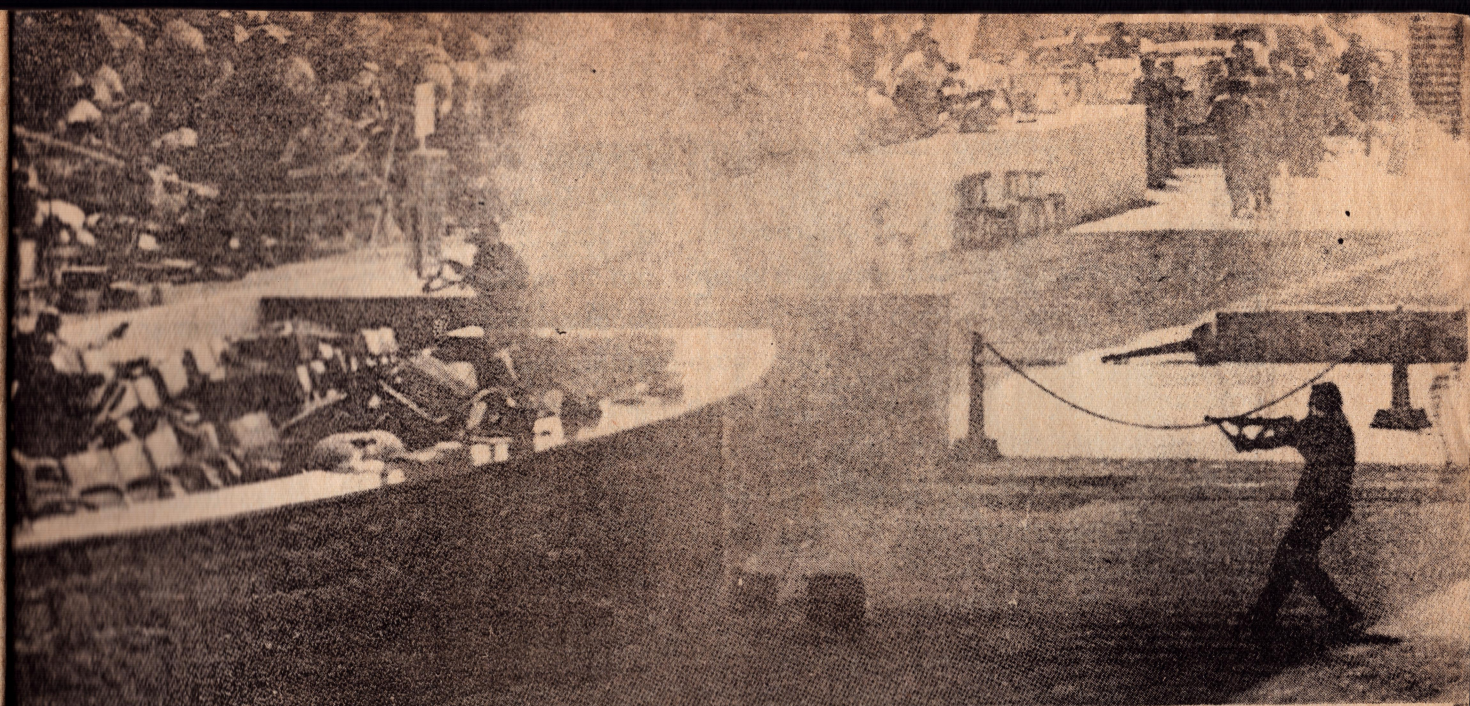
ထိုသို့အီဂျစ်ပြည်တွင်းရေး ရှုပ်ထွေးလာစဉ်အတွင်း အီဂျစ်သမ္မတ ဆဒတ်သည် ၁၉၈၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင် အီဂျစ်နိုင်ငံ စစ်ရေးပြအခမ်းအနား၌ အလေးပြု ခံယူနေစဉ် စစ်ဝတ်စုံ ဝတ်ထားသော လူတစ်ဦးက လက်ပစ်ဗုံး၊ စက်သေနတ်နှင့် ရိုင်ဖယ်သေနတ်များဖြင့် ပစ်ခတ် လုပ်ကြံခြင်း ခံခဲ့ရသဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ထိုလုပ်ကြံမှုတွင် သမ္မတ၏ စစ်ဘက်အကြံပေး

အရာရှိ ဗိုလ်ချုပ် ဟာဆန်အာလမ်နှင့် ကော့ပတ်စ် ခရစ်ယာန်ခေါင်းဆောင် ဘုန်းတော်ကြီးဆင်မြူရယ်တို့ သေဆုံးခဲ့ပြီး စစ်ရေးပြ အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ကြသော ဘဲလ်ဂျီယံ ဘဲအမတ်ကြီး၊ ကျူးဘား သံအမတ်ကြီး၊ ဩစတြေးလျ သံရုံး ပထမအတွင်းဝန်နှင့် အမေရိကန်စစ်ဘက်အရာရှိသုံးဦးတို့မှာဒဏ်ရာ ပြင်းထန်စွာ ရရှိခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။

လုပ်ကြံမှုကို အီဂျစ်အမြောက်တပ်မှ ဗိုလ်တဦးဖြစ်သူ ခါလက်အာမက်ရှော့ကီအဲလ်အစ္စလာမီဘူလီ * က ဦးဆောင်ခဲ့ပြီး ကျန် သုံးဦးမှာ စစ်ဝတ်စုံ ဝတ်ထားသော အရပ်သားများဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ လုပ်ကြံသူ အစ္စလာမီဘူလီမှာ တရားမဝင် ကြေငြာထားသော အစ္စလာမီ ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်းတခု ဖြစ်သည့် အဲလ်တပ်ဖာဝါဟီဂျရာ + အဖွဲ့ဝင်တဦး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ လုပ်ကြံသူများအနက် တဦးကို အသေဖမ်းမိခဲ့ပြီး ကျန်သုံးဦးကိုဒဏ်ရာများဖြင့် ဖမ်းဆီးမိခဲ့သည်။^၄

သမ္မတ ဆဒတ်အား လုပ်ကြံမှုသည် မိမိတို့ လက်ချက် ဖြစ်ကြောင်း အစိုးရ ဆန့်ကျင်ရေးအဖွဲ့တခု ဖြစ်သည့် အီဂျစ်-အာရပ် လွတ်မြောက်ရေး အတိုက်အခံတပ်ဦးမှ လွတ်လပ်သော အရာရှိများအဖွဲ့ ၄ က ကြေငြာထားသည်။ ထိုအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်မှာ သမ္မတ ဆဒတ်က ထုတ်ပယ်ခဲ့သည့် စစ်ဦးစီးချုပ်ဟောင်း ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆဒတ်ဒင်ရှလီ ၈ ဖြစ်သည်ဟု

၁။ Bangkok Post, 17.9.81, p.14
၂။ NAB/Reuter/AFP/UPI, 7.11.81, Bul No. 1, p.1
၃။ Newsweek, 19.10.81, p.20
၄။ Free Officers of the Opposition Front of the Liberations of Arab Egypt
၈။ Saadedin Shazli

စစ်ဝတ်စုံဝတ်ထားသော လူတစ်ဦး ဤသို့ ပစ်ခတ် လုပ်ကြံခဲ့သည်

ဆိုသည်။^၁ ပြည်ပ ရောက်ရှိနေသော ဆဒတ်ဒင်ရှလီကမူ သမ္မတဆဒတ် လုပ်ကြံခံရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မဆွေးနွေးလိုကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ဆဒတ် ကွယ်လွန်ခြင်းကို မိမိတို့ လိုလားကြောင်း၊ မိမိတို့၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်မှာ ဆဒတ် ကွယ်လွန်ခြင်းသာ မဟုတ်ပဲ အီဂျစ်နိုင်ငံတွင် အာဏာရှင် အုပ်စိုးမှု အဆုံးသတ်ရေး ဖြစ်ကြောင်း နယူးစိရိစ် မဂ္ဂဇင်း သတင်းထောက်နှင့် တွေ့ဆုံရာတွင် ပြောကြားခဲ့သည်။^၂

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုကမူ သမ္မတ ဆဒတ်သည် သူ၏ ပြည်တွင်းပြည်ပ မူဝါဒများနှင့် ပတ်သက်၍ အထူးသဖြင့် အစ္စရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုမှု၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် စစ်ရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့ အပေါ် မကျေနပ်ချက်များကြောင့် လုပ်ကြံခံရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု တာ့စ် သတင်းဌာနက ဝေဖန်ခဲ့သည်။^၃

အစ္စရေး ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ကမူ သမ္မတ ဆဒတ် လုပ်ကြံခံရမှုတွင် အနည်းဆုံး ဗိုလ်မှူးကြီး အဆင့် ရှိသူ တဦးက ဦးဆောင်စီစဉ်ခြင်း ရှိလိမ့်မည်ဟု ဆိုသည်။^၄

အီဂျစ် ဒုတိယသမ္မတ ဟော့စနီမူဘာရက်* ကမူ

၁။ NAB/Reuter, 7.10.81, Bul No. 1, p.3
၂။ Newsweek(U.S.A), 19.10.81, p.56
* Hosni Mubarak
၃။ NAB/UPI, 7.10.81, Bul No. 3, p.13

သမ္မတ ဆဒတ်အား လုပ်ကြံသူများမှာ လူတစ်ဦးသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုသူများမှာ အစ္စလာမီ ဘာသာရေး အခြေခံဝါဒီများဖြစ်ကြောင်းပြောကြားခဲ့ပြီး လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်မှုတွင် ပြည်ပ အဆက်အသွယ် မရှိဟု ယူဆကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။^၅

အီဂျစ် သမ္မတ ဆဒတ် လုပ်ကြံခံရခြင်းအတွက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ အစ္စရေး၊ အနောက်ဥရောပ နိုင်ငံများနှင့် အခြား ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများက ကြီးစွာ ဝမ်းနည်းတုန်လှုပ်မိကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြပြီး လစ်ဗျား၊ ဆီးရီးယား၊ အီရန်၊ အဲလ်ဂျီးရီးယားနိုင်ငံနှင့် ပါလက်စတိုင်း လွတ်မြောက်ရေး အဖွဲ့တို့ကမူ သစ္စာဖောက်တဦးသေဆုံးမှုအတွက် ဝမ်းနည်းမှုမရှိကြောင်း ပြောကြားခဲ့ကြသည်။^၆

သမ္မတသစ် တင်မြှောက်ခြင်း

သမ္မတ ဆဒတ် ကွယ်လွန်သွားမှုကြောင့် အီဂျစ် နိုင်ငံ၌ တနှစ်ကြာ အရေးပေါ်အခြေအနေကို ဒုတိယ သမ္မတဟော့စနီမူဘာရက်က အောက်တိုဘာလ ၆ ရက်နေ့ညတွင် ကြေငြာခဲ့သည်။^၇ သမ္မတသစ် မရွေးမိအတောအတွင်းလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌဆိုဖီအဘူတာလက် ၂

၄။ NAB/AFP, 10.10.81, Bul No. 1; p.3
၅။ Time (U.S.A), 19.10.81, p.20
၆။ NAB/Reuter, 7.10.81, No. 1, p.4
၂။ Sofi Abu Tale

က ကြားပြတ် သမ္မတအဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် သမ္မတရာထူးကိုဆက်ခံရန် ဒုတိယသမ္မတ ဟော့စနီမူဘာရက်အား အီဂျစ်လွှတ်တော်က အဆိုပြုလျာထားခဲ့သည်။^၁ ထိုလျာထားချက် အတည်ပြုရေးအတွက် အောက်တိုဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲကျင်းပခဲ့ရာ မူဘာရက်အနေဖြင့် တစ်ခွဲကတော်ခံမှုကို ရရှိခဲ့ပြီး အီဂျစ်နိုင်ငံ သမ္မတသစ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ မူဘာရက်သည် ကိုင်ရိုမြို့၌ထောက်ခံမဲ ၉၉ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အခြားသော မဲဆန္ဒနယ်မြေ အများစုတွင် ရာခိုင်နှုန်းပြည့်နည်းပါး ရရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

အီဂျစ်သမ္မတ မူဘာရက်သည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်လည်း တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး ကွယ်လွန်သူ သမ္မတ ဆဒတ်၏ အစိုးရအဖွဲ့ကိုပင် မူဘာရက်က ဆက်လက်၍ ဖွဲ့စည်းထားရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း အရှေ့အလယ်ပိုင်းသတင်းဌာနက ကြေငြာသည်။^၂

အစိုးရအဖွဲ့သစ်၏ မူဝါဒသဘောထား

ဟော့စနီမူဘာရက်သည် အီဂျစ် သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းကျိန်သစ္စာဆိုပြီးနောက် အီဂျစ်လွှတ်တော်၌ မိန့်ခွန်းပြောကြားရာတွင် အီဂျစ်သမ္မတ အန်ဝါဆဒတ် ချမှတ်ခဲ့သည့် လမ်းစဉ်အတိုင်း ဆက်လက်ကျင့်သုံးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပြုခဲ့သည်။ ထို့ပြင် သမ္မတ မူဘာရက်က ပြည်တွင်း ဘာသာရေး အစွန်းရောက် ဝါဒီများအား ပြတ်ပြတ်သားသား အရေးယူဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း အရိပ်အမြက် ပြောကြားခဲ့သည်။^၃

အီဂျစ်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များသည်လည်း သမ္မတ ဆဒတ်၏ မူဝါဒအပေါ် သစ္စာရှိစွာ စောင့်ဆိုလိုက်နာရန် အခိုင်အမာဆုံးဖြတ်စာရေးကြောင်း ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီး အဘူဂါဇာလာက ပြောကြားခဲ့သည်။^၄

ထို့နောက် အီဂျစ်နိုင်ငံတွင် လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်မှုများကို လျှို့ဝှက်စွာ ကြံစည်ခဲ့ကြပြီး အရေးပါသော

အဆောက် အအုံ များကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည့် အစွဲလမ်း အခြေခံဝါဒီများအဖွဲ့မှ အဖွဲ့ဝင် ၂၃၀ ကိုဖမ်းဆီးခဲ့သည်ဟု အီဂျစ်အာဏာပိုင်များက အောက်တိုဘာ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကြေငြာခဲ့သည်။^၅ အီဂျစ်သမ္မတ ဆဒတ် လုပ်ကြံခံရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များမှ အရာရှိ ၁၃၄ ဦးကိုလည်း ထုတ်ပယ်ခဲ့ကြောင်း အီဂျစ်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးက ပြောကြားခဲ့သည်။^၆

နိုင်ငံခြားဆက်ဆံရေး

အီဂျစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် အစွဲရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဆက်လက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားရန် သန့်ဋ္ဌာန်ချထားကြောင်း၊ အီဂျစ်သမ္မတသစ် မူဘာရက်က အစွဲရေး ခေါင်းဆောင်များအား ထပ်လောင်းပြောကြားခဲ့သည်။ လုပ်ကြံခြင်းခံရသော အီဂျစ်သမ္မတ အန်ဝါဆဒတ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဝမ်းနည်းကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောကြားခဲ့ကြသည့် အစွဲရေးသမ္မတ ယစ်ဇက်နာဗူန်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ် မိနာချင်ဘီဂင်တို့အား ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြသော သဝဏ်လွှာတွင် မူဘာရက်က ထိုသို့ အတည်ပြု ဖော်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။^၇ အစွဲရေး သမ္မတသည် ဆဒတ်အတွက် ဝမ်းနည်းကြေကွဲသော အထိမ်းအမှတ်ရက်ပေါင်း ၄၀ အတွင်း အီဂျစ်နိုင်ငံသို့ လာရောက်မည်ဟု ကြေငြာသည်။

တချိန်တည်းမှာပင် သမ္မတမူဘာရက်က မိမိသည် လုပ်ကြံခံရသူ သမ္မတဆဒတ်ကဲ့သို့ အာရပ်နိုင်ငံများအား ပြစ်တင်ဝေဖန်ခြင်း ပြုလုပ်မည်မဟုတ်ကြောင်း၊ လစ်ဗျားနိုင်ငံကိုပင်လျှင် မိမိအနေဖြင့် တိုက်ခိုက်ပြောကြားမည် မဟုတ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။^၈ ထို့နောက် အီဂျစ်နိုင်ငံရှိ အစိုးရက ချုပ်ကိုင်ထားသော လူထုဆက်သွယ်ရေး ဌာနများအနေဖြင့် အာရပ်နိုင်ငံများအပေါ် စကားဖြင့် စစ်ဆင်မှုများကို ရပ်တန့်ပစ်ရန် သမ္မတမူဘာရက်က အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် အမိန့်ထုတ်ခဲ့သည်။ သမ္မတမူဘာရက်က ၁၉၇၉ ခုနှစ် အီဂျစ် အစွဲရေး ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုခြင်းနောက် အီဂျစ်နှင့် အဆက်အသွယ်ဖြတ်ခဲ့

သော အာရပ်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ယင်းတို့၏ရပ်တည်ချက်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်ရန် အခွင့်အရေးပေးလိုကြောင်းဖြင့်လည်း ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့သည်။^၉

အကယ်၍ အီဂျစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် အစွဲရေးနိုင်ငံနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး သဘောတူညီချက်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်မည်ဆိုလျှင် အာရပ်နိုင်ငံများက အီဂျစ်အားစီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအရ သပိတ်မှောက်ထားမှုများကို အဆိုးသတ်ပေးလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း အီရက်အာဏာရ ဘာသ်ပါတီသတင်းစာ အဲလ်သော်ရာ တွင် အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့က ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။^{၁၀}

အီဂျစ်နိုင်ငံသည် အိမ်နီးချင်း မိတ်ဆွေနိုင်ငံဖြစ်သော ဆူဒန်နိုင်ငံသို့ လစ်ဗျားတပ်များ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မည့် အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီး အီဂျစ်နှင့် ဆူဒန်နိုင်ငံတို့သည် ပြည်တွင်းလုံခြုံရေးအတွက် အပြန်အလှန်ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်တရပ် ထားရှိသည်ဟု အီဂျစ်ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီး အဘူဂါဇာလာက ပြောကြားခဲ့သည်။^{၁၁}

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုကမူ သမ္မတ ဆဒတ် ကွယ်လွန်ပြီး နောက်ပိုင်း အီဂျစ်နိုင်ငံအား အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုက ဆက်လက် ထောက်ခံကြောင်း ပြသရန် လေကြောင်း ကြိုတင်အချက်ပေးနှင့် ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲရေး လေယာဉ် (အေဝက်)* နှစ်စင်းကို အီဂျစ်နိုင်ငံသို့ အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ပေးပို့ခဲ့သည်။^{၁၂} ထို့ပြင် အမေရိကန် အစိုးရသည် အီဂျစ်သို့ စားနပ်ရိက္ခာ အမြောက်အမြား ဆက်လက်ကူညီသွားမည်ဟု အမေရိကန်စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ အရာရှိများက ပြောကြားခဲ့သည်။ အီဂျစ်နိုင်ငံသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ဒေါ်လာ ၂၇၅ သန်း ရရှိမည် ဖြစ်သည်။^{၁၃}

အီဂျစ်နိုင်ငံအနေဖြင့် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံလျက် ရှိသော်လည်း မိမိတို့ နိုင်ငံ၏ ဘက်မလိုက် ရပ်တည်ချက်မှာ ပြောင်းလဲမှု ရှိမည်မဟုတ်ကြောင်း အီဂျစ်တပ်မှ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ဘူထရိုစ်ဂါလီက ပြောကြားခဲ့သည်။^{၁၄}

ဟော့စနီမူဘာရက်

ဟော့စနီမူဘာရက်သည် ၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် စစ်တက္ကသိုလ်သို့တက်ရောက်ခဲ့ပြီး တိုက်လေယာဉ်မှူးအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၅၉ ခုနှစ် မှ ၁၉၆၁ ခုနှစ် အတွင်း ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု၌ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် စစ်သင်တန်းတက်ရောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၂ ခုနှစ် ယိမင်ပြည်တွင်းစစ်ပွဲတွင် အီဂျစ်လေတပ်ကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲပြီး ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကိုင်ရိုအနောက်လေတပ်စခန်း၌ တပ်ရင်းမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၆၉ ခုနှစ်တွင် လေတပ်ဦးစီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံခဲ့ရပြီး ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် စစ်ဦးစီးချုပ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ မူဘာရက်သည် အာရပ်-အစွဲရေး စတုတ္ထစစ်ပွဲဖြစ်သော ၁၉၇၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာစစ်ပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထိုစစ်ပွဲအတွင်းက အီဂျစ်လေတပ်မတော်မှာ ထူးချွန်စွာ တာဝန်ထမ်းဆောင် နိုင်ခဲ့မှုကြောင့် မူဘာရက်သည် နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်၌ပါ ထင်ရှားလာခဲ့သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် မူဘာရက်သည် ဒုတိယသမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်ခန့်အပ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ မူဘာရက်သည် ဒုတိယသမ္မတအဖြစ် သာမက အာဏာရ အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ထောက်လှမ်းရေး ဌာနများ၏ အကြီးအကဲအဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၈၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် အီဂျစ်သမ္မတ ဆဒတ်လုပ်ကြံခံရပြီး ကွယ်လွန်သွားခဲ့သဖြင့် မူဘာရက်သည် အောက်တိုဘာ ၁၂ ရက်နေ့တွင် အီဂျစ်သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။

* AWACE-Airborne Warning And Control System
၁၁ NAB/UPI, 21.10.81, Bul- No. 2, p.18
၁၂ NAB/Reuters, 26.10.81, Bul- No. 5
၁၃ NAB/AFP, 18.10.81, Sunday Bul- p.7
၁၄ NAB/Reuters, 16.10.81, Bul- No. 1, p.8

၁။ NAB/Reuters, 7.10.81, No. 1, p.4
၂။ NAB/AFP, 8.10.81, Bul No. 1, p.6
၃။ NAB/AFP, 14.10.81, Bul No. 1, p.11
၄။ NAB/Reuters, 15.10.81, Bul No. 2, p.8
၅။ NAB/Reuters, 15.10.81, Bul No. 1, p.18
၆။ NAB/AFP, Bul No. 2, p.6
၇။ NAB/Reuters, 19.10.81, Bul No. 2, p.8
၈။ NAB/Reuters, 19.10.81, Bul No. 3, p.3
၉။ NAB/Reuters, 17.10.81, Bul No. 2, p.2
၁၀။ NAB/Reuters, 21.10.81, Bul No. 1, p.3

ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများ အတွင်းရှိ ကျွန်းစုပေါင်းများ

နယ်သာလန် အင်တီးလိစ်ကျွန်းများ

တည်နေရာ

နယ်သာလန်အင်တီးလိစ်* ခေါ် ဒတ်ချ်အနောက် အိန္ဒိယကျွန်းစုတွင် အာရှဘာကျွန်း+၊ ဘိုနေးယား ကျွန်း x၊ ကူရာကာအိုကျွန်းφ၊ စိန်မားတန်ကျွန်း။ စိန်အပ်စ်တေးရှပ်စ်ကျွန်း၊ နှင့် ဆာဘာကျွန်း ψ ဟူ၍ ကျွန်းခြောက်ကျွန်း ပါဝင်သည်။ ထိုကျွန်းများ အနက် စိန်မားတန်ကျွန်း၊ စိန်အပ်စ်တေးရှပ်စ်ကျွန်း နှင့် ဆာဘာကျွန်းတို့သည် လေညာကျွန်းစု၌ ပါဝင်ကြပြီး ကာရစ်ဘီယံပင်လယ်နှင့် အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာ အကြား မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၇ ဒီဂရီနှင့် ၁၉ ဒီဂရီ အတွင်း၊ အနောက်လောင်ဂျီတွဒ် ၆၂ ဒီဂရီနှင့် ၆၄ ဒီဂရီအတွင်း၌ တည်ရှိသည်။ ထိုကျွန်းသုံးကျွန်းကို အက်စ်သုံးလုံးကျွန်းများ ၇ သို့မဟုတ် မြောက်ပိုင်း ကျွန်းများဟု ခေါ်ဝေါ်မှတ်သားကြသည်။ ကျန် ကျွန်းများဖြစ်ကြသော အာရှဘာကျွန်း၊ ဘိုနေးယား ကျွန်းနှင့် ကူရာကာအိုကျွန်းတို့သည် လေတင်ကျွန်းစု ၌ ပါဝင်ပြီး ကာရစ်ဘီယံပင်လယ်တောင်ပိုင်း ဗင်နီဇွဲလား ကမ်းခြေအနီး၌ မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၁ ဒီဂရီ နှင့် ၁၃ ဒီဂရီအကြားနှင့် အနောက်လောင်ဂျီတွဒ် ၆၀ ဒီဂရီနှင့် ၇၁ ဒီဂရီအကြားတွင် တည်ရှိသည်။ လေတင်ကျွန်းစု၌ ပါဝင်သော ထိုကျွန်းသုံးကျွန်းကို အတိုကောက်အားဖြင့် အေဘီစီ ကျွန်းများ ဟု သို့မဟုတ် တောင်ပိုင်းကျွန်းများဟု ခေါ်ကြသည်။

အကျယ်အဝန်း

စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၃၉၀ ခန့် ကျယ်ဝန်းသည်။ ကူရာကာအိုကျွန်းမှာ အကြီးဆုံးဖြစ်၍ စတုရန်း မိုင် ပေါင်း ၁၀၂ မိုင်ခန့် ကျယ်ဝန်းသည်။ ဆာဘာကျွန်း မှာ အသေးငယ်ဆုံးဖြစ်ရာ စတုရန်းမိုင် ၀.၆ မိုင်ခန့်သာ ကျယ်ဝန်းသည်။

* Netherland Antilles

+ Aruba

x Bonaire

၇ The Three "S"

φ Curacao

ψ St. Maarten

ပြေပျက်နာပြင်

တောင်ပိုင်းကျွန်းများသည် ဘိုနေးယား ကျွန်းရှိ တောင်တန်းဒေသမှတစ်ပါး အများအားဖြင့် မြေခိုင် လွင်ပြင်များ ဖြစ်သည်။ မြောက်ပိုင်းကျွန်းများသည် အရွယ်ပမာဏ သေးငယ်ပြီး တောင်ထူထပ်သည်။

ရာသီဥတု

ကျွန်းအားလုံးတွင် တနှစ်လုံး ပျမ်းမျှအပူချိန် ၈၀ ဒီဂရီ ဖာရင်ဟိုက် ရှိသည်။ တောင်ပိုင်းကျွန်းများတွင် မိုးရွာသွန်းမှု အလွန်နည်းပြီး ကန္တာရ သို့မဟုတ် ကန္တာရတဝိုင်း ရာသီဥတုမျိုး ရှိသည်။ မြောက်ပိုင်း ကျွန်းများတွင် မိုးပိုမိုရွာသွန်းသည်။ အပူပိုင်းရာသီဥတု ရှိသော်လည်း ကုန်သည်လေ၏ ပြုပြင်မှုကြောင့် ရာသီဥတု မျှတသည်။ မိုးရေချိန်မှာ တနှစ်လုံး ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် ၂၂ လက်မ ခန့်သာ ရွာသွန်းသဖြင့် ရေ ရှားပါးသည်။ ထို့ကြောင့် သောက်သုံးရေအတွက် ပင်လယ်ရေငန်ကို ရေချိုးချက်၍ အသုံးပြုကြရသည်။

သဘာဝပေါက်ပင်

ရှားစောင်းပင်များ၊ မန်ကျည်းပင်များနှင့် မြောက်ပိုင်းကျွန်း မိုးများရာဒေသတွင် သစ်တောများ ရှိသည်။

လူဦးရေ

၁၉၇၉ ခုနှစ် ခန့်မှန်းခြေစာရင်းအရ ၂၂၉,၆၀၀ ခန့် ရှိသည်။

လူမျိုးများ

လူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ရာခိုင်နှုန်း ၉၀ မှာ နီဂရို အနွယ်ဝင် နီဂရိုက်± လူမျိုးများ ဖြစ်ကြသည်။ ဒုတိယ အများဆုံးမှာ ဒတ်ချ်လူမျိုးများ ဖြစ်ကြပြီး လက်တင် အမေရိက တိုက်သားများ၊ အာရာဝပ်

£ St. Eustatius

ψ Saba

± Negroid

σ The ABC's

တိုင်းရင်းသားများနှင့် ဗြိတိသျှလူမျိုးများ အနည်း ငယ်စီ နေထိုင်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် မြောက်ပိုင်း ကျွန်းများတွင် ဥရောပတိုက်သားများနှင့် နီဂရိုများ အများဆုံး နေထိုင်ကြသည်။ အာရှဘာကျွန်းတွင် ကာရစ်ဘီယံဒီးယန်း လူမျိုးများနှင့် ဥရောပတိုက်သား များမှ ဆင်းသက် ပေါက်ဖွားလာသော လူမျိုးနွယ် များ နေထိုင်ကြသည်။

ဘာသာစကား နှစ်ခုရှိသည်။ ဒတ်ချ် ဘာသာစကားမှာ ရုံးသုံးဘာသာစကား ဖြစ်သည်။ အာရှဘာကျွန်းနှင့် ကူရာကာအိုကျွန်း တို့တွင် ဒေသခံ တိုင်းရင်းဘာသာစကား ဖြစ်သော ပါပိုင်ယာမင်တူမှ စကားကို ပြောဆို သုံးစွဲကြပြီး စိန်မားတန်ကျွန်း၊ စိန်အပ်စ်တေးရှပ်စ်ကျွန်းနှင့် ဆာဘာ

ကျွန်းတို့တွင်မူ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားကို ပြောဆို သုံးစွဲကြသည်။

ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ

အာရှဘာကျွန်း၊ ဘိုနေးယားကျွန်း၊ ကူရာကာအို ကျွန်းနှင့် ဆာဘာကျွန်းတို့တွင် ဗရင်ဂျီဘာသာကို ကိုးကွယ်ကြပြီး ကျန်ကျွန်းများတွင် ပရိုတက်စတင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာကို ကိုးကွယ်ကြသည်။

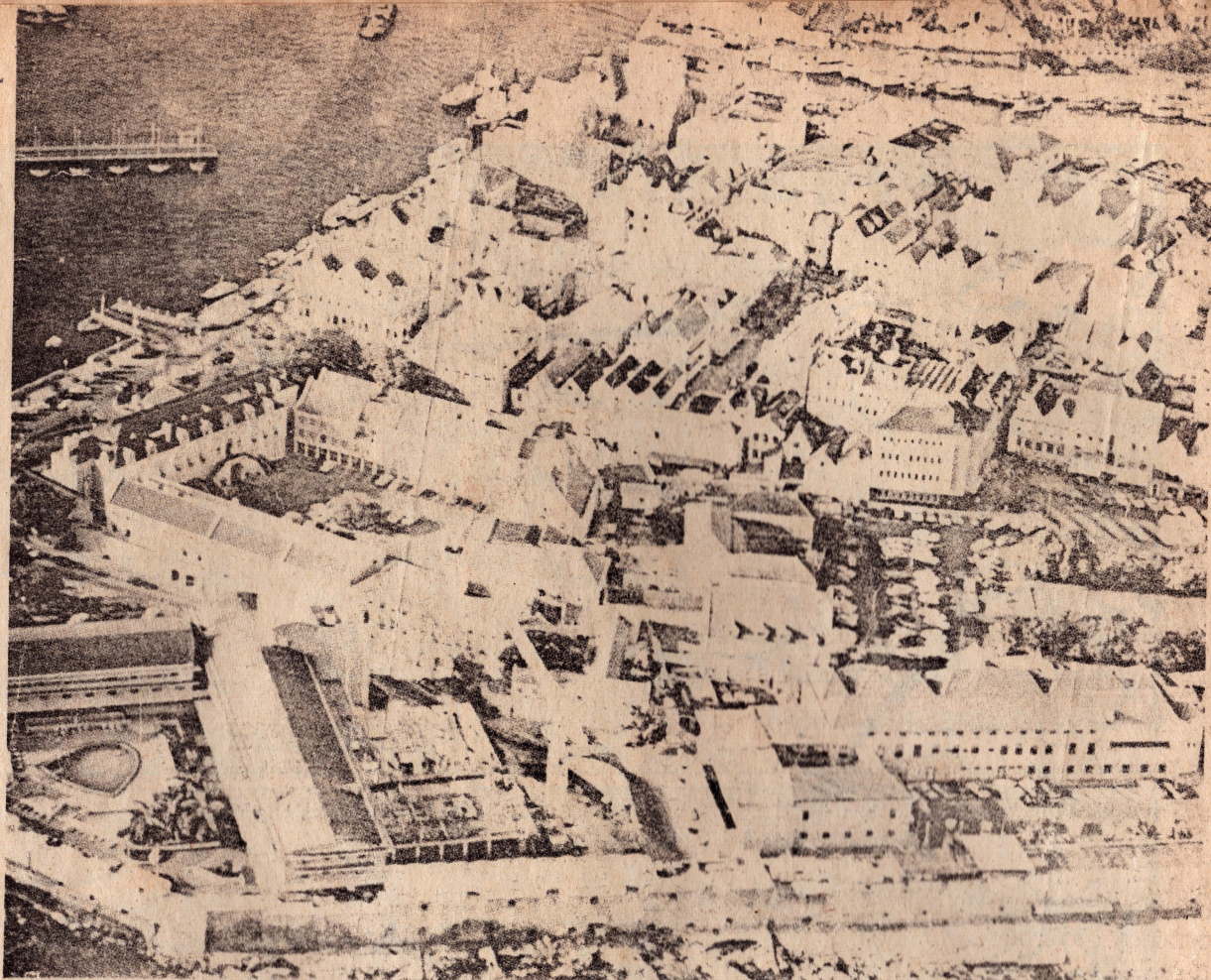
မြို့တော်နှင့် မြို့ကြီးများ

ကူရာကာအို ကျွန်းပေါ်ရှိ ဝီလမ်စတက်မြို့ မှာ နယ်သာလန်အင်တီးလိစ်ကျွန်းများ၏ အစိုးရရုံးစိုက်ရာ မြို့တော်ဖြစ်သည့်ပြင် အဓိက သင်္ဘောဆိပ်မြို့ကြီးလည်း ဖြစ်သည်။

၎ Papiamentu

* Willemstad

နိုင်ငံတကာရေးရာ ၁၂/၈၁

ဝိလပ်စတန်မြို့ရင်း

မြို့ကြီးများမှာ အာရှဘာကျွန်းပေါ်ရှိ အိုရန်ဂျက် စတက် + သင်္ဘောဆိပ်မြို့နှင့် စိန်မားတန်ကျွန်းပေါ်ရှိ ဖိလစ်ဘင် × မြို့တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဖိလစ်ဘင်မြို့မှာ တောင်ပိုင်းကျွန်းများ၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် စိန်အပ်စတေးရှပ်စ် ကျွန်းပေါ်ရှိ အိုရန်ဂျက် စတက်မြို့မှာ ဆာဘာကျွန်းပေါ်ရှိ ဘော့တန်မြို့*၊ ဘိုနဲယားကျွန်းပေါ်ရှိ စပီလွန်မြို့†၊ ပင်နိုလ်လားမြို့†† နှင့် ကရာလင်ဒစ်ကျွန်းမြို့တို့သည်လည်း ထင်ရှားသော မြို့ကြီးများ ဖြစ်သည်။

ပွဲတော်များ

နှစ်စဉ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကာနီဗယ်လ် ပျော်ပွဲ ရှင်ပွဲများ ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ကုရာကာအိုကျွန်းတွင် နှစ်စဉ် ပြေလွန် သင်္ကြန်ရေသဘင်ပွဲတော် ကျင်းပပြီး နှစ်သစ်ကူး ပွဲတော်ကို ရက်သတ္တပတ် တပတ်ကြာ အောင် ပျော်ပွဲ ရှင်ပွဲများဖြင့် ပြုလုပ်လေ့ ရှိသည်။

ပညာရေး

မူလတန်းပညာ မသင်မနေရစနစ် မထားရှိသော် လည်း လူဦးရေအများစုမှာ စာတတ်မြောက်ကြသည်။ အစိုးရက နှစ်စဉ် ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေပမာဏ၏ သုံးပုံတပုံကို ပညာရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အသုံးပြုလျက် ရှိသည်။

ငွေကြေး

နယ်သာလန်အင်တီးလိစ် ဂီလ်ဒါလ် ကို အသုံးပြု သည်။ နယ်သာလန်အင်တီးလိစ်ဂီလ်ဒါလ် တဂီလ်ဒါလ်သည် မြန်မာငွေ ၃ ကျပ် ၇၁ ပြားခန့်နှင့် ညီမျှသည်။

တမျိုးသားလုံး၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး စုစုပေါင်း

၁၉၇၅ ခုနှစ် ခန့်မှန်းခြေ စာရင်းအရ အမေရိ ကန် ဒေါ်လာ ၄၁၄ သန်းဖိုးခန့်ရှိသည်။ အမေရိကန်

† Spelonk
+ Oranjestad
× Philipsburg

π Venezuela
φ Oranjestad
* The Bottom

∞ Netherland Antilles Guilder
/ Kralendijk

ဒေါ်လာ တဒေါ်လာသည် နယ်သာလန် အင်တီးလိစ် ဂီလ်ဒါ ၁ ဒသမ ၇၅ နှင့် ညီမျှသည်။

အလံ

အောက်ခံအပြုရောင်ပေါ်တွင် အနီရောင် ဒေါင် လိုက်အစင်းတခုရှိပြီး ထိုအနီစင်းကိုအပြာရောင်အစင်း တခုက ကန့်လန့် ဖြတ်ထားသည်။ အပြာရောင်အစင်း ပေါ်တွင် ကြယ်ဖြူခြောက်ခု ရှိသည်။

စီးပွားရေး

အာရှဘာ၊ ဘိုနဲယားနှင့် ကုရာကာအို ကျွန်းတို့တွင် ရေချိုချက်လုပ်ငန်း၊ ရေနံချက်လုပ်ငန်းများ၊ ကမ္ဘာ လှည့် ခရီးသည်လုပ်ငန်း၊ ဓာတုဗေဒ လုပ်ငန်းများ၊ ဖော့စ်စဖိတ်တူးဖော်ရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ဆားလုပ် ငန်းများရှိသည်။ စိန်မားတန်၊ စိန်အပ်စတေးရှပ်စ်နှင့် ဆာဘာကျွန်းများတွင် ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည်လုပ်ငန်း နှင့် တံငါလုပ်ငန်းကို အဓိကထား၍ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ အခြား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများမှာ ပနားမားမြက် ဦးထုပ်လုပ်ငန်း၊ ရမ်အရက်ချက်လုပ်ငန်း၊ ချည်ထည် ရက်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်း၊ စီးကရက် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး

နယ်သာလန်အင်တီးလိစ်ကျွန်းများအနက် တောင် ပိုင်းကျွန်းများသည် မြေပြန့်ပြန့်ဖြစ်သော်လည်း မိုးရေချိန် နည်းပါးသဖြင့် မြေဩဇာကောင်းမွန်ခြင်းမရှိ။ တဖန် မြောက်ပိုင်းကျွန်းများတွင် မိုးရေချိန် သင့်တင့်စွာရရှိ သော်လည်း တောင်ထူထပ်၍ မြေပြန့်နေရာ နည်းပါး ခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများစွာ ဖြစ်ထွန်း ခြင်းမရှိ။ အစိုးရက ကြံပင်နှင့် ဝင်ငွေကောင်းမွန်သော သီးနှံများ စိုက်ပျိုးရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း အောင် မြင်ခြင်းမရှိခဲ့။ ၁၇ ရာစုနှစ်နှင့် ၁၈ ရာစုနှစ်များအတွင်း ဌိုမှု စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းထက် ကန်သွယ်ရေး လုပ်ငန်း နှင့် ကုန်ဖြန့်ဖြူးရေး လုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေပိုမို ရရှိခဲ့ သည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် စိန်မားတန်ကျွန်းနှင့် စိန်အပ် စတေးရှပ်စ်ကျွန်းများတွင် တဂီလ်ဒါလ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာရှဘာကျွန်းနှင့် ဘိုနဲယားကျွန်းတို့တွင် ရှားစောင်း လက်ပတ်ပင်များကိုလည်းကောင်း အနည်းငယ်စီ စိုက် ပျိုးခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် မြေပဲ၊ ပဲတောင်ရှည်နှင့်အပူပိုင်း

ဝိလပ်စတန်မြို့တွင်းရှိ ရေပေါ်တံတား

သီးနှံများကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်များမှာ ပြည်တွင်းလိုလောက်မှု မရှိသဖြင့် ကုရာကာအိုကျွန်းနှင့် အာရှဘာ ကျွန်းတို့တွင် စား သောက်ကုန်ကို ပြည်ပမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းရသည်။

မွေးမြူရေးတွင် ဆိတ်များကို အသားစားရန် အတွက် မွေးမြူကြရာ ကုရာကာအိုကျွန်းတွင် ဆိတ် ကောင်ရေ ၁၀,၀၀၀ ခန့်ရှိသည်။ ဝက် အနည်းငယ် ကိုလည်း မွေးမြူကြသည်။

ရေနံလုပ်ငန်း

ဒတ်ချ်ရှဲလ်ရေနံကုမ္ပဏီ↔ က ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် ကုရာကာအိုကျွန်း၌ ရေနံချက်လုပ်ငန်းများကို စတင် အခြေချတည်ထောင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကုရာကာ အိုကျွန်း၌ ထိုကုမ္ပဏီပိုင်ရေနံချက်စက်ရုံ အများအပြား ထားရှိပြီး ပင်နိုလ်လားနိုင်ငံ မာရာကိုင်ဘီရေနံတွင်း များမှ ရေနံရိုင်းများကို ဝယ်ယူကာ ထိုရေနံချက် စက်ရုံများတွင် သန့်စင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကုရာ ကာအိုကျွန်းနှင့် ပင်နိုလ်လားနိုင်ငံတို့၏ စီးပွားရေး ဆက်ဆံမှုတွင် ရေနံလုပ်ငန်းသည် အဓိက ဖြစ်သည်။ အလားတူပင် ၁၉၂၉ ခုနှစ်၌ အမေရိကန်ပြည်ထောင် စု နယူးဂျာစီပြည်နယ်မှ စတင်ဒတ်ချ်ရေနံကုမ္ပဏီကလည်း အာရှဘာကျွန်းတွင် ရေနံချက်စက်ရုံများ လာရောက် တည်ဆောက်၍ ရေနံလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်လာခဲ့ သည်။

↔ Dutch Shell Oil Company

/ Maracaibo Oilfield

ပေးထုတ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ပင်စီဗေးနီးယား ကုမ္ပဏီက ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ အကုန်အကျခံ၍ ဆား လုပ်ငန်းသစ်များကို ထပ်မံ တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ စိန်မားတန်ကျွန်းတွင် ဆားဓာတ် ကြယ်ဝသော ဆားအိုင်တစ်ခုရှိ၍ ထိုကျွန်းမှ ဟော်လန်နိုင်ငံ ငါးဆားနယ်လုပ်ငန်းအတွက် လိုအပ်သော ဆားများကို ထုတ်လုပ်ပေးလျက်ရှိသည်။ ဘိုနဲယားကျွန်းတွင်လည်း ခေတ်မီ ဆားချက်လုပ်ငန်းများ ရှိသည်။

ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်လုပ်ငန်း

ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည်လုပ်ငန်းသည် နယ်သာလန် အင်တီးလိစ်ကျွန်းများ၏ အရေးပါသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အစိုးရကလည်း ကူညီကူညီ ကျွန်းနှင့် အာရှဘာကျွန်းတို့တွင် ခေတ်မီ ဟော်တယ်ကြီးများ ဆောက်လုပ်ပြီး အကောက်ခွန်လွတ် ရောင်းဝယ်ရေး ဌာနများကို ဖွင့်လှစ်၍ တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ နယ်သာလန် အင်တီးလိစ် ကျွန်းများတွင် အကောက်ခွန်လွတ် ဆိပ်ကမ်းမြို့များရှိသဖြင့် ရောင်းသူ ဝယ်သူများဖြင့် အစဉ်စည်ကားလျက် ရှိသည်။ ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည်များသည် ပစ္စည်းများကို အဖိုးနှုန်း ချိုသာစွာဖြင့် ဝယ်ယူနိုင်ကြသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် ၁၀ ဒေါ်လာပေးရသော ပစ္စည်းတစ်ခုသည် ထိုကျွန်းများ၌ သုံးဒေါ်လာ မျှသာ ပေးရသဖြင့် ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည်များက အလွန်နှစ်သက်ကြ၏။ ထို့ပြင် ရာသီဥတု မျှတ ကောင်းမွန်ခြင်းသည်လည်း ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသည် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ခြင်း အကြောင်းတရပ် ဖြစ်သည်။

စက်မှုလုပ်ငန်းများ

သတ္တုတူးဖော်ရေး လုပ်ငန်း၊ ရေနံဓါတ် လုပ်ငန်းများ၊ စီးကရက်စက်ရုံနှင့် ချည်မျှင်နှင့်အထည်စက်ရုံတို့၊ အရက်ချက်စက်ရုံ တစ်ခုနှင့် အခြား စက်မှုလုပ်ငန်းငယ်များရှိသည်။ ဘိုနဲယားကျွန်းတွင် ချည်မျှင်နှင့် အထည်စက်ရုံ တစ်ခုရှိပြီး ခေတ်မီဆားချက် လုပ်ငန်းလည်း ရှိသည်။ အခြားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ အဖြစ် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် ပနားမား မြက်ဦးထုပ်ရက် လုပ်ငန်းလုပ်ငန်းများ ရှိသည်။

† Queen Beatrix
ψ B.M. Leito

သွင်းကုန်

စားသောက်ကုန်နှင့် ရေနံ၊ ရေနံထွက်ပစ္စည်းများကို တင်သွင်းသည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ် သွင်းကုန်တန်ဖိုး စုစုပေါင်းမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၃,၆၃၁ ဖိုးခန့် ရှိသည်။

ပို့ကုန်

ရေနံရိုင်း၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဖော့စဖိတ်၊ ဆား၊ နိုက်ထရိတ် အက်အစ်နှင့် အခြား ဓာတုဗေဒ ပစ္စည်းများကို ပြည်ပသို့ တင်ပို့သည်။ ၁၉၇၇ နှစ် ပြည်ပ ပို့ကုန်တန်ဖိုး စုစုပေါင်းမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၄,၇၆၃ ဖိုးခန့် ရှိသည်။

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး

မော်တော်ကားလမ်း။ ရာသီမရွေး သွားလာနိုင်သော လမ်းမကြီးများ ကျွန်းအားလုံးတွင် ရှိသည်။

ရေကြောင်းလမ်း။ ကျွန်းတိုင်းတွင် သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းကောင်းများရှိပြီး ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ တွင်ကျယ်လျက် ရှိသည်။

လေကြောင်းလမ်း။ ကျွန်းအားလုံးတွင် ပြည်တွင်း ဆက်သွယ်ရေးအတွက် လေဆိပ်များ ရှိသည်။ ကူရာကာအိုကျွန်း၊ အာရှဘာကျွန်းနှင့် စိန်မားတန်ကျွန်းတို့တွင် ပြည်ပ လေယာဉ်ကြီးများ ဆိုက်ကပ်နိုင်သော နိုင်ငံတကာလေဆိပ်များ ရှိသည်။

နိုင်ငံအကြီးအကဲ

ဘိထရစ်ဘုရင်မ†

ဘုရင်ခံချုပ်

ဘီအိုင်လာတိုψ

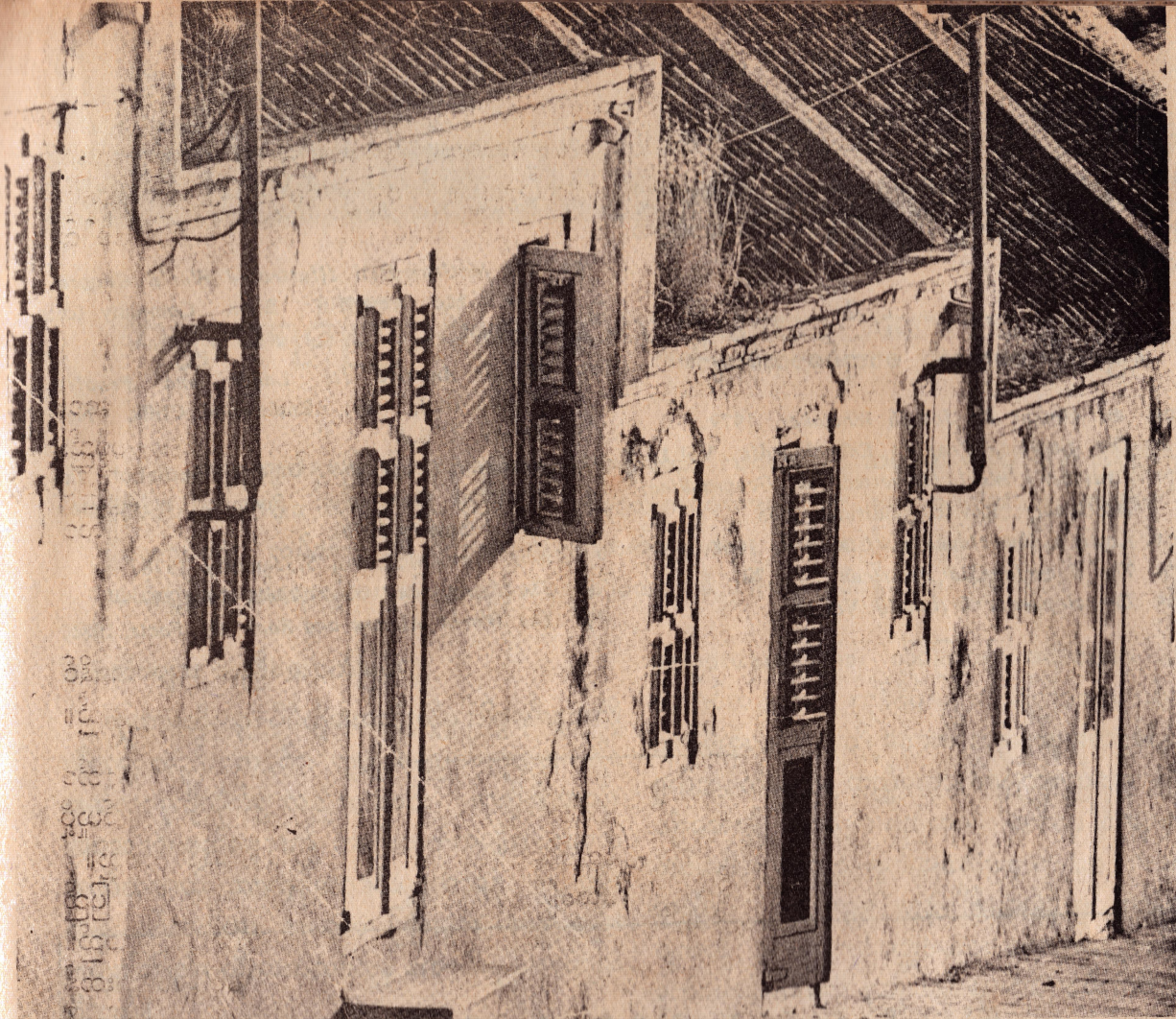
ဝန်ကြီးချုပ်

ဒွန်းမာတီနာဖ

နောက်ခံသမိုင်း

၁၄၉၉ခုနှစ်တွင် စပိန်လူမျိုး အလိုဆိုအိုဟောဒါ* ဆိုသူ ကကူရာကာအိုကျွန်းကို စတင်တွေ့ရှိခဲ့ပြီး ၁၅၂၇ ခုနှစ်တွင် စပိန်လူမျိုးများက စတင် အခြေချနေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၁၆၃၄ ခုနှစ်တွင် ဒတ်ချ်လူမျိုးများက

φ Don Martina
* Alouso de Ojeda

ကျွန်ုပ်တို့ထွန်းကားစဉ်က ဆောက်လုပ်ထားသောနေအိမ်များ

ကူရာကာအိုကျွန်းကို သိမ်းပိုက်လိုက်ပြီး တဆက်တည်း မှာပင် အာရှဘာကျွန်းနှင့် ဘိုနဲယားကျွန်းကိုပါ သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ မြောက်ပိုင်းကျွန်းများဟုခေါ်တွင်သော စိန်မားတန်ကျွန်း၊ စိန်အပ်စ်တေးရပ်စ်ကျွန်းနှင့်ဆာဘာကျွန်းများတွင်မူ ၁၇ရာစုအလယ်ပိုင်းနှင့် နောက်ပိုင်းမှ စ၍ ဒတ်ချ်လူမျိုးများက အခြေချ နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။ ၁၆၄၈ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်နှင့် ဒတ်ချ်တို့သည် စိန်မားတန်ကျွန်းကို ခွဲဝေအုပ်ချုပ် ခဲ့ကြရာ ပြင်သစ်ပိုင်ဆိုင်သော အပိုင်းကို ဆန်မတ်ကတန် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဒတ်ချ်ပိုင်ဆိုင်သောအပိုင်းကို စိန်မားတန် ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းစဉ်များအတွင်း၌ ဗြိတိသျှတို့က ကူရာကာအိုကျွန်းကို သိမ်းပိုက်ခဲ့ ကြသဖြင့် ဒတ်ချ်အောက်အောက်သို့ ခေတ္တ ရောက်ရှိ ခဲ့သည်။ ကောက်ပဲများ ပြန်လည်ကျင်းပသောအခါ သို့ရာတွင် ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှအစိုးရက ဒတ်ချ်

အစိုးရသို့ ပြန်လည် ပေးအပ်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၂၂ ခုနှစ်မှစ၍ ထိုကျွန်းများသည် နယ်သာလန် ဘုရင်နိုင်ငံ၏ နယ်မြေ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ကျွန်းအသီးသီးကို ပြည်တွင်းရေးရာ၌ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ပေးခဲ့ပြီး ပြည်ပဆက်သွယ်ရေးနှင့် ကာကွယ်ရေး အာဏာကိုမူ ဒတ်ချ်အစိုးရ၏ လက်ဝယ် ထားရှိခဲ့သည်။

၁၉၆၉ ခုနှစ် မေလတွင် အလုပ်သမား ပဋိပက္ခ အကြီးအကျယ် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ဝန်ကြီးချုပ် နတ်ထွက်ပေးခဲ့ပြီး ထိုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ရွေးကောက်ပွဲများ ပြန်လည်ကျင်းပ ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုအချိန်မှစ၍ နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုရှိခဲ့ပြီး အစိုးရအဖွဲ့များ မကြာမကြာပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲများ ပြန်လည်ကျင်းပသောအခါ ဟွမ်ချီအီဗာတ်ဇို ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသည်။ မစ္စတာဟွမ်

♀ Junacho Evertsz

နိုင်ငံတော်ရေးရာ ၁၂/၈၁

ချီသည် ထိုအချိန်မှစ၍ နယ်သာလန် အင်တီးလိပ် ကျွန်းများ လွတ်လပ်ရေးရရှိရန်အတွက် ဒတ်ချ်အစိုးရနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းမှုများကို ဆောင်ရွက်လာခဲ့သည်။ ။

မိုဌမ်းကိုးကားသော စာအုပ်စာတမ်းများ

- ၁။ An Almanac by Joseph Whitaker, 1979.
- ၂။ The American People's Encyclopedia.. Vol.14.
- ၃။ Chainber's World Gazetteer & Geographical Dictionary, Revised Edition, 1965.
- ၄။ Cowle's Encyclopedia of Nation, 1968.
- ၅။ The Encyclopedia American, Vol.20.
- ၆။ Encyclopaedia Britannia Vol.11.

- ၇။ Encyclopaedia Britannica, Micropaedia, Voi, 7. 1979,(U.S.A)
- ၈။ Europa Year Book, 1976.
- ၉။ The McGraw-Hill Illuttrated World Geograpy, Mc Grew-Hill Book Company Ice: London."
- ၁၀။ Middle America Its Lands and Peoples, Prentic-Hall, Ice; Englewood Cliffs, New Jersey, U.S.A
- ၁၁။ National Geographic, Official Journal,of the National Geogtaphic Society, Washington DC., January 1970.
- ၁၂။ New Times(Moscow), 5, January 1978.
- ၁၃။ The Statesman's Year Book, 1976/77.
- ၁၄။ The World Almanac and Book Of Facts, 1981.

မြန်မာ့ ဆိုရှယ် လစ် လမ်း ဝဉ် ပါ တီ ဗ ဟို ကော် မ တီ ဌာန ချုပ် မှ
ထုတ် ဝေ သော

လူထုရေးရာအမှတ် ၈

တ အုပ် ၃ ကျပ်

ပါ တီ ဌာန ချုပ် အ ရောင်း ဆိုင် နှင့်
အ နယ် နယ် ရှိ ပါ တီ စာ နယ် ဇင်း ကိုယ် စား လယ် များ ထံ တွင်
ဝယ် ယူ ရ ရှိ နိုင် ပါ သည်

စီးပွားရေး

ကမ္ဘာ့ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း

ကမ္ဘာ့ မျက်နှာပြင်၏ ရာခိုင်နှုန်း ၇၀ ခန့် သည် ပင်လယ်နှင့် သမုဒ္ဒရာ ရေပြင်များ ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံပေါင်း ၁၀၀ ခန့်မှာ ထိုရေပြင်နှင့် ထိစပ်လျက်ရှိသောကြောင့် ကမ္ဘာ့ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းသည် နိုင်ငံအချင်းချင်းဆက်သွယ်ရေး၊ ခရီးသည်များနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတို့အတွက် အလွန်အရေးပါသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတရပ် ဖြစ်သည်။

သင်္ဘောများ တည်ဆောက်ခြင်း

လူသားတို့သည် မိမိတို့၏အသုံးလိုမှု ကိစ္စရပ်များကို လိုက်၍ လည်းကောင်း၊ လူတို့၏ပညာဗဟုသုတ တိုးတက်လာမှုကိုလိုက်၍ လည်းကောင်း လူတို့၏ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို တမျိုးထက်တမျိုး၊ တခေတ်ထက်တခေတ် သာလွန်ကောင်းမွန်လာရန် ကြိုးပမ်းရာမှ ပင်လယ်ကူး သင်္ဘော ကြီးများ သည်လည်း တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်သာလွန် ကောင်းမွန်လာလျက်ရှိသည်။

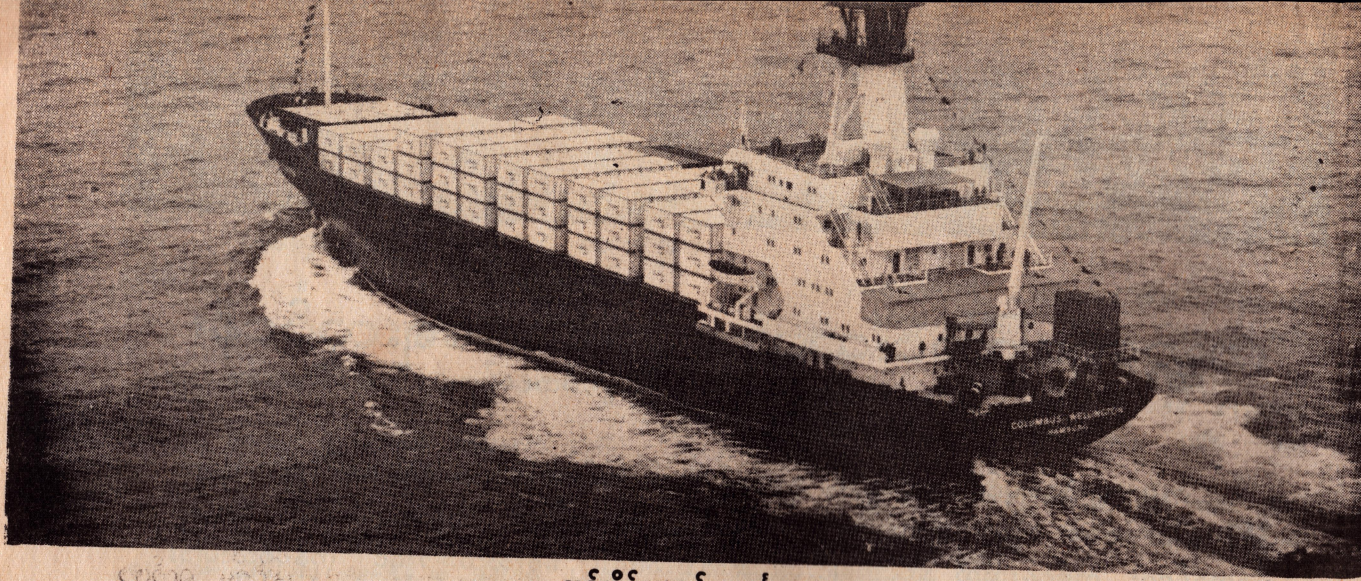
အစ ပထမတွင် သင်္ဘောများကို သစ်သားဖြင့် တည်ဆောက်၍ ရွက်ဖြင့်လွှင့်ကာ ပင်လယ်ကိုဖြတ်သန်းခဲ့သည်။ ၁၉ ရာစုအစပိုင်းမှစ၍ ခေတ်မီ သင်္ဘောသစ်များ တည်ဆောက်လာခဲ့ကြပြီး ထိုသင်္ဘောများတွင် လေကို အားကိုးအားထားရသော ရွက်များအစား ရေနွေးငွေ့ဖြင့် ခုတ်မောင်းနိုင်သော စက်များကို တပ်ဆင်လာခဲ့ကြသည်။ သင်္ဘောများကိုလည်း သစ်သားဖြင့် တည်ဆောက်လာရာမှသံ၊ သံမဏိနှင့် သာမန်သံထက်ပို၍ ခိုင်ခန့်သော သံမဏိဖြင့် တည်ဆောက်လာကြပြန်သည်။ သင်္ဘောအရွယ်အစားချင်း တူလျှင် သံကိုယ်ထည်က သစ်သား ကိုယ်ထည်ထက် အလေးချိန် ရာခိုင်နှုန်း ၄၀ မျှ ပိုပေးပြီး၍ သံမဏိကိုယ်ထည်က သံကိုယ်ထည်ထက် အလေးချိန် ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပို၍ ပေးသည်။

အသွားနှေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ခရီးဝေးမှ တင်ဆောင်လာသော ကုန်စိမ်းများ မကြာခဏ ပုပ်သိုးပျက်စီးခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် အမြန်သွားလာနိုင်မည့် ရွက်သင်္ဘောများ တည်ဆောက်ရန်ကြံစည်ရာမှ ကိုယ်လုံးသေး၍ အလျားရှည်ကာ ရွက်ပေါင်းများစွာ တပ်ဆင်ထားသော ရွက်သင်္ဘောများ ပေါ်လာပြန်သည်။ ၁၈ ရာစု ကုန်ခါနီးအချိန်တွင် သင်္ဘောများကို ရွက်ဖြင့်လွှင့်မည့်အစား ရေနွေးငွေ့စက်ဖြင့် ခုတ်မောင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို စမ်းသပ်လာခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ စမ်းသပ်တီထွင်မှုသည် ရွက်သင်္ဘောခေတ်မှ မီးသင်္ဘော ခေတ်သို့ ပြောင်းလဲပေးသည့် ရွှေ့ပြေးတီထွင်မှု ဖြစ်သည်။

၁၈၁၉ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်၌ တည်ဆောက်ခဲ့သော ဆာဗန်းနား* သင်္ဘောကို ရေနွေးငွေ့စက်ဖြင့် အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာကို ပထမဆုံးဖြတ်ကျော်ပြီး အိုင်ယာလန်သို့အရောက် ခုတ်မောင်းခဲ့သည်။ ဆာဗန်းနားသင်္ဘောမှာ ရေနွေးငွေ့စက် တပ်ဆင်ထားသော်လည်း စက်ကိုတခါတရံသာ အသုံးပြုပြီး ရွက်များကို အများဆုံးအသုံးပြုခဲ့သည်။ ရေနွေးငွေ့စက်ကို အသုံးပြုရာတွင် ထင်းမီးအဆမတန် ကျွန်သဖြင့် စရိတ်ကြီးမြင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ထင်းမီးအကုန်အကျ သက်သာမည့် အခြား နည်းလမ်းများကို ရှာကြံတီထွင်လာရပြန်သည်။

ယခင်က ရွက်သင်္ဘောများကို ကုန်များများ တင်ဆောင် နိုင်ရေးအတွက် ဆောက်လုပ် ခဲ့ကြသဖြင့် ထင်းမီးအကုန် သက်သာပြီး ခုတ်မောင်းနိုင်မည့် ရေနွေးငွေ့ စက်ကို ၁၈၃၈ ခုနှစ်တွင် တီထွင်လာနိုင်

* Savannah

ကုန်တိုက်နာတင်သင်္ဘော

ခဲ့သည်။ ၁၈၇၈ ခုနှစ်ကပင် ဆာရီယပ်+ သင်္ဘောသည် ခရီးသည် ၄၀၀ နှ့် တင်ဆောင်ပြီး လန်ဒန်မြို့မှ နယူးယောက်မြို့သို့ ၁၇ရက်ဖြင့်အရောက် ခုတ်မောင်းလာနိုင်သဖြင့် အများကပင် အံ့အားသင့်ခဲ့ကြသည်။ ဆာရီယပ်သင်္ဘောသည်တလမ်းလုံးရေနှေးငွေ့ စက်ဖြင့်သာ ခုတ်မောင်းလာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ရေနှေးငွေ့ စက်ဖြင့်မောင်းနှင်သော ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောများ တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်များပြားလာခဲ့သည်။

ထိုမှတစ်ပါး သင်္ဘောကြီးများခုတ်မောင်းရာတွင်ပိုမိုလျင်မြန်ရန် လိုလားကြပြန်ရာ ရေနှေးငွေ့စက်နှင့် မြန်အောင် ခုတ်မောင်းလေ ကျောက်မီးသွေး အကုန်အကျများလေဖြစ်သည်။ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောတစီး အမြန် ခုတ်မောင်းလျှင် ၂၄ နာရီအတွင်း ကျောက်မီးသွေးတန်ချိန် ၁၀၀၀ ခန့် အထိ ကုန်ကျသွားနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ဖြင့် ရေနှေးငွေ့စက်ရိုးရိုးထက်သာသော တာပိုင်ရေနှေးငွေ့ဖြင့် လည်သည့် ရဟတ်စက်များကို တီထွင်ကြဆဲသည်။ ၁၈၉၇ ခုနှစ်တွင် တာပိုင်ရဟတ်စက်ဖြင့် ခုတ်မောင်းသော တာပင်နီယာ* သင်္ဘော ပေါ်ပေါက် လာခဲ့သည်။ တာပိုင်စက်ဖြင့် ခုတ်မောင်းသောအခါ ရိုးရိုးရေနှေးငွေ့စက်များထက် ပို၍ လျင်မြန်သည်။ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးများတွင် တာပိုင် စက်လေးလုံး တပ်ဆင်ထားပြီးတနင်္ဂနွေရက် ၂၀ ကျော်နှုန်းဖြင့် ခုတ်မောင်းနိုင်သည်။

+ Sirius
x Turbinia
* ဥရောပတိုက်သားများ အရှေ့တိုင်းဒေသသို့ ရွက်တပ်လေ့ကြီးများဖြင့် ပင်လယ်ခရီး စူးစမ်းရှာဖွေစတင်ခဲ့သည့် အကြောင်း

ကျောက်မီးသွေး အစား ရေနံဖြင့် မောင်းနှင်နိုင်သော ဒီဇယ်အင်ဂျင်စက်များ တပ်ဆင်ထားသည့် သင်္ဘောများကို တည်ဆောက် ကြပြန်သောအခါ ရေနှေးငွေ့စက်များကဲ့သို့ အလုပ်မများပဲ စက်ထားရန် နေရာလည်း ကျဉ်းမြောင်း သွားသည်။

ပုံမှန်ရေကြောင်းခရီး စတင်ခြင်း *

ပင်လယ်၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ကမ်းရိုးတန်းနှင့် ပြည်တွင်းရေကြောင်း ခရီးလမ်းများတွင် ခရီးသည်များနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းသည် ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း၏ အဓိကပင်မလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ ထိုရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းကို ၁၈၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကန်နဒါ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းက ပြုတိုက်နိုင်ခဲ့ခြင်း အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုအကြား ပထမဆုံးစတင် ပြေးဆွဲခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၈၄၀ ပြည့်နှစ်မှာပင် ပင်နီစူလာအိုရီယင်တလန် ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းက ပြုတိုက်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပင်လယ်ဒေသအကြား ပုံမှန်ခရီးစဉ်များဖြင့် ပြေးဆွဲလာခဲ့သည်။ ၁၈၄၂ ခုနှစ်တွင် ချီလီရယ်လီယာလ် သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းက ပြုတိုက်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အနောက် အိန္ဒိယ ကျွန်းစုများအကြား ငြိမ်သက်သော သင်္ဘောသင်္ဘောလုပ်ငန်းကို ပုံမှန်ခရီးစဉ်များဖြင့် တိုးချဲ့ ပြေးဆွဲ လာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ခရီးစဉ်များ

အကျယ်ကို ၁၉၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလထုတ် နိုင်ငံတော်ရေးရာသတင်းစဉ် ပါ "ကုန်သွယ်ရေးကြောင်း သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး" ဆောင်းပါးတွင် ဖတ်ရှုပါရန်
= Cunard Line
= Royal Mail

တိုးချဲ့ ပြေးဆွဲလာပြီး ကမ္ဘာ့ဆိပ်ကမ်း မြို့ကြီးများအကြား ခရီးသည်များနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းသည်တိုးတက်ကျယ်ပြန့်လာသည်။

ရေကြောင်း ခရီးစဉ်များ၌ နိုင်ငံ ပေါင်းစုံမှ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကုမ္ပဏီများက ခရီးသည်များနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများ အပြိုင်အဆိုင် သယ်ယူပို့ဆောင် ပေးလာခဲ့ကြရာတွင် ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီအချင်းချင်း အကျိုးမဲ့သော ပြိုင်ဆိုင်မှုများမရှိစေရန် ခရီးစဉ်တူကုမ္ပဏီများ အချင်းချင်း ကွန်ဖရင့်စနစ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ကြသည်။ ကွန်ဖရင့်စနစ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးသော ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီများအတွက် ကုန်ပစ္စည်းများ အမြဲမပြတ်ရရှိစေရန် ဖန်တီးပေးသည်။ ထိုကွန်ဖရင့်စနစ် ကျင့်သုံးသော သင်္ဘောကုမ္ပဏီများသည် ကုန်တင်ကုန်ချစရိတ်များ အတက်အကျ ပြုလုပ်လိုလျှင် သုံးလ ကြိုတင်အသိပေးပြီးမှသာ ပြောင်းလဲ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်လေ့ ရှိကြသည်။

ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း အရေးပါမှု

ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းသည် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် စစ်ရေးစသည်တို့အတွက် တနေ့တခြား ပိုမိုအရေးပါလာလျက်ရှိသည်။ သင်္ဘောများဖြင့် ခရီးသည်များ၊ ကုန်ပစ္စည်းများ၊ စစ်သားများ၊ စစ်လက်နက် ပစ္စည်းများ၊ စက်မှုကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ၊ စားနပ်ရိက္ခာ စသည်များကို နေ့စဉ် သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးလျက်ရှိသည်။ ပင်လယ်ကမ်းခြေ နိုင်ငံများအနက် ကျွန်းနိုင်ငံများဖြစ်ကြသော ဗြိတိန်နှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့သည် နိုင်ငံစီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးအရ လိုအပ်သော သွင်းကုန်များကို ရေကြောင်းခရီးဖြင့်သာ အများဆုံး တင်သွင်းလေ့ရှိပြီး ထိုသွင်းကုန်များ တန်ဖိုး ပေးချေရာတွင်လည်း နိုင်ငံထွက်ကုန်ပစ္စည်းများကို ရေကြောင်းခရီးဖြင့်သာ ပြန်လည်တင်ပို့ကြသည်။ ပင်လယ်ကမ်းခြေနိုင်ငံနှင့် ကျွန်းနိုင်ငံများအတွက် ရေကြောင်းလုပ်ငန်းမှ ရရှိသော ဝင်ငွေသည် နိုင်ငံစီးပွား တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် များစွာ အထောက်အကူ ပြုလျက် ရှိသည်။

၁ Conference System ကွန်ဖရင့်စနစ်မှာ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးရမည့် ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစားအလိုက် ကုန်တင်ကုန်ချစရိတ်များ သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ ကုမ္ပဏီတခုချင်းအတွက် ခရီး

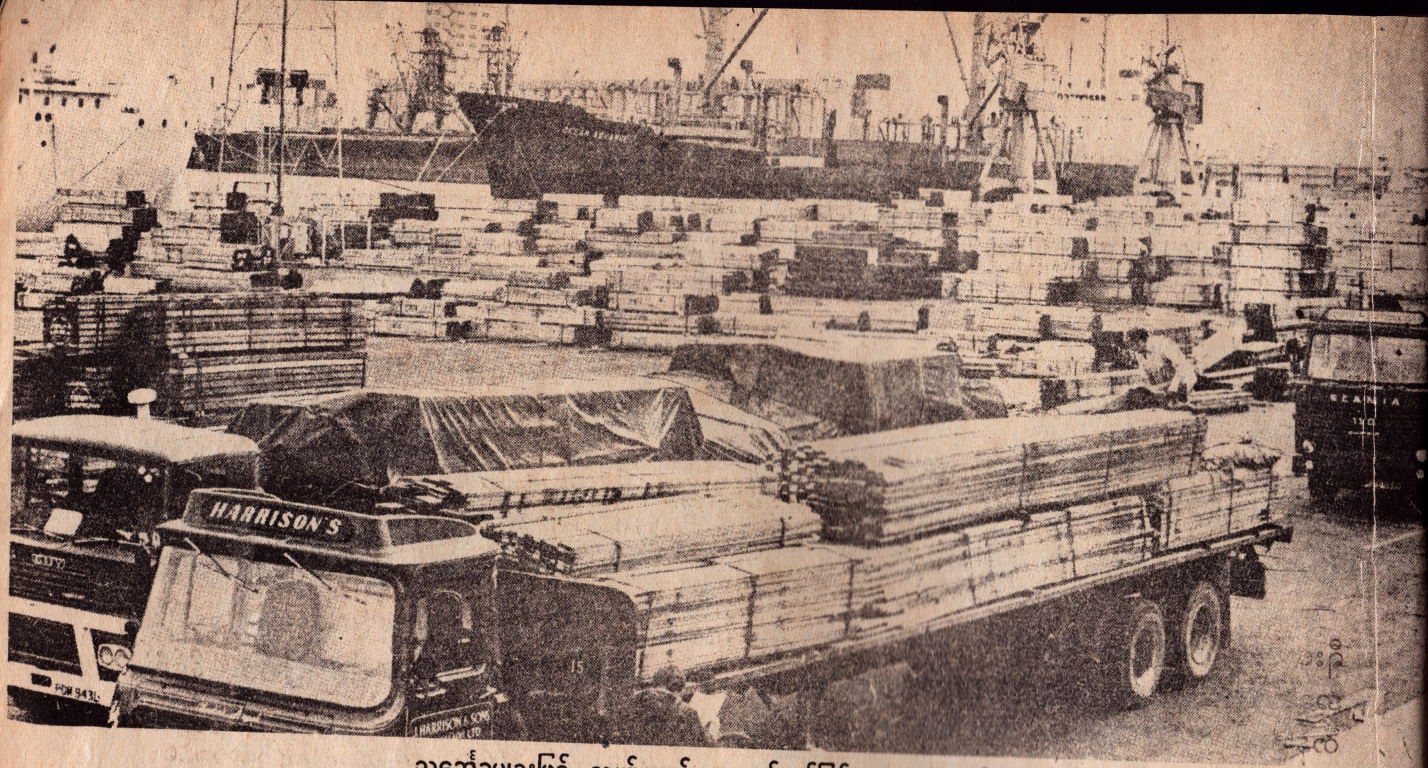
သင်္ဘော အမျိုးစားများ
ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းတွင် ခရီးသည်သက်သက် တင်ဆောင်သော သင်္ဘောများ၊ ခရီးသည်နှင့်ကုန်များ တင်ဆောင်သော သင်္ဘောများ၊ ကုန်သက်သက်တင်ဆောင်သော သင်္ဘောများ၊ ရေနံတင်သင်္ဘောများဟူ၍ ခွဲခြားထားသည်။ သင်္ဘောကြီးများ တည်ဆောက်ရာတွင် အကြီးဆုံး၊ အမြန်ဆုံး၊ အခမ်းနားဆုံး သင်္ဘောကြီးများ အဖြစ်သို့ တည်ဆောက်လာနိုင်ကြပြီ ဖြစ်သည်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံမှ ပြင်သစ်အမည်ရှိ သင်္ဘော၊ ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ ကွင်းအယ်လီဇဘက် ၂ အမည်ရှိသင်္ဘော၊ အီတလီနိုင်ငံမှ ရက်ဖာ အယ်လိုအမည်ရှိ သင်္ဘောများမှာကမ္ဘာတွင်ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော သင်္ဘောကြီးများစာရင်းတွင် ပါဝင်သည်။

ခရီးသည်တင် ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောကြီးများကို အလွန် ခမ်းနားလှပစွာ တည်ဆောက် ထားကြ၍ သင်္ဘောအတွင်း၌လည်း ခရီးသည်များ မပျင်းမရိစေရန် လိုလေသေးမရှိအောင် ပြုလုပ်ခင်းကျင်းထားသဖြင့် ထိုသင်္ဘောကြီးများကို ရေပေါ်နန်းတော် ၈ ဟူ၍ ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်။ အချို့ သင်္ဘောကြီးများတွင် အထပ်ပေါင်း ၁၂ ထပ်ခန့် ရှိပြီး အိပ်ခန်း၊ စားကြည့်ခန်း၊ ဘုရားရှိခိုးခန်း၊ အားကစားခန်း၊ ရေကူးကန်၊ ရုပ်ရှင်ခန်းမ၊ ဆေးလိပ်သောက်ခန်း၊ ညှော်ခန်း၊ သီးသန့်ခန်း၊ ပျော်ပွဲစားခန်း၊ ကုန်စုံဆိုင်၊ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်၊ ဝိုင်ယာလက်ကြေးနန်းရုံး၊ ဓာတ်လှေကား စသည်ဖြင့် သူ့နေရာနှင့်သူ အမျိုးစုံအောင် စနစ်တကျ ခွဲခြား စီစဉ်ထားသည်။ ထိုခရီးသည်တင် သင်္ဘောများတွင် ရက်ရှည်ခရီးတွင် ခရီးသည်များ မပျင်းမရိပဲ စီးနင်းလိုက်ပါနိုင်ရန် စီစဉ်ထားသည်။

အခွန်ရှောင် သင်္ဘောများ

ကမ္ဘာ့ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းတွင် သင်္ဘောအချို့မှာ မိခင်နိုင်ငံ၌ မှတ်ပုံမတင်ပဲ လွတ်လပ်စွာမှတ်ပုံတင် ၂ ခွင့်ပြုထားသည့်အခြားနိုင်ငံများ၌ မှတ်ပုံတင်ထားကြသည်။ ထိုသင်္ဘောများသည် မိခင်နိုင်ငံ၏ အခွန်အကောက်များကို ရှောင်ရှားနိုင်

စဉ်ခေါက်ရေ သတ်မှတ်ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။
၈ Floating Palace
၂ Open Registry

သင်္ဘောများဖြင့် သယ်ယူရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေသော သစ်များ

ရန် အခြားနိုင်ငံများ၏ အလံများ လွှင့်ကာ သယ်ယူပို့ဆောင်လျက် ရှိသည်။ များသောအားဖြင့် လိုင်ဘီးရီးယားအလံနှင့် ပနားမားအလံ လွှင့်တင်ထားသည့် သင်္ဘော အများဆုံး ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အခွန်ရှောင် သင်္ဘောများ ပိုင်ဆိုင်ကြသည့် ကုမ္ပဏီကြီးများသည် တနှစ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၁၅,၀၀၀ခန့် အသားတင်အကျိုးအမြတ် ရရှိနေကြသည်ဟု ဆိုသည်။

ကမ္ဘာ့အခွန်ရှောင် သင်္ဘောများ မှတ်ပုံတင်မှုတွင် လိုင်ဘီးရီးယားနိုင်ငံတွင် ၇၃၁၁၈ ၇ရာခိုင်နှုန်း၊ ပနားမား နိုင်ငံတွင် ၁၆ ဒသမ ၂ရာခိုင်နှုန်း၊ စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ခြောက်ရာခိုင်နှုန်း၊ ဘာမုဒါနိုင်ငံတွင် တစ်ရာခိုင်နှုန်း၊ ဘာဟားမားစ်နိုင်ငံတွင် ဒသမ ၁ ရာခိုင်

နှုန်း အသီးသီး ရှိကြသည်။ အခွန်ရှောင်သင်္ဘောများ ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ ဟောင်ကောင်၊ ဂျပန်၊ ဂရိနှင့် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျာမနီနိုင်ငံတို့မှ ကုမ္ပဏီကြီးများက ၈၁ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပိုင်ဆိုင်ထားကြသည်။ အရင်းရှင် ကုမ္ပဏီကြီးပေါင်း ၃၄ခုက အခွန်ရှောင် သင်္ဘောအားလုံး၏ ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပိုင်ဆိုင်ထားလျက် ရှိသည်။

ကမ္ဘာ့အခွန်ရှောင်သင်္ဘောများ လုပ်ဆောင်မှုတွင် လိုင်ဘီးရီးယားနှင့် ပနားမားနိုင်ငံတို့က အများဆုံး ဖြစ်ပြီး တနှစ်ထက်တနှစ် လုပ်ကိုင်သည့်သင်္ဘောစီးရေလည်း များပြားလာသည်။ သယ်ဆောင်သည့်တန်ချိန်အားဖြင့်လည်း တနှစ်ထက်တနှစ် ပိုမို များပြားလာသည်။ ၁၉၆၀ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၇၈ခုနှစ်အထိ လိုင်ဘီး

၁၉၆၀ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ်အထိ အခွန်ရှောင် သင်္ဘောစီးရေပြ ဇယား

နိုင်ငံများ	၁၉၆၀	၁၉၇၀	၁၉၇၅	၁၉၇၈
လိုင်ဘီးရီးယား	၉၇၇	၁၈၆၉	၂၅၂၀	၂၅၂၃
ပနားမား	၆၀၇	၈၈၆	၂၄၁၈	၃၆၄၀
တကမ္ဘာလုံး	၃၆၃၁၁	၅၂၄၄၄	၆၃၂၂၄	၆၉၀၂၈

၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ်အထိ အခွန်ရှောင် သင်္ဘောများ သယ်ဆောင်ခဲ့သည့် တန်ချိန်ပြဇယား
ဇယား ၂

(တန် ထောင်ပေါင်း)*

နိုင်ငံများ	၁၉၆၀	၁၉၇၀	၁၉၇၅	၁၉၇၈
လိုင်ဘီးရီးယား	၁၁,၂၈၂	၃၃,၂၉၇	၆၅,၈၂၀	၈၀,၁၉၁
ပနားမား	၄,၂၃၆	၅,၆၄၆	၁၃,၆၆၇	၂၀,၇၄၉
တကမ္ဘာလုံး	၁၅,၅၁၈	၃၈,၉၄၃	၇၉,၄၈၇	၁၀၀,၉၄၀

ရီးယား၊ ပနားမားနှင့် အခြားနိုင်ငံများတွင်ရှိသော အခွန်ရှောင် သင်္ဘောစီးရေ၊ သယ်ဆောင်ခဲ့သည့် တန်ချိန်များကို ဇယား ၁နှင့်ဇယား ၂တို့တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ကမ္ဘာ့အခွန်ရှောင် သင်္ဘောများအား စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့် ချုပ်ကိုင်မှုနည်းပါးခြင်းကြောင့် အန္တရာယ်များနှင့် မကြာခဏ ကြုံတွေ့လာခဲ့သည်။ အခွန်ရှောင်သင်္ဘောများ၏ လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေမှာလည်း ဆိုးရွားလျက်ရှိသည်။ သင်္ဘောလုံခြုံမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု အားနည်းခြင်း၊ သင်္ဘောသားများအား လုံလောက်သော လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့်လည်း အန္တရာယ်များနှင့် ကြုံတွေ့လာရခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ်အတွင်း လိုင်ဘီးရီးယားနိုင်ငံ အလံလွှင့်တင်ထားသော အခွန်ရှောင် သင်္ဘော ၇၉ စီး၊ ပနားမားနိုင်ငံ အလံလွှင့်တင်ထားသော အခွန်ရှောင်သင်္ဘော ၂၀၂ စီး ပင်လယ်တွင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၇၉ ခုနှစ် တနှစ်ထဲတွင် အခွန်ရှောင်သင်္ဘောစီးရေ ၂၇၉ စီးအထိ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မိခင်နိုင်ငံ၏ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်ထားသော သင်္ဘောလုပ်ငန်းများ အနေနှင့်မူ ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၈ ခုနှစ်အတွင်း ပြတိုသျှကုန်တင်သင်္ဘော ၂၆ စီး၊ အမေရိကန် ကုန်တင်သင်္ဘော ၁၉ စီး သာပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သည်ဟု ပြတိုသျှ လျှို့ဝှက်ဖိအာမခံ ကုမ္ပဏီက လေ့လာတင်ပြခဲ့သည်။

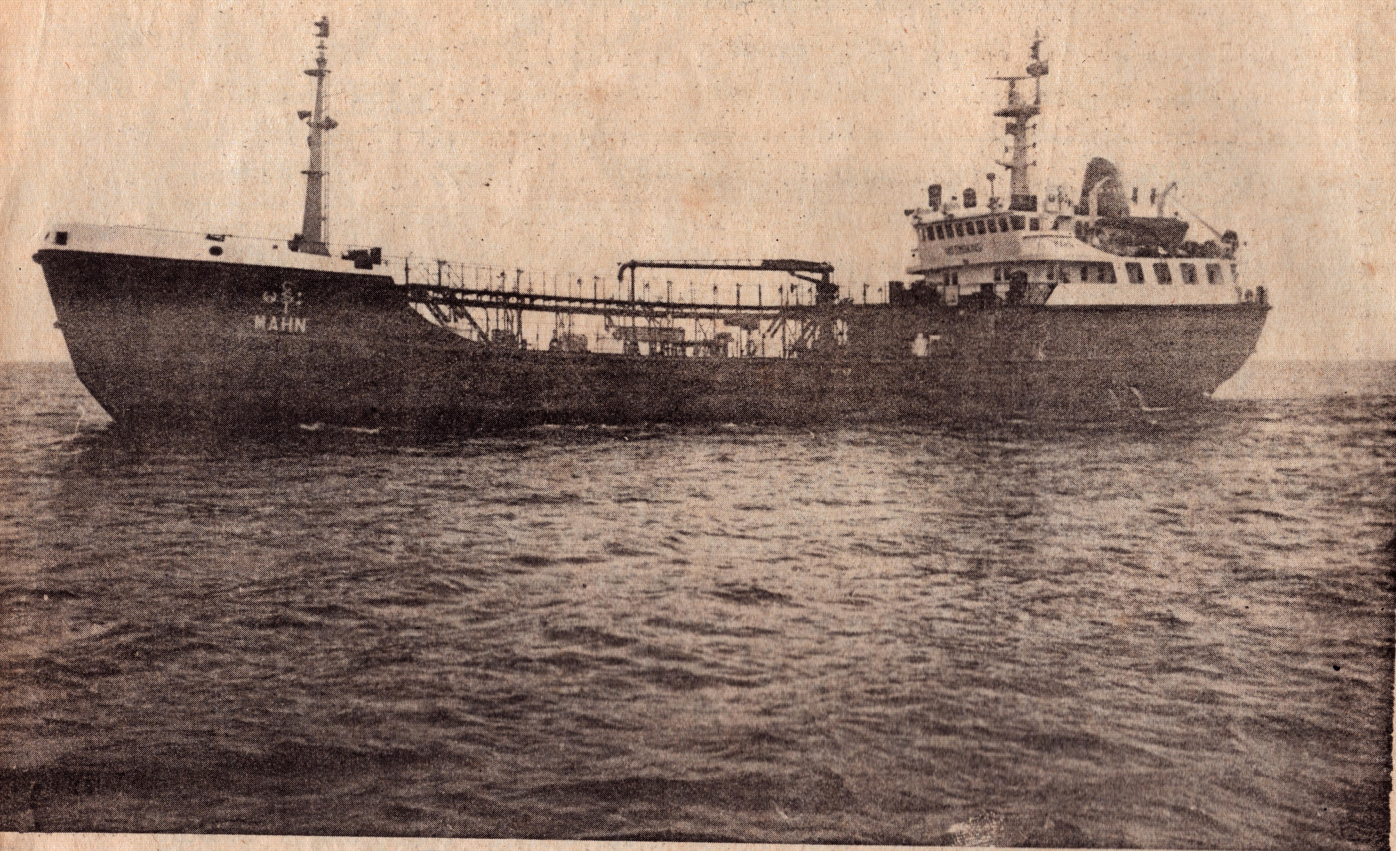
သင်္ဘောအများဆုံးထုတ်လုပ်သည့် နိုင်ငံများ

ကမ္ဘာတွင် သင်္ဘောအများဆုံးထုတ်လုပ်သည့်နိုင်ငံများမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ ဆွီဒင်နိုင်ငံ၊ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု၊ ဥရောပ ဘုံဈေးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၊ ဟောင်ကောင် စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများသည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ခန့်မှ စ၍ သင်္ဘော တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းတွင် အများဆုံး ပါဝင်လာခဲ့ကြသည်။ ကုန်တင်သင်္ဘောများ၊ ရေနံတင် သင်္ဘောများဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် အချိန် နှောင့်နှေး ခဲ့မှုများကြောင့် ကုန်တိုန်နာတင် သင်္ဘောများဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း ပိုမို ကြိုးထွားလာခဲ့သည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်က အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် ဥရောပနိုင်ငံများအကြား ကုန်ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင် ကုန်တိုန်နာ စနစ်ကို စတင်အသုံးပြုခဲ့သည်။

ကုန်တိုန်နာတင် သင်္ဘောနှင့် သာမန် ကုန်တင်သင်္ဘောတို့ ခြားနားခြင်းမှာ ကုန်တိုန်နာတင်သင်္ဘော၏ စက်ခန်းနှင့်ပုံထိန်းစင်သည် သင်္ဘော၏ ပဲ့ပိုင်း၌ သာရှိပြီး ကုန်လှောင်ခန်းများ၌ ကုန်တိုန်နာများ ထည့်သွင်းထားရန် အကန့်များ ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဝမ်းဗိုက်တွင်းရှိ ကုန်လှောင်ခန်းများတွင် အကန့်များ ပြုလုပ်ထားခြင်းကြောင့် ကုန်တိုန်နာများကို နေသားတကျ ချီနှောင်ပြီးသား ဖြစ်နေစေသည်။

+ Container
X အကျယ်ကို ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လထုတ် နိုင်ငံတကာရေးရာသတင်းစဉ် ပါ "ဝန်သယ်ကုန်တိုန်နာ" ဆောင်းပါးတွင်ဖတ်ရှုပါရန်။

Ψ Lloyd's
* Dwt=Deadweight ton = သင်္ဘောတစ်စီး တင်ဆောင်နိုင်သည့် အလေးချိန်

ကြယ်ငါးပွင့်ကော်ပိုရေးရှင်းပိုင် မန်းရေနံတင်သင်္ဘော

ဝမ်းပိုက်အတွင်း ကွန်တိန်နာများ ပြည့်သွားပါက ကုန်းပတ်ပေါ်၌ ထပ်မံ တည်ဆောက်ထားနိုင်ရန် သင်္ဘောကုန်းပတ်များကို အထူးစီမံပြုလုပ်ထားသည်။

ကွန်တိန်နာတင်သင်္ဘောများသည်တနာရီလျှင်ရေ မိုင် ၂၀ မှ ၃၀ မိုင်အထိ ခုတ်မောင်းနိုင်ပြီး ကွန်တိန်နာ ပေါင်း ၅၀၀ ခန့်မှ ၃၀၀၀ ကျော် တင်ဆောင်နိုင် သည်။ ထိုသင်္ဘောများတွင် ကိုယ်ပိုင်ဝန်ချီစက်များ တပ်ဆင်ထားသည်။ ကွန်တိန်နာများကို တင်ချရာတွင် အသုံးပြုသော ဝန်ချီစက်သည် တနာရီလျှင် ကုန်ပစ္စည်း တန်ချိန် ၆၀၀ ခန့် တင်ချပေးနိုင်ပြီး သာမန်ကုန်တင် ဝန်ချီစက်များမှာမူ တနာရီလျှင် ၁၅ တန်ခန့်သာ တင်ချပေးနိုင်သည်။ ကုန်ပစ္စည်းတန်ချိန် ၁၅,၀၀၀ တင်ဆောင်ထားသည့် ကွန်တိန်နာတင် သင်္ဘောတစီး သည် ဆိပ်ကမ်း၌ ကုန်တင် ကုန်ချပြုလုပ်ရန် နှစ်ရက်မှ သုံးရက်အထိသာ အချိန်ကြာမြင့်သည်။ သို့ရာတွင် ကုန်တန်ချိန် ၅၀၀၀ တင်ဆောင်ထားသည့် သာမန်

ကုန်တင်သင်္ဘောတစီးသည်ဆိပ်ကမ်း၌ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ချရန် တပတ်ခန့် အချိန်ယူရသည်။

သင်္ဘောတည်ဆောက်ထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေ

သင်္ဘောများနှင့် ဆိပ်ကမ်းများ တည်ဆောက် ရာတွင် ငွေအရင်းအနှီး မြောက်မြားစွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သုံးစွဲကြရသည်။ ငွေကြေး မြောက်မြားစွာ သုံးစွဲ လုပ်ကိုင်ရသည့် လုပ်ငန်းကြီးဖြစ်သဖြင့်လည်း စီမံကိန်း များဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အများ အပြားသည် ဆိပ်ကမ်းများကို ခေတ်မီ တိုးတက်လာ သည့် သင်္ဘောများနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်လာစေ ရန် ပြုပြင်တည်ဆောက် လာကြရသည်။ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ စစ်ရေးလိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေး နိုင်ရန် သင်္ဘောများကို အပြိုင်အဆိုင်လည်း တည် ဆောက်ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြသည်။

သို့ရာတွင် ၁၉၇၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှစ၍ သင်္ဘော တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းမှာ တဖြည်းဖြည်း ကျဆင်း

လာခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီး စက်မှုနိုင်ငံကြီးများမှ သင်္ဘောတည်ဆောက်ရေး ကုမ္ပဏီကြီးများ၏ လုပ်ငန်း ကျဆင်း ခဲ့မှုကြောင့် သင်္ဘော တည်ဆောက်ရေး၌ အလုပ်သမားအင်အား လျော့ချခဲ့ရမှု၊ သင်္ဘောကျင်း အချို့ ပိတ်ပစ်ရမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်လာခဲ့ရသည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့သည့် သင်္ဘောသစ်စီးရေ သည် ၁၉၆၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း၌ အနည်းဆုံး အရေ အတွက်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က သင်္ဘောတည်ဆောက်မှု တန်ချိန်သည် မြီတိန်နိုင်ငံ၌ ၁၉၇၉ ခုနှစ်ကထက် ၃၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံ၌ ၆၁ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျဆင်းခဲ့သည်။ ကမ္ဘာတွင် သင်္ဘောအများအပြား တည်ဆောက် ထုတ်လုပ်သည့် ဆွီဒင်နိုင်ငံသည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က သင်္ဘောတည် ဆောက်ရေးလုပ်ငန်း၌ အမေရိကန် ဒေါ်လာသန်း ၃၁၀ ခန့်အထိ ဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ သင်္ဘော တည်ဆောက် ရေးအလုပ်သမား နှစ်သောင်းကျော် လျော့ချခဲ့ရ သည်။ တကမ္ဘာလုံးမြို့သော် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် သင်္ဘော တည်ဆောက် ထုတ်လုပ်မှု ၈ ဒသမ ၃ ရာခိုင် နှုန်းကျဆင်းခဲ့သည်။

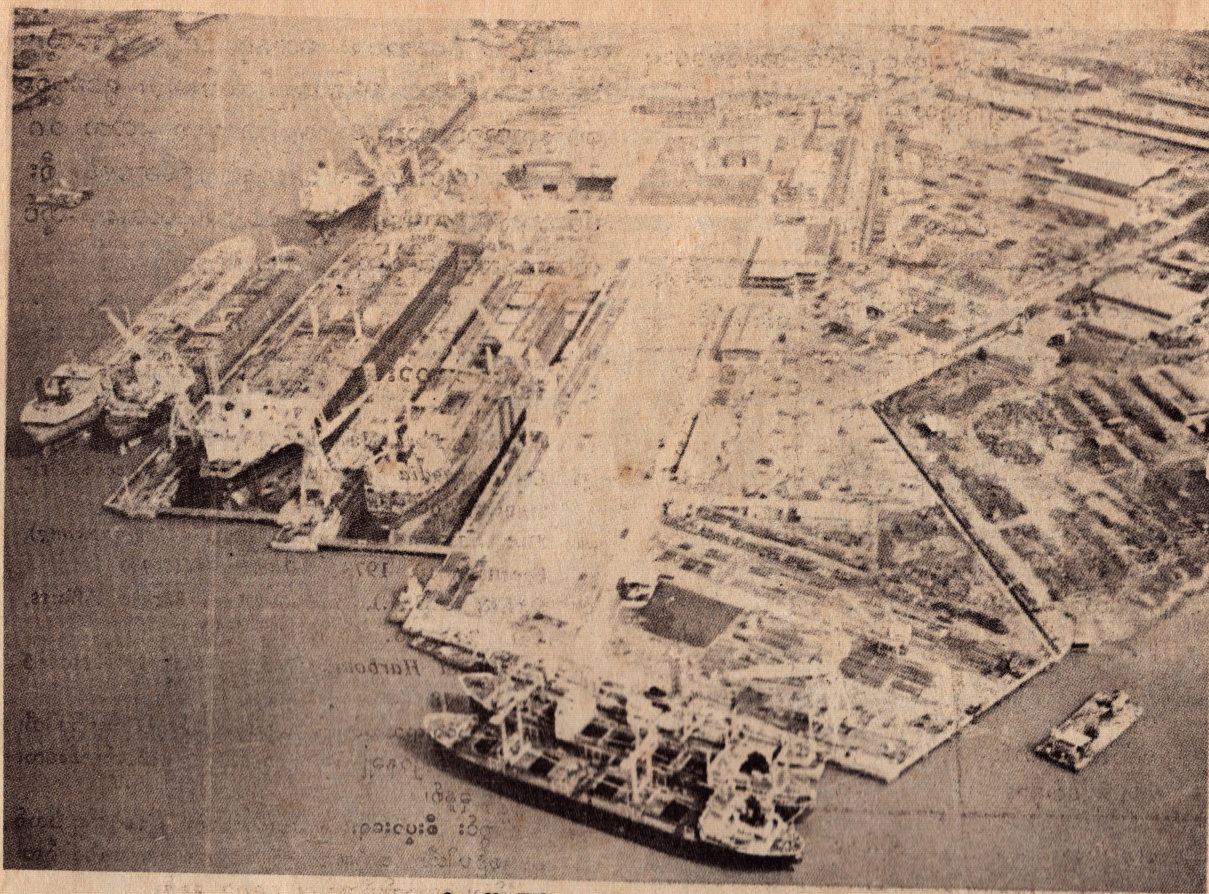
သို့ရာတွင် ဂျပန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ သင်္ဘော တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းမှာမူ ကျဆင်း မသွားပဲ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့သင်္ဘော တည်ဆောက်ထုတ်လုပ်မှုတွင် ထိပ်ဆုံးသို့ရောက်ရှိကာ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ပထမ ကိုးလပိုင်းအထိ ပြည်ပမှ သင်္ဘော အမှာစာ ၈၃ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရရှိနေပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က ကမ္ဘာ့သင်္ဘော သစ်များ တည်ဆောက်မှု တန်ချိန် စုစုပေါင်းမှာ ၁၁ ဒသမ ၃ သန်း ရှိခဲ့ရာဂျပန်နိုင်ငံကတည်ဆောက်ခဲ့သည့် သင်္ဘောသစ်တန်ချိန်မှာ ၈ ဒသမ ၃ သန်းအထိ ရှိခဲ့ သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရေးနှင့် ပြည်တွင်း အသုံးပြုရေးအတွက် တည်ဆောက်ခဲ့သည့် သင်္ဘောသစ်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိခဲ့သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ်သည့် သင်္ဘောများကို အများ ဆုံး ဝယ်ယူသူများမှာ အမေရိကန် ရေနံကုမ္ပဏီကြီး များ၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ နိုင်ငံများနှင့် ဟောင် ကောင်တို့ဖြစ်သည်။ သင်္ဘောတည်ဆောက် ထုတ်လုပ် သည့်ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအနက်ဘရာဇီးလ်နှင့်ကိုရီးယား သမ္မတနိုင်ငံတို့သည် သင်္ဘောတည်ဆောက် ထုတ်လုပ် သည့် စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်နိုင်ငံကြီးများနှင့်အပြိုင်အဆိုင် ထုတ်လုပ်လျက် ရှိကြသည်။

နိုင်ငံတိုင်း၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် အဓိကလိုအပ်ချက်တရပ်မှာရေနံဖြစ်သည်။ ရေနံထုတ် လုပ်သော ဒေသများမှ မိမိတို့လိုအပ်သော နေရာသို့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အတွက် ရေနံတင်သင်္ဘော တည် ဆောက်ရေးမှာလည်းအရေးပါလျက်ရှိသည်။ သင်္ဘော တည်ဆောက်ထုတ်လုပ်သော နိုင်ငံများက ရေနံတင် သင်္ဘောများကို အပြိုင်အဆိုင် ထုတ်လုပ်သုံးစွဲရောင်းချ ခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ နောက်ပိုင်းတွင် ရေနံဈေးနှုန်း မြင့်တက်လာမှုကြောင့် ရေနံတင် သင်္ဘော ထုတ်လုပ်မှု ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လအထိ ကမ္ဘာ့ရေနံတင်သင်္ဘော ထုတ်လုပ်မှုတန်ချိန် စုစုပေါင်းမှာ ၃၂၀ ဒသမ ၂ သန်း ရှိခဲ့သည်ဟု မြီတိန် နိုင်ငံထုတ် ဖိုင်နှင့်ရှယ်တိုင်းသတင်း စာက ရေးသားသည်။

စက်မှုအရင်းရှင် နိုင်ငံကြီးများသည် အဏုမြူစွမ်း အင်သုံး ကုန်တင်သင်္ဘောကြီးများကို အောင်မြင်စွာ တည်ဆောက် ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြပြီး ကုန် ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ကမ္ဘာတွင် အဏုမြူ စွမ်းအင်သုံး ကုန်တင်သင်္ဘောကြီး ငါးစီးရှိရာ ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုမှ နှစ်စီးမှာမူ ရေခဲခဲဖျက်ရေး အတွက် အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ အဏုမြူ စွမ်းအင်သုံး ကုန်တင်သင်္ဘောများ တည်ဆောက်ခဲ့သည့် ခုနှစ်နှင့် နိုင်ငံများကို ဇယား ၃ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သယ်ယူပို့ဆောင်မှု တိုးတက်ရေး

ကမ္ဘာ့သင်္ဘော တည်ဆောက်ထုတ်လုပ်မှု ပြန်လည် တိုးတက်လာရေးအတွက် အနောက်ဥရောပနိုင်ငံများ က အထူးကြိုးပမ်းနေကြသည့် နည်းတူ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ များကလည်း လက်ရှိ အခြေအနေထက် ပိုမိုတိုးတက် တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိကြသည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်ခန့်တွင် သင်္ဘောတည်ဆောက် ထုတ်လုပ်ရောင်း ဝယ်မှုဈေးကွက်တွင် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ကထက် နှစ်ဆ မျှတိုးတက်လာဖွယ်ရှိသည်။ ဂျပန်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ သည် သင်္ဘောသစ်တည်ဆောက်ရန် အမှာစာအများ အပြားရရှိနေခြင်းသည် ကမ္ဘာ့သင်္ဘော တည်ဆောက် မှု ပြန်လည်တိုးတက်ရန် အလားအလာ ကောင်းများ ပင်ဖြစ်သည်ဟု ဥရောပမှ ကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦးက ခန့် မှန်းပြောဆိုသည်။

ဧည့် လေယာဉ်ပေါ်မှမြင်ရသည့် စင်ကာပူသင်္ဘောကျင်း

အဏုမြူစွမ်းအင်သုံး ကုန်တင် သင်္ဘောကြီးများ

ဇယား ၃

စဉ်	သင်္ဘောအမည်	တည်ဆောက်သည့် နိုင်ငံ	တည်ဆောက် သည့် ခုနှစ်
၁	လီနင်	ဆိုဗီယက် အမေရိက	၁၉၅၉
၂	ဆာဗန်းနား	အမေရိက	၁၉၆၀
၃	အိုတိုဟန်ဖ်	ပြည်ထောင်စု သမ္မတဂျာမနီ	၁၉၆၈
၄	မတ်စု+	ဂျပန်	၁၉၇၂
၅	အာတိကာ X	ဆိုဗီယက်	၁၉၇၄

၁၉၇၉ ခုနှစ်က ဆိုဗီယက်ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းက ခရီးသည် ၁၅၁ ဒသမ ၅ သန်းနှင့် ကုန်တင်ချိန် ၂၂၇ သန်းအထိ ပို့ဆောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အလားတူ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ကလည်း အာရှနိုင်ငံများမှ သင်္ဘောများဖြင့် ကုန်တင်ချိန် ၃၅

သန်းကျော် မြောက်အမေရိကတိုက်သို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပြီး ဥရောပတိုက်သို့လည်း ကုန်တင်ချိန် ၁၆ ဒသမ ၅ သန်းကျော် ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ဂျပန်နှင့် ဩစတြေးလျ နိုင်ငံများသို့ ကုန်တင်ချိန် ၁၄ သန်းခန့် ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပြီး အာရှနိုင်ငံများအတွင်းတွင်မူ ကုန်တင်ချိန် ၄၂ သန်းအထိ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။

ခရီးသည်များနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများ စီးချွဲသယ်ယူပို့ဆောင်ပေးနိုင်ရန် သင်္ဘောသစ်များ ထပ်မံတည်ဆောက်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ ထိုသင်္ဘောများ ဆိုက်ကပ်နိုင်ရန် ဆိပ်ကမ်းများ ပြုပြင်မွန်းမံရန်လည်း လိုအပ်လျက် ရှိသည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့အထိ အမှတ်စဉ် ၁၅၅၅ သင်္ဘော တည်ဆောက်လျက် ရှိသည့် နိုင်ငံနှင့် သင်္ဘောစီးရေကို ဇယား ၄ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ရေနံဈေးနှုန်း မြင့်တက်မှုကြောင့် ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မား

φ Otto Hahn + Mutsu X Arktica

နိုင်ငံတကာရေးရာ ၁၂/၈၁

၁၉၈၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့အထိ အမှတ်စဉ် ၁၅၅၅ တည်ဆောက်လျက်ရှိသည့် သင်္ဘောစီးရေပြဇယား

ဇယား ၄

နိုင်ငံ	သင်္ဘောစီးရေ*	သင်္ဘောတန်ချိန် သန်းပေါင်း +
ဂျပန်	၅၁၂	၂၁.၀
ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ	၇၈	၄.၃
ဘရာဇီးလ်	၈၄	၂.၆
စပိန်	၁၀၉	၂.၆
တိုင်ဝမ်	၃၉	၂.၂
ရုရှနိုင်ငံ	၄၄	၁.၈
ပြည်ထောင်စု သမ္မတ		
ဂျာမနီ	၈၂	၁.၅
ဒင်းမတ်	၅၆	၁.၅
အမေရိက	၄၁	၁.၄
ယူဂိုစလားဗီးယား	၄၅	၁.၄
အခြားနိုင်ငံများ	၅၉၈	၁၂.၁
စာတမ္ဘာလုံး	၁,၆၈၈	၅၂.၄

လာသဖြင့် ရေကြောင်းမှ သယ်ယူပို့ဆောင်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများ ဈေးနှုန်းလည်း မြင့်တက်လာခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ရေနံအစား လေနဲ့ ကျောက်မီးသွေးသုံးစွဲမှုအပါအဝင် အခြားနည်းလမ်းများ ရှာဖွေစမ်းလေ့လာသင့်သည်ဟု ၁၉၈၁ ခုနှစ် မတ်လ ၁ ရက်နေ့က ကျင်းပသော အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော်မရှင် အစည်းအဝေးတွင် တိုက်တွန်းပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ ။

မီဒီယံကိုးကားသော စာအုပ်စာတမ်းများ

- ၁။ Bangkok Post, January 13, 1980
- ၂။ Encyclopaedia Britannica, Encyclopaedia Britannica, Inc, 1968
- ၃။ Far Eastern Economic Review (Hongkong), February 10, 1978, February 6, 1981
- ၄။ ORBIS (U.S.A.), A Journal of World Affairs, Vol. 24, No. 4, Winter 1981
- ၅။ Ports and Harbours (Japan), Vol. 23, No. 5 May 1978
- ၆။ နိုင်ငံတကာရေးရာသတင်းစဉ်၊ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၊ ဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ်၊ ဩဂုတ်လ၊ အောက်တိုဘာလ၊ ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊
- ၇။ ပါတီတွင်း စီးပွားရေးပညာပေးစာစောင်၊ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၊ ဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ဇူလိုင်လ၊ အောက်တိုဘာလ၊ ၁၉၈၁ ခုနှစ်၊
- ၈။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း၊ အတွဲ (၁၃)၊ မြန်မာနိုင်ငံ တာဝန်ရှိသူများအသင်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၉၇၂။

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီထုတ် စာအုပ်များ

အမျိုးသားနေ့နှင့် အမျိုးသားပညာရေး လှုပ်ရှားမှုသမိုင်း (အကျဉ်း)

(ဒုတိယအကြိမ်)

အဖိုး ၉ ကျပ်

* သင်္ဘောတစ်လျှင် သင်္ဘောတန်ချိန် ၂,၀၀၀ ကျော်ခန့် ရှိသည်။

+ Dwt=Dead-weight ton

နိုင်ငံတကာရေးရာ ၁၂/၈၁

စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများသို့ စီးပွားရေးထောက်ပံ့မှု

ကမ္ဘာတဝန်း ဒေသနှင့် အုပ်စုအလိုက် ငွေကြေး တောင့်တင်းသော နိုင်ငံများမှ ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများသို့ စီးပွားရေးအကူအညီများ ပေးခဲ့ရာတွင် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း ထောက်ပံ့ခဲ့သော ငွေကြေး ပမာဏကို စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့မှ စာရင်းဇယားအပေါ် မူတည်၍ ၁၉၈၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလထုတ် ယူအက်စ်နယူးစ်အင်ဝါးရီယို စာစောင်မှ အောက်ပါ ဇယားအတိုင်း ဖော်ပြသည်။

ကမ္ဘာ့ဒေသနှင့် အုပ်စုအလိုက် နိုင်ငံများ	ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ငွေကြေး အကူအညီ (ဒေါ်လာသန်းပေါင်း)	စုစုပေါင်း ထုတ်ကုန်၏ ရာခိုင်နှုန်း
အနောက်အုပ်စုနိုင်ငံများ		
နယ်သာလန်	၁,၅၇၇	၉၉
နော်ဝေး	၄၇၃	၈၂
ဆွီဒင်	၉၂၃	၇၆
ဒင်းမတ်	၄၆၄	၇၂
ပြင်သစ်	၄,၀၄၁	၆၂
ဩစတြေးလျ	၆၅၇	၄၈
ဘဲလ်ဂျီယံ	၅၇၅	၄၈
ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျာမနီနိုင်ငံ	၃,၅၁၈	၄၃
ကနေဒါ	၁,၀၃၆	၄၂
ဗြိတိန်	၁,၇၈၅	၃၄
ဂျပန်	၃,၃၀၄	၃၂
နယူးဇီလန်	၆၀	၂၇
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု	၇,၀၉၁	၂၇
ဆွစ်ဇာလန်	၂၄၆	၂၄
ဩစထရီးယား	၁၇၄	၂၃
ပင်လန်	၁၀၆	၂၂
အီတလီ	၆၇၈	၁၇
အရှေ့အုပ်စု		
ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု	၁,၅၈၀	၁၄
အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံများ	၂၃၇	၀၆

ကမ္ဘာ့ဒေသနှင့် အုပ်စုအလိုက် နိုင်ငံများ	ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ငွေကြေး အကူအညီ (ဒေါ်လာသန်းပေါင်း)	စုစုပေါင်း ထုတ်ကုန်၏ ရာခိုင်နှုန်း
ရေနံတင်ပို့ရောင်းချသောနိုင်ငံများ		
ကာတာ	၂၉၉	၄.၅၀
ကူဝိတ်	၁,၁၈၆	၃.၈၇
ဆော်ဒီအာရေဘီးယား	၁,၁၈၆	၃.၈၇
အီရက်	၈၅၄	၂.၁၉
လစ်ဗျား	၂၈၃	၀.၉၂
ဗင်နီဇွဲလား	၁၃၀	၀.၂၃
အဲလ်ဂျီးရီးယား	၈၄	၀.၂၁
နိုင်ဂျီးရီးယား	၄၂	၀.၀၅
အီရန်	၂၉	၀.၀၃

ကမ္ဘာ့ထိပ်သီးရွှေအများဆုံး ပိုင်ဆိုင်သော နိုင်ငံများ

၁၉၈၁ ခုနှစ် နိုင်ငံနှင့် အဖွဲ့အစည်းအလိုက် ကမ္ဘာ့ရွှေပိုင်ဆိုင်မှုကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေ အဖွဲ့၏ စာရင်းများအပေါ် အခြေတည်၍ ၁၉၈၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလထုတ် ယူအက်စ်နယူးစ်အင်ဝါးရီယို စာစောင်မှ အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

စဉ်	နိုင်ငံ/အဖွဲ့အစည်း	ပိုင်ဆိုင်သောရွှေ ထရိုင်းအောင်စ (သန်းပေါင်း)
၁	အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု	၂၆၄
၂	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့	၁၀၃
၃	ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျာမနီနိုင်ငံ	၉၅
၄	ဥရောပငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့	၈၆
၅	ဆွစ်ဇာလန်	၈၃
၆	အီတလီ	၆၇
၇	ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု	၅၈
၈	နယ်သာလန်	၄၄
၉	ဘဲလ်ဂျီယံ	၃၄
၁၀	ဂျပန်	၂၄
၁၁	ကနေဒါ	၂၁
၁၂	ဩစထရီးယား	၂၁
၁၃	ဗြိတိန်	၁၉
၁၄	အခြား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ	၁၀၀

ပြည်ထောင်စု သမ္မတ ဂျပန်နိုင်ငံတွင် အလုပ်လက်မဲ့ တရှိန်တိုး မြင့်တက်လာခြင်း

ပြည်ထောင်စု သမ္မတ ဂျပန်နိုင်ငံရှိ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းထားသည် ၁၉၈၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ၉ ရာခိုင်နှုန်း တိုးမြင့်လာရာ လူပေါင်း ၁,၃၆၀,၀၀၀ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခင်နှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ၅၄ ရာခိုင်နှုန်း တိုးမြင့်လာကြောင်း အဆိုပါနိုင်ငံ၏ အလုပ်သမားရုံးမှ ကြေငြာလိုက်သည်။

ရာသီအလိုက် ညှိယူရရှိသော အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းထားမှာလည်း ၁၉၈၁ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် သုံးရာခိုင်နှုန်း မြင့်တက်လာခဲ့ရာ အလုပ်လက်မဲ့ဦးရေ ၁,၄၆၀,၀၀၀ ရှိပြီး ယခင်နှစ်ကထက် ၅၂ ရာခိုင်နှုန်း တိုးမြင့်လာခဲ့ကြောင်း ကြေငြာချက်တွင် ဆက်လက်ဖော်ပြခဲ့သည်။

၁၉၈၁ ခုနှစ် အတော်ဘေးဒဏ်ကြောင့် လူပေါင်း ၁၅ သန်းသေဆုံးမည်ဟု ခန့်မှန်းထားခြင်း

ကမ္ဘာ့ စားနပ်ရိက္ခာအဖွဲ့ (အက်ဖ်အေအို)မှ ယခုနှစ်တွင် လူပေါင်း ၁၅ သန်း (အမျိုးအားဖြင့်ငါးနှစ် အောက် ကလေးသူငယ်များ) သည် အတော်ဘေးဒဏ်ကြောင့် သေဆုံးမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။

ဆက်လက်၍ အက်ဖ်အေအိုအဖွဲ့မှ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူက လာမည့် အနှစ် ၂၀ အတွင်း စားနပ်ရိက္ခာ အကျပ်အတည်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည်ရှိပြီး ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များကဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော စီးပွားရေး ချွတ်မြို့ ကျမှုများ၊ စွမ်းအင်အကျပ်အတည်းများထက် ပိုမိုဆိုးရွားနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။

ရူပီးငွေ တန်ဖိုးလျော့ချခြင်း

အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗဟိုဘဏ်မှ နိုဝင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် ပေါင်စတာလင်နှင့်ယှဉ်၍ ရူပီးငွေတန်ဖိုးကို ၂ ဒသမ ၀၃ ရာခိုင်နှုန်း လျော့ချလိုက်ရာ ယခင်က တပေါင်လျှင် ၁၆ ဒသမ ၈၅ ရူပီးနှင့် ညီမျှရာမှ ယခု ၁၇ ဒသမ ၂၀ နှင့်ညီမျှသွားသည်။

ရူပီးငွေကို လွန်ခဲ့သည့် အောက်တိုဘာလ ၃၀ ရက်နေ့က ပေါင်စတာလင်နှင့်ယှဉ်၍ ၁ ဒသမ ၁၉ ရာခိုင်နှုန်း လျော့ချခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့လေကြောင်းဆိုင်ရာ အရှိန်ပေါ်မှုကို တားဆီးမည် ဆိုခြင်း

ကမ္ဘာ့လေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအဖွဲ့မှ အမှုဆောင်များသည် အောက်တိုဘာလ ၂၇ ရက်နေ့ တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ၌ ကွေ့ဆုံခဲ့ကြပြီး လေယာဉ်ခန့်မှန်းထားမှုများ တိုးမြှင့်ရန် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

အမှုဆောင်စဉ်း၏ အဆိုအရ လေကြောင်းကမ္ဘာဏီများသည် ခရီးသွားကိုယ်စားလှယ်များကို အပြိုင် အဆိုင် လေယာဉ်စီးခန့်မှန်းထားမှုများ လျော့ချပေးခြင်း၊ ကော်မရှင်နှုန်းထားများ သတ်မှတ်ပေးခြင်းတို့ကြောင့် အရှိန်ပေါ်ရသည်ဟု ဆိုသည်။

ဗြိတိသျှလေကြောင်းကမ္ဘာဏီမှ လေယာဉ်စီးခန့်မှန်းထားမှုများကို ပြုလုပ် ၁ ရက်နေ့မှစတင်၍ ငါးရာခိုင်နှုန်း တိုးမြှင့်ပြီး ပြုလုပ် ၁ ရက်နေ့တွင် ထပ်မံ၍ ငါးရာခိုင်နှုန်း တိုးမြှင့်လိုကြောင်း အဆိုပြုခဲ့သည်။

အဆိုပါကွန်ဖရင့်မှ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ၏ လေယာဉ်ဆိပ်များ၊ လေကြောင်းသွားလာမှုနှင့် အခြား လုပ်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ စရိတ်များကို လျော့ချပေးရန် တောင်းဆိုမည်ဟု ဆိုသည်။ အဆိုပါ စရိတ်များသည် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းထားများထက် မြင့်မားနေသည်ဟု ဆိုသည်။

စစ်ရေး

မောင်းသူမဲ့လေယာဉ်

တိုးတက်လာသော သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာများနှင့်အညီ စစ်လက်နက် အမျိုးမျိုးကို တီထွင် ထုတ်လုပ်ကြသည့်အနက် အာပီဗီခေါ် မောင်းသူမဲ့ လေယာဉ်* မှာ စွမ်းပကား ထက်မြက်သော ခေတ်မီစစ်လက်နက်တမျိုးပင် ဖြစ်သည်။

အာပီဗီဟူသည်

အာပီဗီဟူသည်မှာ စီးနင်းလိုက်ပါသူမပါပဲ စစ်ရေး တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန်ပျံသန်းနိုင်သော လေယာဉ် ပင်ဖြစ်သည်။ အာပီဗီ၏ ပျံသန်းမှုနှင့် တာဝန်ထမ်း ဆောင်မှုများကို ရေဒီယို ဆက်သွယ်ရေး စနစ်ဖြင့် အခြေစိုက် ထိန်းချုပ်ရေးစခန်းမှ လိုအပ်သလို ကိုင် တွယ် ထိန်းသိမ်းပေး နိုင်သည်။ အာပီဗီများသည် ထောက်လှမ်းရေးတာဝန်၊ တိုက်ခိုက်ရေး တာဝန်နှင့် အီလက် ထရောနစ် စစ်ရေး+ တာဝန်များကို ထမ်း ဆောင်နိုင်သည်။ တနည်းအားဖြင့် အာပီဗီ ဟူသည် လေယာဉ်သူရဲများနှင့် တန်ဖိုးကြီးလှသော စစ်လေ ယာဉ်များကို မဆုံးရှုံးစေပဲ ယင်းတို့အစား ရန်သူ နယ်မြေအတွင်း ထိုးဖောက် တာဝန် ထမ်းဆောင် နိုင်သော လက်နက်ပင် ဖြစ်သည်။

သမိုင်းကြောင်း

အာပီဗီ၏ အခြေခံသဘောမှာ စွန့်လွှတ်ပုံနှင့်ဆင်တူ သည်။ ဝေဟင်ရုံစွန့်ကို မြေပြင်ရှိလူက စွန့်ကြိုးဖြင့် ထိန်းသိမ်းခိုင်းစေသကဲ့သို့ ဝေဟင်တွင် ပျံသန်းသော အာပီဗီကို မြေပြင် သို့မဟုတ် ဝေဟင်တနေရာရှိ ထိန်း သိမ်းရေးစခန်းမှ ထိန်းသိမ်းခိုင်းစေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘီစီ ၄၀၀ ခန့်ကတည်းက တရုတ်နိုင်ငံတွင် စတင်ပေါ်ပေါက် ခဲ့သော စွန် x သည် အာပီဗီ၏ ရှေးပြေးပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ သုတေသီများက ဆိုရိုး ပြုကြသည်။

မောင်းသူမဲ့စက်တပ်လေယာဉ်ကို လွှတ်တင်နိုင်ရန် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် ၁၉၁၅ ခုနှစ်မှစ၍ ကြိုး ပမ်းခဲ့သည်။ သို့သော် ကြိုးပမ်းခဲ့ပြီးနောက် ကက် တာရင်း ၈ သည် မထင်မဆုံး မောင်းသူမဲ့ စက်တပ်လေ ယာဉ်ကို တီထွင်ဆောင်မြင်ခဲ့သည်။ အလားတူပင် ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ရေတပ်၌ အသုံးပြုရန် မိုးပျံတိုပီဒီ ဖ် တမျိုးကို စမ်းသပ်တီထွင် ခဲ့သည်။ မြင်းကောင်ရေ ၄၀ အားရှိ စက်တပ်ဆင် တားပြီး ပေါင် ၃၀၀ အလေးချိန်ရှိ ထိပ်ဖူးပါရှိသည်။

ဗြိတိန် နိုင်ငံတွင်လည်း ပထမကမ္ဘာစစ် အတွင်း မှာပင် အာပီဗီကို တီထွင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း စမ်းသပ် ပျံသန်းနိုင်သည့်အဆင့်သို့ မရောက်ရှိခဲ့ချေ။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ဗြိတိသျှလေတပ် မတော်သည် မြင်းကောင်ရေ ၂၀၀ အားရှိ စက်တပ် ဆင်ထားပြီး တနှာရှိလျှင် ၁၉၃၀ မှန်းဖြင့် မိုင် ၃၀၀ အထိ ပျံသန်းနိုင်သော အာပီဗီတမျိုးကို စမ်းသပ် ပျံသန်းနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်ခန့်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တွင် ရေဒီယို ဆက်သွယ်ရေးစနစ်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းနိုင် သောမောင်းသူမဲ့ ဗုံးတင်လေယာဉ် ၂ မျိုးကို စမ်းသပ် ခဲ့သည်။ သို့သော် စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် အားပေးမှု နည်း ပါးသောကြောင့် ရပ်ဆိုင်း သွားခဲ့သည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် ဖြစ်လေဆီ ၁၉၄၀ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည် စမ်းသပ်ကြပြီး ဗုံးပျံ များ အဖြစ် အောင်မြင်စွာ

* RPV=Remotely Piloted Vehicle
+ Electronic Warfare
x Kite

θ CF. Kettering
φ Aerial Torpedo
ψ bomb-carrying aircraft
♀ Glide-bomb

ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဂျီဘီ-၁ ဟု အမည်ပေးထားသော ဗုံးပျံ ၁၀၀ လုံးကိုဘီ-၁၇ ဗုံးကြဲလေယာဉ်များဖြင့် သယ်ဆောင်သွားပြီး ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ဂျာမနီနိုင်ငံ ကိုလုံးမြို့ကို တိုက်ခိုက်ရာ၌ အသုံးပြုခဲ့သည်။ သို့သော် စရိတ်ကြီးမားလွန်းသောကြောင့် ဆက်လက်အသုံးမပြုခဲ့ကြချေ။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ် အပြီးတွင် အာပီဗီကို တီထွင်ရန် ဆက်လက်သုတေသန ပြုခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် လေယာဉ်ပစ် အမြောက်များ၊ တိုက် လေယာဉ်များ၊ လေ့ကျင့်ပစ်ခတ်နိုင်သော ဝေဟင် ပစ်မှတ်တုများကို ထုတ်လုပ်အသုံး ပြုခဲ့ကြသည်။ ဝေဟင်ပစ်မှတ်တုများကို အနိမ့်ပျံ၊ မနိမ့်မမြင့်ပျံနှင့် အမြင့်ပျံဟူ၍ သုံးမျိုးခွဲခြားထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းတို့ကို ပထမတွင် လေယာဉ်မှပစ်လွှတ်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် မြေပြင်မှပါပစ်လွှတ်နိုင်ခဲ့သည်။ မြေပြင်မှ ပစ်လွှတ်ရာတွင် စတင်တီထွင်စဉ်က အလျားပေ ၄၀၀၀ ရှိ ပြေးလမ်းမှပစ်လွှတ်ရသော်လည်း ယခုအခါ အလျားရှစ်ပေရှိ ပြေးလမ်းမှလွတ်တင်နိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ဝေဟင်ပစ်မှတ် တုများသည် အာပီဗီများ၏ ရွှေ့ပြေးပင် ဖြစ်သည်။

၁၉၅၀ ပြည့်လွန် နောက်ပိုင်းနှစ်များနှင့် ၁၉၆၀ ပြည့် စောစောပိုင်း နှစ်များအတွင်း ပစ်မှတ်တုမှ အာပီဗီအဖြစ် ကူးပြောင်းနိုင်ရန် စမ်းသပ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်ယူ-၂ အမျိုးအစား ထောက်လှမ်းရေးလေယာဉ် ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စု ပေါ်တွင် ပစ်ချခံရပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အာပီဗီ တီထွင်ရေးအတွက် အထူးကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ပုံစံ ၁၄၇ အမျိုးအစား အာပီဗီကို ပထမဆုံးစတင်ပျံသန်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဤသို့ အာပီဗီကို အောင်မြင်စွာတီထွင်နိုင်ခြင်းဖြင့် ထောက်လှမ်းရေးလေယာဉ်များ ပစ်ချခံရပြီးလေယာဉ်မှူးများ ဆုံးရှုံးခြင်းမှ ကင်းဝေးစေနိုင်ခဲ့သည်။

ပစ်လွှတ်ပုံနည်းစနစ်
အာပီဗီများကို စောစောပိုင်းကာလတွင် တိုက်လေယာဉ်များမှတစ်ဆင့် ပစ်လွှတ်ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် စီ ၁၃၀ ဟာကျူလီအမျိုးအစား ပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ် ကြီးများကို အာပီဗီ ပင်မယာဉ်ကြီးများ

အဖြစ် ပြုပြင်ပြီးအသုံးပြုခဲ့သည်။ ပင်မယာဉ်တစ်လျှင် အာပီဗီလေးစင်းကို သယ်ဆောင်ပစ်လွှတ် ထိန်းချုပ်နိုင်သည်။

အာပီဗီကို အဝေးထိန်း စနစ်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားသောနေရာအထိ ပျံသန်း ထောက်လှမ်းစေပြီးနောက် ပင်မယာဉ်ရှိရာသို့ ပျံလှည့်လာစေသည်။ ထိုသို့ပျံလှည့်လာသောအခါ ပင်မ ယာဉ်သည် အာပီဗီ ထိန်းသိမ်းရေးတာဝန်အား အာပီဗီကို ပြန်လည် ရယူမည့် ရဟတ်ယာဉ်သို့ လွှဲပေးလိုက်သည်။ ရဟတ်ယာဉ်သည် အာပီဗီ မိမိအနီးသို့ ရောက်လာအောင် ထိန်းသိမ်းပြီးနောက် အာပီဗီ၏ စက်ကိုရပ်စေကာ လေထီးဖြင့် ကျဆင်းစေသည်။ ထိုသို့ကျဆင်းနေစဉ် ရဟတ်ယာဉ်က လေထဲမှပင် ပြန်လည်ဖမ်းယူသည်။

အာပီဗီပင်မ ယာဉ်ကြီးပေါ်တွင် ပုံမှန်အားဖြင့် လေယာဉ် အဖွဲ့သားသုံးဦး (လေသူရဲ၊ ပူးတွဲလေသူရဲနှင့် အင်ဂျင်နီယာတဦး) နှင့် အာပီဗီထိန်းသိမ်းသူ* သုံးဦးလိုက်ပါသည်။ အာပီဗီ၏ ပျံသန်းနိုင်သော အကွာအဝေးမှာ ပင်မယာဉ်ကြီးနှင့် ဆက်သွယ်ထားသော လေဒီယိုဆက်သွယ်ရေး အခြေအနေအပေါ် မူတည်ကာ အကန့်အသတ် ရှိသည်။ အာပီဗီ တစင်းသည် ပင်မယာဉ်ကြီးမှ မိုင် ၈၀၀ အထိ ပျံသန်းထောက်လှမ်းနိုင်သော်လည်း များသောအားဖြင့် မိုင် ၂၀၀ မှ ၃၀၀ ခန့်အထိသာ စေလွှတ်လေ့ရှိကြသည်။ တိုးတက်လာသော မိုက်ကရိုဝေ့ ထိန်းသိမ်း လမ်းညွှန်ရေးစနစ်+ ကြောင့် ပင်မယာဉ်တစ်စင်းသည် အာပီဗီရှစ်စင်းအထိ တပြိုင်တည်း ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲ နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

စွမ်းရည်
အာပီဗီများသည် ရာသီဥတု၊ ရေ၊ မိုး၊ နှင်း၊ ရေခဲသွန်သင်မှု၊ အတုအမူ၊ နက်ရှိုင်းစွာ ပျံသန်းနိုင်ရန် ပြုပြင်ထောက်ပံ့နိုင်သည်။ မိမိ၏ ရန်သူကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် လေယာဉ်များ၊ သင်္ဘောများ၊ တိုက်လွှင့်သော အချက်ပြ ဆက်သွယ်မှုများ၊ သတင်းပို့ချက်များကို ကြားဖြတ် ဖမ်းယူခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပေးခြင်းစသော အီလက်ထရောနစ် စစ်ရေး တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နိုင်သည်။

GB-1 target drones
* RPV operator
+ Microwave control and guidance system

အီလက်ထရောနစ်စစ်ရေးတာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် တည်ဆောက်ထားသော အာပီဗီတမျိုး

အာပီဗီများသည် ရန်သူနယ်မြေကို ဓာတ်ပုံရိုက်ယူပြီး ရေဒီယို စနစ်ဖြင့် ပင်မယာဉ်သို့ ဓာတ်ပုံများ ပြန်လည်ပေးပို့နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ပစ်ချခံရသည့် အချိန်အထိ ဓာတ်ပုံများကို ပေးပို့နိုင်သည်။ ထို့ပြင် အာပီဗီများတွင် ရုပ်မြင်သံကြား လမ်းညွှန်ဗုံးများနှင့် ခုံးပျံများ* ကို တပ်ဆင်ပြီး ရန်သူဗုံးပျံနှင့် ရေဒါစခန်းများကို ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။ ဤသို့ဖြင့် မိမိဗုံးကြဲလေယာဉ်များသည် ရန်သူနယ်မြေရှိ ပစ်မှတ်များကို ဘေးကင်းစွာ ဗုံးကြဲနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အာပီဗီများနှင့် လူကိုယ်တိုင် စီးနင်းလိုက်ပါသော လေယာဉ်များ၏ ပူးတွဲစစ်ဆင်ရေး နည်းဗျူဟာကို ကျင့်သုံးနိုင်ပြီ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

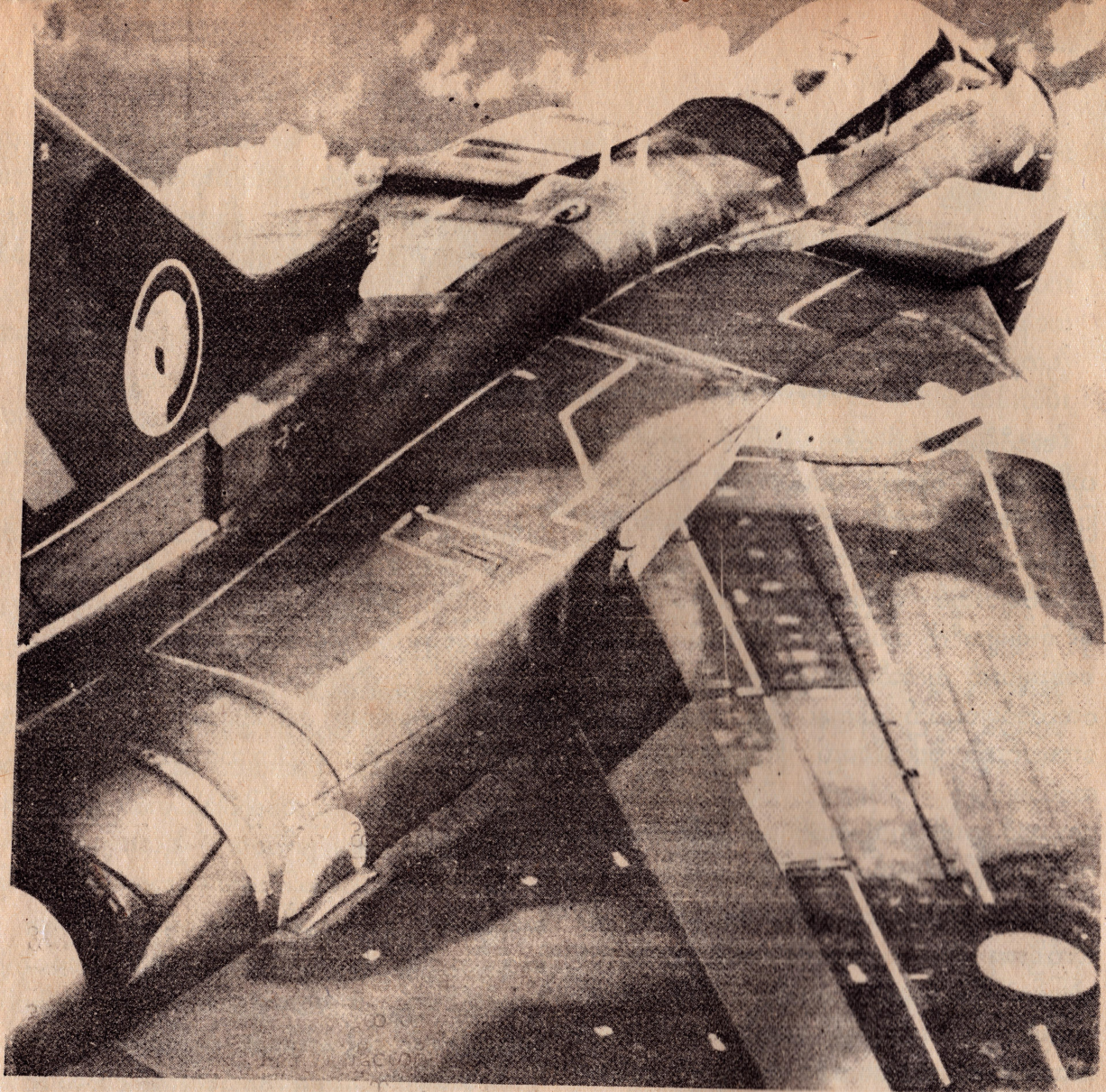
အာပီဗီ ထိန်းသိမ်းသူသည် အာပီဗီကို ပစ်လွှတ်လိုက်ပြီးနောက် အာပီဗီတွင် တပ်ဆင်ထားသော ရုပ်မြင်သံကြားမှတစ်ဆင့် ပစ်မှတ်များကို ရှာဖွေသတ်မှတ်နိုင်သည်။ ပစ်မှတ်နှင့် အလှမ်းမီသော အကွာအဝေးသို့ ရောက်သောအခါ အာပီဗီတွင် တပ်ဆင်ထားသော လက်နက်များနှင့် ပစ်ခတ်စေနိုင်သည်။ ထို့နောက် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု၏ ရလဒ်ကို အာပီဗီမှတစ်ဆင့် ဓာတ်ပုံများ ရိုက်ယူရရှိနိုင်သည်။

အကယ်၍ အာပီဗီသည် ပင်မယာဉ် သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းရေးစခန်းနှင့် အဆက်အသွယ် ပြတ်တောက်သွားပါက ထိန်းသိမ်းရေးစခန်းသို့ အလိုအလျောက် ပြန်လှည့်လာစေရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားသည်။ အကယ်၍ အာပီဗီ၏ စက် ချွတ်ယွင်းသွားပါကလည်း ပင်မစခန်းမှ ထိန်းသိမ်းမှုဖြင့် လေဟုန်စီးစေပြီး မြေပြင်ပေါ်ရှိ ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသော စခန်းများအနက် နီးရာစခန်းသို့ ဆင်းသက်စေနိုင်သည်။ ထိုသို့ ပြန်လည်ရယူနိုင်သဖြင့် အာပီဗီတစင်းက ပစ်ချခြင်း

မခံရမခြင်း အကြိမ်ကြိမ် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ယခုအခါ အာပီဗီများကို မြေပြင်မှ ပစ်လွှတ်ပြီး မြေပြင်သို့ ပြန်လည်ဆင်းသက်စေနိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။
အာပီဗီ၏ တာဝန်သုံးရပ်ဖြစ်သော ထောက်လှမ်းရေးတာဝန်၊ အီလက်ထရောနစ် စစ်ရေးတာဝန်နှင့် တိုက်ခိုက်ရေး တာဝန်များကို ထိပ်ဖူးပြောင်းလဲ တပ်ဆင်ပေးရုံမျှနှင့် လိုအပ်သလို ပြောင်းလဲထမ်းဆောင်စေနိုင်သည်။ ယခုအခါ အာပီဗီများကို ၂၄ နာရီကြာ ဆက်တိုက် ပျံသန်းစေနိုင်ပြီဟု ဆိုသည်။

အမျိုးအစား
ယေဘုယျအားဖြင့် အကြီးစား ၈၊ အလတ်စား ၁၊ အငယ်စား ၁ ဟူ၍ အာပီဗီသုံးမျိုးရှိသည်။ အကြီးစား အာပီဗီသည် အမြင့်ပျံ အမျိုးအစားဖြစ်ပြီး တာဝန်ပျံသန်းနိုင်သည်။ အလတ်စား အာပီဗီမှာ နှစ်နာရီမှ ခုနစ်နာရီအထိပျံသန်းနိုင်ပြီး အလေးချိန်ပေါင် ၅၀၀ မှ ၅၀၀၀ အထိလေးသည်။ အငယ်စား အာပီဗီမှာ ကုန်ကျစရိတ်နည်းပြီး ပစ်လွှတ်ထိန်းသိမ်းရ လွယ်ကူသောကြောင့် အများဆုံးထုတ်လုပ်အသုံးပြုကြသော အမျိုးအစားပင် ဖြစ်သည်။ ခရီးတို ထောက်လှမ်းရေး၊ စစ်မြေပြင် ကင်းထောက်ရေး၊ ပစ်မှတ်ရှာဖွေရေး တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နိုင်သည်။ လေဆာ လမ်းညွှန် လက်နက်များကို ပစ်မှတ်ရှိရာသို့ လမ်းညွှန်ပေးနိုင်သည်။ ခရီးဝေးရှိပစ်မှတ်ကို ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေပြီး ပစ်ခတ်သော ဗုံးပျံ အဖြစ်လည်း အသုံးပြုနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့ကို ရန်သူနယ်မြေသို့ အမြောက်အမြား ပစ်လွှတ်ခြင်းဖြင့် ရန်သူ၏ လေကြောင်း ကာကွယ်ရေးစနစ်ကို ထိရောက်စွာ အနှောင့်အယှက်ပေးနိုင်သည်။ အငယ်စား အာပီဗီများကို အထူးပြုလုပ်

* Television Guided Bombs and Missels
θ Maxi-RPV
+ Madi-RPV
x Mini-RPV
Laser-guided weapons

မောင်းသူမဲ့ လေယာဉ်တစ်စီး

ထားသော ပိုက်ကွန်များဖြင့် ပြန်လည် ဖမ်းယူလေ့ ရှိကြသည်။

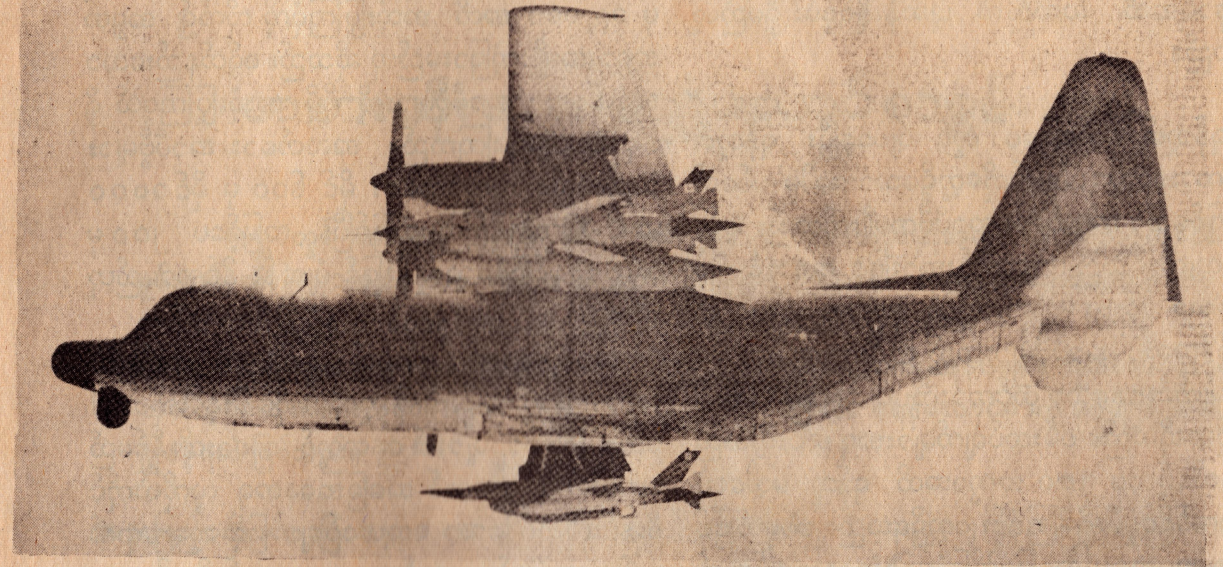
အာပီဗွီ အတွေ့အကြုံများ

အာပီဗွီများကို ဗီယက်နမ်စစ်မြေပြင်တွင်ပထမဆုံး လက်တွေ့အသုံးပြုခဲ့ရာ အထူးအောင်မြင်ကြောင်း တွေ့ ရှိခဲ့ရသည်။ အာပီဗွီများကို အကြိမ် ၃၀၀၀ခန့် အသုံး ပြုခဲ့သည့်အနက်လေးရာခိုင်နှုန်းသာ ဆုံးရှုံးမှုရှိခဲ့သည်။ အာပီဗွီများသည် ရန်သူရေဒါစခန်းများ ထားရှိသော နေရာများကို မိမိလေယာဉ်များအား ညွှန်ပြပေးပြီး ရန်သူ၏ရေဒါနှင့်ဆက်သွယ်ရေးစနစ်များကို အနှောင့် အယှက် ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၇၃ ခုနှစ် အာရပ်-အစ္စရေး စစ်ပွဲဖြစ်ပွားစဉ်က

လည်း အစ္စရေးတို့သည် အာပီဗွီများကို အသုံးပြုခဲ့ကြ သည်။ စစ်ပွဲ၏ ပထမပိုင်းတွင် အာရပ်တို့၏ မြေပြင်မှ ဝေဟင်ပစ် ဒုံးပျံများနှင့် လေယာဉ်ပစ် အမြောက် များကြောင့် အစ္စရေးလေယာဉ်များမှာ အထိနာခဲ့ သည်။ ဤတွင် အစ္စရေးတို့သည် လေကြောင်းမှတိုက် ခိုက်မီ အာပီဗွီများကို အမြောက်အမြား ပစ်လွှတ်ခဲ့ သည်။ အာရပ်တို့၏ ဒုံးပျံများနှင့် လေယာဉ်ပစ် အမြောက်များက အာပီဗွီများကို ပစ်ချကြသည်။ သို့သော် ထိုသို့ အာပီဗွီများကို ပစ်ခတ်ပြီးနောက် ကျည်ဖြည့်နေစဉ် အစ္စရေးလေယာဉ်များက ထိရောက် စွာ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။

အာပီဗွီများကို ထုတ်လုပ် အသုံးပြုလျက်ရှိသော နိုင်ငံများမှာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ ဆိုဗီယက်

အငယ်စားထောက်လှမ်းရေး အာပီဗွီတမျိုး

ပြည်ထောင်စု၊ ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျာမနီ၊ ကနေဒါ၊ ဘဲလ်ဂျီယံ၊ ဩစထရီးယား၊ အီတလီနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့ ဖြစ်သည်။ အချို့နိုင်ငံများ သည် အာပီဗွီများကို ထုတ်လုပ်ခြင်း မရှိသေးသော် လည်း ဝေဟင် ပစ်မှတ်တုများကို ထုတ်လုပ်လျက် ရှိနေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် မကြာမီ အာပီဗွီများကို ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်း ရှိလာမည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။

စခန်းနှင့် ပြန်လည် အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်မည်ဟု ဆိုသည်။

အာပီဗွီများကို ပြန်လည်ရယူရေးစနစ်မှာ စရိတ် ကြီးမားသည်။ အာပီဗွီအမြောက်အမြားကို တပြိုင် တည်းပစ်လွှတ် ထိန်းကြောင်းရသော အခါမျိုးတွင် အခက်အခဲ ရှိလာနိုင်သည်။ နောင်တွင် အာပီဗွီများကို သင်္ဘောများပေါ်မှ ပစ်လွှတ်ရဖွယ် အခြေအနေလည်း ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ စရိတ်ကျဉ်းပြီး ပိုမို ကောင်းမွန်သော အာပီဗွီ ပြန်လည် ရယူရေးစနစ်ကို ရှာဖွေသုတေသနပြုလျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် စရိတ်ကြီး မားသော အာပီဗွီများကို ဆုံးရှုံးမှု နည်းပါးရေး အတွက် ယင်းတို့ကို ရန်သူရေဒါတွင် တတ်နိုင်သမျှ မဖမ်းမိစေနိုင်သော နည်းလမ်းကိုပါ ရှာဖွေကြံဆလျက် ရှိသည်။ ယခုအခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည် ထောင်စုသမ္မတဂျာမနီ နိုင်ငံတို့သည် ရေဒါကို ရှောင် နိုင်သော အာပီဗွီတမျိုးကို တီထွင်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိ သည်။ အဆိုပါ အာပီဗွီသည် ရန်သူ၏လေကြောင်းရန် အချက်ပေးရေဒါဖွင့်လိုက်သည်နှင့်အလိုအလျောက်သိ ရှိပြီးတနေရာတွင်ဆင်းသက်ရပ်နားနေမည်ဟု ဆိုသည်။ ရေဒါ ပိတ်သောအခါမှ ပစ်မှတ်ရှိရာသို့ ဆက်လက်

အလားအလာ

အနာဂတ်ကာလတွင် အာပီဗွီများကိုလေကြောင်း ရန် ကာကွယ်ရေးနှင့်ဝေဟင်တိုက်ပွဲများတွင်ပင်အသုံး ပြုလာနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ အာပီဗွီများ၏ အားနည်းချက် တရပ်မှာ ပစ်မှတ်ချစ်နှင့် သို့မဟုတ် စခန်းနှင့်ဆက်သွယ် ရေးကို ရန်သူက အလွယ်တကူ အနှောင့်အယှက် ပေး နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းသို့ နှောင့် ယှက်ခြင်းခံရပါက စခန်းနှင့် အဆက်အသွယ် ဖြတ် တောက်လိုက်ပြီး အာပီဗွီကို အလိုအလျောက် ထိန်း သိမ်း ပျံသန်းရေးစနစ်* ဖြင့် ပျံသန်းနိုင်ရန် ယခုအခါ ကြိုးပမ်းလျက်ရှိကြသည်။ လိုအပ်သောနေရာ သို့မဟုတ် ပစ်မှတ်ပေါ်သို့ ရောက်သောအခါမှ ထိန်းသိမ်းရေး

* Auto-pilot system

ပျံတက်မည်ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့်ပစ်မှတ်ရှိရာသို့ရန်သူ ရေဒါကိုရှောင်ကွင်းပြီးသွားရောက် တိုက်ခိုက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အမျိုးအစားသည် လေးနာရီမှ ငါးနာရီအထိ ဆက်တိုက် ပျံသန်းနိုင်စွမ်း ရှိမည်ဟု ဆိုသည်။

ရန်သူ၏ နယ်မြေပေါ်တွင် ပျံဝဲနေပြီး ရန်သူ၏ တင်ကားစသောပစ်မှတ်ကိုတွေ့ရှိသောအခါမှ ပစ်ခတ် မည်ဖြစ်သော အငယ်စား အာပီဗီတမျိုးကိုလည်း စမ်း သပ်လျက် ရှိသည်။ တနည်းအားဖြင့် လေတွင် ပျံ နေသော မိုင်းဗုံး ၈ များအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းပင်ဖြစ် သည်။ အဆိုပါအာပီဗီတမျိုးသည် တင်ကားအကောင်း နှင့် ပျက်စီးနေသော တင်ကားကိုပင် ခွဲခြားနိုင်စွမ်းရှိ သည်ဟုဆိုသည်။ စမ်းသပ်ချက်များအရ ယင်းတို့သည် ပစ်မှတ်နှင့် ပေ ၅၀၀ အကွာအထိ ရန်သူ မသိစေပဲ ချဉ်းကပ်နိုင်စွမ်းရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပစ်မှတ်ဖြစ် သော တင်ကား၊ အမြောက်ကြီးများစသော စစ်လက် နက် ပစ္စည်းများ၏ တန်ဖိုးကြီးမားမှုအပေါ် မူတည်၍ အဆိုပါအာပီဗီတမျိုးတွင် အဆင့်မြင့်ရေဒါနှင့် အီလက် ထရောနစ်ပစ္စည်းများစသော ကိရိယာများကိုတပ်ဆင် အသုံးပြုမည် ဖြစ်ရာ ယင်းတို့သည် ညအမှောင်ထုနှင့် ရာသီဥတု ဆိုးရွားနေသော အခြေအနေမျိုးမှာပင် တာဝန် ထမ်းဆောင်နိုင်ကြမည်ဟု ဆိုသည်။ အဆိုပါ အာပီဗီတမျိုးကို လေယာဉ်ဖြင့် ပစ်လွှတ်လျှင် မိုင် ၁၀၀ အကွာရှိပစ်မှတ်များကို သွားရောက် ပစ်ခတ်နိုင်သည်။ ခရီးဝေး ပစ်လွှတ်နိုင်ရန် ထိုအမျိုးအစား အာပီဗီ အမြောက် အမြားကို ဒုံးယာဉ်ဖြင့် ပစ်လွှတ်နိုင်ရေး ကိုပါ ကြံဆလျက် ရှိကြသည်။

သုတေသီများ၏ ခန့်မှန်းချက်အရ အနာဂတ်အာ ပီဗီတမျိုးသည် လက်ရှိ အာပီဗီတမျိုးနှင့် များစွာကွဲပြား ခြားနားလိမ့်မည်ဟုဆိုသည်။ အလေးချိန်ပေါင် ၁၂၀ မှ ၁၃,၀၀၀ အထိ အသုံးပြုကြပုံကို လိုက်၍ အရွယ် အစားအမျိုးကွဲပြားမည်ဟု ဆိုသည်။ စရိတ်နည်းသော အငယ်စား အာပီဗီတမျိုးကို ပိုမို အသုံးပြုကြဖွယ် ရှိ သည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။ အလတ်စား အာပီဗီတမျိုး သည်လည်း အကွာအဝေး မိုင် ၆၀၀ မှ မိုင် ၁၀၀၀ အထိ ပျံသန်းနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပြီး အမြင့်ပေ ၂၀၀၀ မှ အလွန်လျင်မြန်သောနှုန်းဖြင့် ပျံသန်း နိုင်လာမည်ဟု ဆိုသည်။

အာပီဗီတမျိုး၏ စွမ်းရည် မည်မျှပင် ထက်မြက် လာစေကာမူ ယင်းတို့ကို လူကိုယ်တိုင် စီးနင်းလိုက်ပါ သော လေယာဉ်များ၏ နေရာတွင် အစားထိုးနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ သို့သော် အခြေအနေအရ လူကိုယ်တိုင် စီးနင်းလိုက်ပါသော လေယာဉ်များဖြင့် သွားရောက် ထမ်းဆောင်ရန် မသင့်သော တာဝန်မျိုးကိုမူ အာ ပီဗီတမျိုးကသာ ထမ်းဆောင်ကြမည်ဟု သုတေသီများ က ခန့်မှန်းထားကြသည်။

မိုင်းမြားကိုးကားသော စာအုပ်စာတမ်းများ

- ၁။ Aerospace International, May/June 1977, Netherland.
- ၂။ Aerospace Safty, June 1975, U.S.A
- ၃။ Aviation Week and Space Technology, Aug-25, 1980, U.S.A
- ၄။ Flight International, Week ending 17 September 1977/ Week ending 1 December 1979, IPC Transport Press Ltd. London

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၊ ဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ်မှ ထုတ်ဝေသော

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးသမိုင်း

တအုပ် ၆ ကျပ်

ပါတီဌာနချုပ်အရောင်းဆိုင်နှင့် အနယ်နယ်ရှိ ပါတီစာနယ်ဇင်းကိုယ်စားလှယ်များထံတွင် ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။

အထွေထွေ

အစားထိုးအားဖြည့်လောင်စာစွမ်းအင်

ကမ္ဘာတွင် စက်မှုလုပ်ငန်းများ ပိုမို တိုးတက်ထွန်းကားလာသည်နှင့်အမျှ အားဖြည့်လောင်စာ စွမ်းအင် သုံးစွဲမှုမှာလည်း တနေ့တခြား တိုးတက်မြင့်မားလျက်ရှိသည်။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် ကမ္ဘာ့ အဓိက အားဖြည့်လောင်စာစွမ်းအင်မှာ သယံဇာတ ရေနံပင် ဖြစ်နေသေးသည်။ လက်ရှိ ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံအသီးသီးတို့၏ စက်မှုလုပ်ငန်းများ အဆက်မပြတ်လည်ပတ်ရေး၊ စက်မှုကုန်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးတို့တွင် ရေနံလောင်စာကို မရှိမဖြစ် အသုံး ပြုနေရဆဲ ဖြစ်သည်။

အားဖြည့်လောင်စာပြဿနာ

ရေနံ ထုတ်လုပ်သည့် နိုင်ငံများက ရေနံ ဈေးနှုန်း များ အဆင့်ဆင့်မြင့်တင်လိုက်သည့် အချိန်မှစ၍ ကမ္ဘာ့ စက်မှု လုပ်ငန်းရပ်များတွင် အားဖြည့် လောင်စာ စွမ်းအင် အကျပ်အတည်းနှင့် ကြုံတွေ့လာခဲ့ရသည်။ ယခုအခါတွင် ရေနံဈေးနှုန်းများ ကြီးမြင့်လာမှုနှင့် ရေရှည်တွင် ကမ္ဘာ့ရေနံထုတ်လုပ်မှု ကုန်ခန်းသွားမည့် အလား အလာများကြောင့် ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံတို့အား အခြား အစားထိုး အားဖြည့်လောင်စာ စွမ်းအင် အရင်းအမြစ်သစ်များ ရှာဖွေရေးကို ဦးတည်စေခဲ့ သည်။

လက်ရှိ နိုင်ငံတကာစက်မှု စီးပွားရေး နယ်ပယ်တွင် ရေနံရရှိရေးသည် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအတွက် အသက် သွေးကြောတမျှ အရေးပါလျက်ရှိသည်။ အချို့ဖွံ့ဖြိုး ပြီး စက်မှုနိုင်ငံကြီးများမှာ ပြည်တွင်းထွက် ရေနံဖြင့် မလုံလောက်သောကြောင့် ပြည်ပမှ ရေနံ အများ အပြား ဝယ်ယူ တင်သွင်းနေကြရသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံ ကဲ့သို့သော နိုင်ငံအချို့မှာမူ ပြည်ပမှ ရေနံများကိုသာ လုံးလုံး လျားလျား မှီခိုသုံးစွဲနေရသည်။ ထို့အပြင် ကမ္ဘာ့ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံပေါင်း ၁၃၃ နိုင်ငံအနက် နိုင်ငံ ၉၀ တွင် ရေနံလုံးဝမထွက်ရှိ၊ အခြား ၁၃ နိုင်ငံတွင်လည်း မိမိတို့ လိုအပ်ချက်ပမာဏ၏ ရာခိုင်နှုန်း ၅၀ ခန့်ကို ပြင်ပမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းကြရသည်။

ထို့ကြောင့် ရေနံဈေးနှုန်း ကြီးမြင့်မှုနှင့် ယနေ့ ထုတ်လုပ် အသုံးပြုနေဆဲ ဖြစ်သည့် ရေနံ လောင်စာ အရင်းအမြစ်များ ကုန်ခန်းသွားချိန်တွင် မည်သည့် လောင်စာစွမ်းအင်ကို အသုံးပြုနေမည်နည်းဟူသော ပြဿနာ၏ အဖြေနှင့် မိမိတို့ နိုင်ငံ၏ အနာဂတ်တွင် စွမ်းအင်အတွက်စိတ်ချရမှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများရော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ များပါ စူးစမ်းရှာဖွေလျက် ရှိကြသည်။

နိုင်ငံတို့ညီလာခံ

ရေနံ လောင်စာကို အစားထိုးနိုင်မည့် အားဖြည့် လောင်စာစွမ်းအင် အရင်းအမြစ်သစ်များ စူးစမ်း ရှာဖွေလေ့လာရေးမှာ ယနေ့ ကမ္ဘာတွင် အရေး ကြီးလာသော ကိစ္စရပ်တခု ဖြစ်သဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ လောင်စာစွမ်းအင်သစ်နှင့် ပြန်လည်အသုံးချနိုင်သော လောင်စာ စွမ်းအင် ဆိုင်ရာ ညီလာခံ ကို ကင်ညာ နိုင်ငံ နိုင်ရိုဘီမြို့၌ ၁၉၈၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၀ ရက်နေ့မှ ၂၁ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့သည်။ ညီလာခံ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ လောင်စာစွမ်းအင်များ တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အသုံးချရေးဖြစ်၍ စွမ်းအင် ၁၄ မျိုး သတ်မှတ်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ထိုစွမ်းအင် ၁၄ မျိုးတွင် နေ စွမ်းအင်၊ ဘူမိ အပူစွမ်းအင်၊ လေ စွမ်းအင်၊ ရေအားလျှပ်စစ်၊ ဇီဝဒြပ်ထု၊ ထင်း၊ မီးသွေး၊ ရေနံ အောင်းယေလကျောက်၊ သဲကတ္တရာ၊ ပင်လယ်အပူ

ရှိန်အား၊ လှိုင်းအား၊ ဒီရေအား၊ သစ်ပုပ်နှင့် ခိုင်း တိရစ္ဆာန်အားတို့ပါဝင်ကြသည်။ ညီလာခံက အဆိုပါ စွမ်းအင်များကို ဖော်ထုတ် အသုံးပြုနိုင်ရေး အတွက် အစီအစဉ်တရပ် ချမှတ်ခဲ့သည်။

ယနေ့အထိ တွေ့ရှိထားသော စွမ်းအင်သစ်များ အနက် ထင်ရှားသော စွမ်းအင်များမှာ ညူကလိယာ စွမ်းအင်*၊ ဘူမိအပူစွမ်းအင်+၊ ဒီရေစွမ်းအင်×၊ လေ စွမ်းအင် φ၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင် စွမ်းအင် ψ၊ ရေအား လျှပ်စစ် θ၊ နေ ရောင် ခြည် စွမ်းအင် ○၊ မဂ္ဂနက်တိုဟိုက်ဒရိုဒိုင်းနမစ်စွမ်းအင်၊ ဇီဝစွန့်ပစ္စည်း စွမ်းအင် ♀ တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ညူကလိယာစွမ်းအင်

ကမ္ဘာ့ နိုင်ငံကြီးများသည် လောင်စာ စွမ်းအင် အကျပ်အတည်းကို ကျော်လွှား ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်း လမ်းများ ရှာဖွေအသုံးပြုရာတွင် ညူကလိယာစွမ်း အားဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းသည် စွမ်းအင်အခက်အခဲကို တနည်းတလမ်းမှ ဖြေရှင်းနိုင် ကြောင်းတွေ့ရှိလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံတို့နှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံ အချို့တို့တွင် ညူကလိယာ စွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံများကို တည်ဆောက်အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။

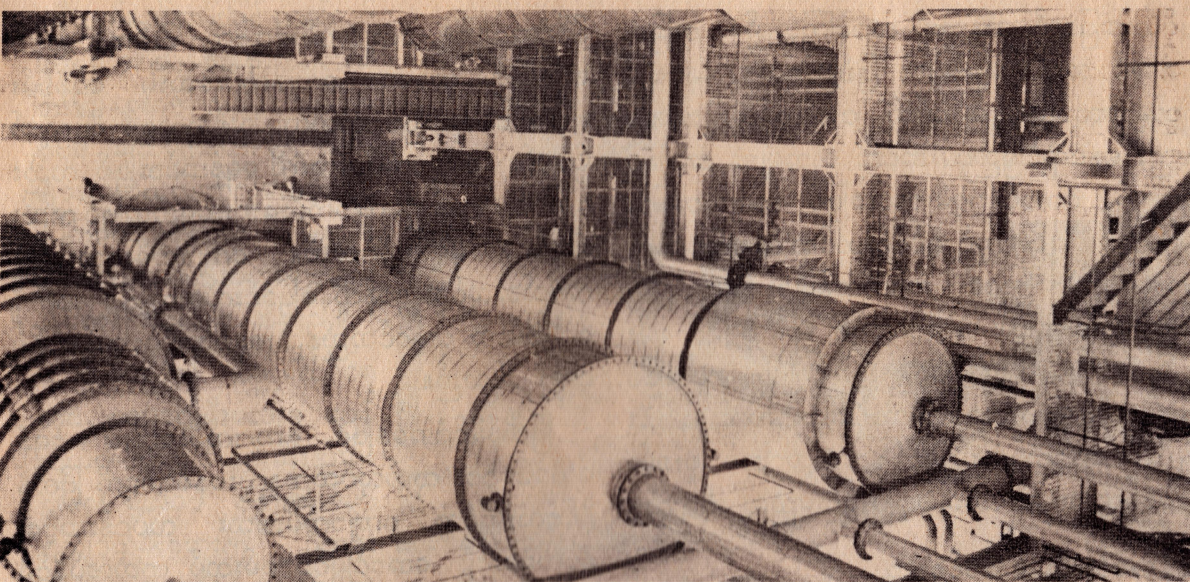
အဆိုပါ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံတို့သည် ညူကလိယာ ဖောက်ခွဲ ပစ္စည်းများကို ဓာတ်ပေါင်း ဖိုများအတွင်း အဆင့်ဆင့် ပေါက်ကွဲစေပြီး အပူ စွမ်းအင် အမြောက်အမြား ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လာသော အပူစွမ်းအင် ပမာဏ၏ ရာခိုင်နှုန်း ၄၀ ကို စက်အတွင်းရှိ အခြားစက်ကိရိယာများ လည် ပတ်ရန် အသုံးပြုပြီး ရာခိုင်နှုန်း ၆၀ ကို တာဘိုင်ရဟတ် စက်ကို လည်ပတ်စေခြင်းဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်ယူခြင်းဖြစ်သည်။

ညူကလိယာ စွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားစက် ရုံ အများဆုံး အသုံးပြုသည့် နိုင်ငံမှာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုဖြစ်သည်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု သည် ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း၌ ညူကလိယာ စွမ်းအင်ဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်မှုကို တိုးချဲ့

လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင် တနိုင်ငံလုံးလျှပ်စစ် ဓာတ်အားသုံးစွဲမှု စုစုပေါင်း၏ ရှစ်ပုံတပုံကို ညူက လိယာ စွမ်းအင်ဖြင့် ထုတ်လုပ်ရယူခဲ့သည်။ အမေ ရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ပြည်နယ် ၂၇ နယ်တွင် ညူက လိယာ စွမ်းအင်ဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ် သော စက်ရုံ ၇၂ ရုံရှိနေပြီး စက်ရုံပေါင်း ၉၀ ကျော် တည်ဆောက်ရန် အစီအစဉ်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၇၀ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ညူကလိယာအစီအစဉ်သစ်များ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိဟု ဆိုသည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၌ ဓာတ်ပေါင်းဖို ၇၃ ခုမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ကီလိုဝပ် စုစုပေါင်း ၅၆,၃၉၃,၀၀၀ ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံသည် ညူကလိယာ စွမ်းအင်ဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်မှု၌ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် မတိုင်မီအထိ ကမ္ဘာတွင် တတိယအဆင့်၌ ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဒုတိယအဆင့်သို့ တိုးတက်ရောက် ရှိခဲ့သည်။ ထိုနှစ်က ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် ဓာတ်ပေါင်းဖို ၂၂ ခုမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကီလိုဝပ် ၁၅,၃၅၀,၀၀၀ ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုပမာဏသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှု စုစုပေါင်း၏ ၂၃ ဒသမ ၅ ရာခိုင် နှုန်းရှိသည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ၃၁ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးတက် ထုတ်လုပ်ရန် လျာထားသည်။ ထို့အပြင် ပြင်သစ် နိုင်ငံသည် နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များသို့လည်း ညူကလိယာ စွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံ တည်ဆောက်ရေးအတွက် ဓာတ်ပေါင်းဖိုများ နှင့် နည်းပညာများကို တင်ပို့ရောင်းချလျက်ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်းနှင့် အာရှဒေသများကို ဈေးကွက်အဖြစ် ရရှိရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

၁၉၇၀ ခုနှစ်က ဂျပန် နိုင်ငံသည် စာကမ္ဘာလုံး အတိုင်း အတဖြင့် ညူကလိယာ ဓာတ်ပေါင်းဖိုမှ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှုတွင် ဒုတိယအဆင့်နေ ရာ၌ ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် ညူကလိယာ ဓာတ်ပေါင်းဖို ၂၂ ခုမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ကီလိုဝပ် ၁၅,၃၂၀,၀၀၀ ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ညူက လိယာစွမ်းအားသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ရေး အစီအစဉ်ကို ဂျပန်ပြည်သူ

ကော်စတာရီကာနိုင်ငံ ဂါမီယာမြို့မှ အရက်ပျံ လောင်စာချက် စက်ရုံ

များက ကန့်ကွက်လျက်ရှိသည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင် ဘာလအတွင်းက ဂျပန်နိုင်ငံတွင် အနာဂတ် စွမ်းအင် အဖြစ် ညူကလိယာစွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား သုံးစွဲရေးနှင့်ပတ်သက်၍ လူထုဆန္ဒရယူခဲ့ရာ ၄၇ ရာခိုင် နှုန်းကသာထောက်ခံပေးခဲ့ကြသည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျာမနီနိုင်ငံသည် ပြည်ပမှ ရေနံဝယ်ယူ တင်သွင်းရသောကြောင့် ငွေပေးငွေယူ ရှင်းတမ်းလိုငွေပြမှုကို လျော့နည်းစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ၁၉၇၀ ပြည့်လွန်နှစ် အစောပိုင်းမှစ၍ ညူကလိယာ စွမ်းအင်ဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်မှုကို စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အဆိုပါနိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ်သည့် ညူကလိယာ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းနှင့် စက်ရုံများကို တောင်အမေရိက နိုင်ငံများက အများဆုံး ဝယ်ယူ ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၇၀ ခုနှစ်မှစ၍ ညူကလိယာ ဓာတ်ပေါင်းဖို မှာကြားဝယ်ယူခဲ့မှုများ လျော့နည်း ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ ဂျာမနီနိုင်ငံ တွင် ၁၉၇၉ ခုနှစ်က ညူကလိယာစွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ် ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံ ၁၅ ရုံရှိပြီး ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် နောက်ထပ်စက်ရုံ ၁၁ ရုံ တည်ဆောက်ရန် စီစဉ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံသည်လည်း ညူကလိယာ စွမ်းအင်ဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်မှုကို ၁၉၅၀ ပြည့်လွန် နှစ်များက စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လက်ရှိ အခြေ

အနေတွင် လျှပ်စစ် ဓာတ်အားသုံးစွဲမှု စုစုပေါင်း၏ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းကို ညူကလိယာစွမ်းအင်မှ ရရှိနေသည်။

ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုတွင် ညူကလိယာ ဓာတ် ပေါင်းဖိုများမှ ထုတ်ယူရရှိသည့် လျှပ်စစ် ဓာတ်အား မှာ တနာရီလျှင် ကီလိုဝပ် ၂ ဒသမ ၂ သိန်းမှ ၂ ဒသမ ၂၅ သိန်းအထိဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်ယူ သုံးစွဲခြင်းဖြင့် တနှစ်လျှင်လောင်စာဆီ တန် ချိန်သန်း ၅၀ ခန့် ချွေတာနိုင်မည်ဟု ဆိုသည်။ ယခု အခါ မြို့ပြဒေသများရှိ စက်မှုလုပ်ငန်းကြီးများနှင့် နေအိမ်အပူပေးရေးလုပ်ငန်းများတွင် လောင်စာဆီကို အသုံးမပြုတော့ပဲ ညူကလိယာလျှပ်စစ် ဓာတ်အားကို အစားထိုး အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။

ညူကလိယာစွမ်းအားသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံများ တည်ဆောက်မှုကုန်ကျစရိတ်သည် လောင် စာရည်စက်ရုံများ တည်ဆောက်မှု ကုန်ကျစရိတ်ထက် လျော့နည်းသည်။ ထို့အပြင် ရေအားမှထုတ်ယူသော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားနှင့် ကျောက်မီးသွေးမှ ထုတ်ယူ သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထက် ညူကလိယာစွမ်းအား ဖြင့် ထုတ်ယူသော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားက ပိုမိုဈေး သက်သာသည်ဟု ဆိုသည်။

သို့ရာတွင် ညူကလိယာ စွမ်းအင်ကို ကမ္ဘာ့လောင် စာ စွမ်းအင်သစ်အဖြစ် အသုံးပြုခြင်းသည် လူသား အပေါင်းတို့အတွက် ဘေးအန္တရာယ်များလှကြောင်း ဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဗေဒ ပညာရှင်များက ယခုအခါ

* Nuclear Power	+ Geothermal Power	θ Hydropower	○ Solar Energy
× Tidal Power	φ Wind Power	/// Magneto Hydrodynamics	
ψ Hydrogen Power		♀ Organic Waste Energy	

ပြစ်တင်ပြောဆို ကန့်ကွက် လာခဲ့ကြသည်။ အခြား စွမ်းအင် အရင်းအမြစ်များ ဖြစ်ကြသော နေရောင်ခြည်မှ လောင်စာစွမ်းအင်ကို ထုတ်လုပ်သုံးစွဲရေးမှာ လည်း နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်ကို လူအများ အသုံးပြုနိုင်သည့် လောင်စာစွမ်းအင်အဖြစ် အများအပြား ပြောင်းလဲရယူရေးတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကန့်အသတ် များရှိနေခြင်းကြောင့် အခက်အခဲများ တွေ့နေကြရသည်ဟု ဆိုသည်။ အလားတူပင် ဘူမိအပူရှိန် စွမ်းအင်၊ ဒီရေစွမ်းအင်၊ လေစွမ်းအင်တို့ကို စီးပွားဖြစ် အမြောက်အမြား ထုတ်လုပ်သုံးစွဲရေးမှာလည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ သုတေသနပြုမှုနှင့် နည်းပညာသစ် စူးစမ်းရှာဖွေမှုတို့အတွက် အချိန်ယူကြရဦးမည်ဟု ဆိုသည်။

ရေနံအစားထိုး လောင်စာတု

လက်ရှိ အခြေအနေအရ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အသီးသီး အထူးသဖြင့်စက်မှုအင်အားကြီးနိုင်ငံတို့သည် ကျောက်မီးသွေး၊ ယေလကျောက်*၊ သဲကတ္တရာ + နှင့် ဇီဝကမ္မပစ္စည်းများ ကဲ့သို့သော ရေနံဓာတ် ပါဝင်သည့် ပစ္စည်းများမှ ရေနံအစားထိုးလောင်စာတု ထုတ်လုပ်ရေးကို အားသွန်ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြသည်။

ကျောက်မီးသွေး

ရေနံရရှိမှုအပေါ် အားထားယုံကြည်မှု နည်းပါးလာခြင်း၊ ညွှန်ကလီယာစွမ်းအင် သုံးစွဲရေးမှာလည်း အန္တရာယ်များပြားလှခြင်းနှင့်နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်နှင့် အခြားစွမ်းအင် အရင်းအမြစ်သစ်များကို လက်တွေ့အသုံးမချနိုင် သေးခြင်းတို့ကြောင့် ရေနံဈေးနှုန်း ချိုသာစဉ်က အလေးပေးခြင်း မခံခဲ့ရသော သယံဇာတ လောင်စာဖြစ်သည့် ကျောက်မီးသွေးသည် တပတ်ကျော၍တခေတ်ဆန်းလာစရာရှိသည်။ ကျောက်မီးသွေးသည် ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ညွှန်ကလီယာ စသည့် လောင်စာများ အသုံးမပြုမီက အဓိက လောင်စာ ဖြစ်ခဲ့သည်။

“ရေနံတွင်းများ ခန့်သွားချိန်တွင် ကျောက်မီးသွေးလောင်စာသည် တခုတည်းသော စွမ်းအင်သာ ဖြစ်သည်” ဟု ဗြိတိသျှ လောင်စာစွမ်းအင် ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးအလက်အာဒီ က ပြောကြားခဲ့သည်။ ဗြိတိန်

နိုင်ငံအနေဖြင့် ကျောက်မီးသွေးကို ရိုးရိုးလောင်စာ အဖြစ်နှင့် သာမက ကျောက်မီးသွေးမှ ရေနံစိမ်း လောင်စာတုအဖြစ် ထုတ်လုပ်သုံးစွဲသွားရန် စီမံလျက် ရှိသည်။ ကျောက်မီးသွေးကို ရေနံအစစ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရေနံကိုကျောက်မီးသွေးအရည်အဖြစ် လည်းကောင်း မှတ်ယူနိုင်သည်။ ကျောက်မီးသွေးသည် အရည်အသွင်းသဏ္ဌာန်သို့ ပြောင်းလဲလာချိန်၌ လက်ရှိ ရေနံစိမ်းကို သန့်စင်သည့်နည်းစနစ်အတိုင်း သန့်စင်နိုင်သည် ဆိုသည်။

ဗြိတိန်နိုင်ငံအနေဖြင့် ကျောက်မီးသွေးမှ ရေနံ လောင်စာတု ထုတ်လုပ်သည့်နည်းစနစ်နှစ်ခုကို ဗြိတိန် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောက်မီးသွေး လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ ဓာတ်ခွဲခန်း၌ အောင်မြင်စွာစမ်းသပ် ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုနည်းစနစ်နှစ်မျိုးစလုံးကို အသုံးပြု၍ ကျောက်မီးသွေးမှ ရေနံနှင့်ရေနံ ဓာတုဗေဒ ပစ္စည်းများကိုပါ ထုတ်လုပ်နိုင်ကြောင်း သိရှိရသည်။

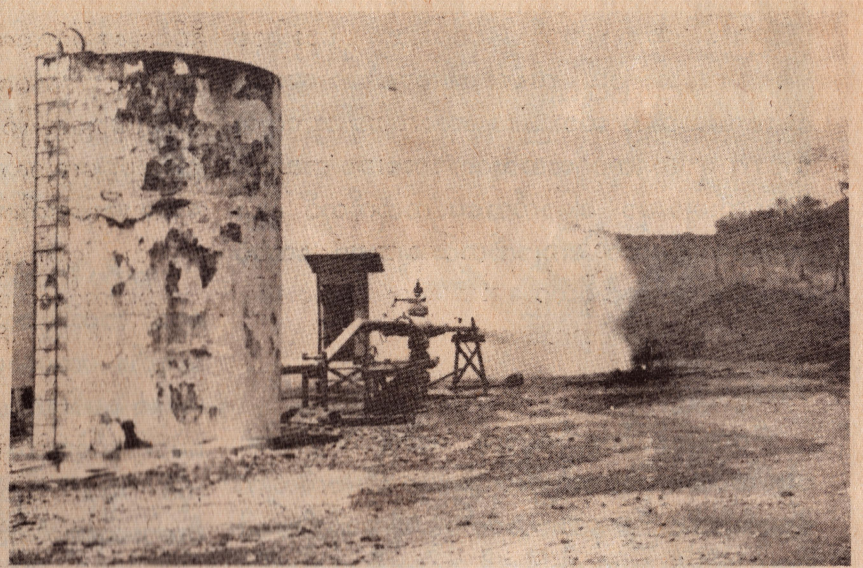
အဆိုပါနည်းများတွင် အရည်ဖြင့် အရည်ဖျော်၍ ထုတ်ယူခြင်း ψ နည်းမှာ အပူချိန် အလွန်မြင့်မားသော ဓာတုဗေဒ ဖျော်ရည်ကို ကျောက်မီးသွေး ပေါ်သို့ လောင်းချခြင်းအားဖြင့် ကျောက်မီးသွေးကို ကတ္တရာ အရည်သို့ ပြောင်းလဲသွားစေသည်။ ထိုကတ္တရာရည်ကို ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဖြင့် ဓာတ်ပြု ပေါင်းစပ် စေခြင်းဖြင့် ကျောက်မီးသွေးထက် ဟိုက်ဒရိုဂျင်ပါဝင်နှုန်း နှစ်ဆ ရှိသည့် ရေနံစိမ်းကို ရရှိသည်။ အဆိုပါရရှိလာသည့် ရေနံစိမ်းကို သဘာဝရေနံစိမ်း ကဲ့သို့ပင် ဆက်လက် ချက်လုပ် နိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ သုတေသနပညာရှင် များ၏အဆိုအရ ကျောက်မီးသွေးမှ ထုတ်လုပ်သည့် ရေနံစိမ်းကိုချက်လုပ်၍ ထွက်ရှိလာသော လောင်စာဆီ သည် မော်တော်ယာဉ်နှင့် လေယာဉ်ဆီများ ချက်လုပ်ရန် အလွန်သင့်လျော်သည်ဟု ဆိုသည်။

အငွေ့ဖြင့် အရည်ဖျော်၍ ထုတ်ယူခြင်း နည်းစနစ် × မှာ ကျောက်မီးသွေးကို ဖိအားဖြင့် အပူချိန် မြင့်မားစွာ ပေးထားသောဓာတ်ငွေ့ အတွင်း၌ ထားရှိပြီး အရည်ဖျော်စေခြင်းဖြင့် ကတ္တရာအရည်ကို ရရှိသည်။ ထို့နောက်သန့်စင်မှုအဆင့်ဆင့် ပြုလုပ်ပြီးချိန်တွင် ကတ္တရာအရည်နှင့် သဏ္ဌာန်တူသည့် ရေနံစိမ်းကို

ရရှိသည်။ ထိုနည်းဖြင့် ထုတ်လုပ်ရရှိသော ရေနံစိမ်းသည်ပလတ်စတစ်၊ ရာဘာ၊ သစ်စေး၊ ဓါတုဗေဒ ချည်မျှင်နှင့် သုတ်ဆေးများထုတ်လုပ်မှုကဲ့သို့သောရေနံ ဓါတုဗေဒ လူသုံး ကုန်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အထူးသင့်လျော်သည်ဟု ဆိုသည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် ကျောက်မီးသွေးမှ ရေနံ ထုတ်လုပ်ရာ၌ အများဆုံးအသုံးပြုလေ့ ရှိသော နည်းစနစ်မှာ ကျောက်မီးသွေးကို ဖိအားပေး၍ ၉၀၀ ဒီဂရီ ဖာရင်ဟိုက် အထိ အပူပေးပြီး ကျောက်မီးသွေး ဖွဲ့စည်းပုံပျက်သွားချိန်၌ ရေနံနှင့်ဓာတ်ငွေ့ထွက်ရှိလာစေသည်ဟုဆိုသည်။ ကျောက်မီးသွေးမှ ရေနံထုတ်လုပ်သည့်အခြားနည်းစနစ်တခုမှာ ဖိအားတွင်အပူပေးထားသော ကျောက်မီးသွေးအား ဟိုက်ဒရိုဂျင်နှင့် ဓာတ်ပြု ပေါင်းစပ်စေခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါ နည်းစနစ်ကို အသုံးပြု၍ ကျောက်မီးသွေးတန်ချိန် ၆၀၀ မှ ရေနံစည် ၁,၀၀၀ ကို ထုတ်လုပ် ရယူနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၌ လောင်စာတု ထုတ်လုပ်ရာတွင် ဆာဆောလ်* ခေါ် ရေနံလောင်စာ အတုကို ကျောက်မီးသွေးမှ အောင်မြင်စွာ ထုတ်လုပ်သုံးစွဲနိုင်ခဲ့ပြီဟုဆိုသည်။ သို့သော် လောလောဆယ်တွင် တောင်အာဖရိက နိုင်ငံအနေဖြင့် တနေ့လျှင် နိုင်ငံ၏ လိုအပ်ချက်ဖြစ်သော စည်ပေါင်း ၂၄၀,၀၀၀ ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းကိုသာ ထုတ်လုပ်နိုင်သေးသည်။ ထို့ကြောင့် တောင်အာဖရိက အစိုးရသည် ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၆၀၀၀ ခန့် အကုန်ကျခံကာ ဆာဆောလ် လောင်စာ စက်ရုံနှင့် တည်ဆောက်ချက်ရှိရာ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံ၏အရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၅၀ အထိ ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်ရန် မည်သို့ ဆောင်ရွက်မည် ဆိုသည်။ တောင်အာဖရိက နိုင်ငံ အစိုးရသည် ကျောက်မီးသွေးမှ ရေနံ ထုတ်လုပ်သည့် တိကျသော နည်းစနစ် အသေးစိတ်ကို ထိပ်တန်း လျှို့ဝှက်ချက်အဖြစ် သတ်မှတ် ထားရှိပြီး

ဘူမိအပူရှိန်စွမ်းအင် တွင်းတတွင်း

ထုတ်လုပ်မှု နည်းစနစ်၏ ယေဘုယျ သဘောကိုသာ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ယေလကျောက်

ရေနံအောင်း ယေလကျောက် ဆိုသည်မှာ ထုပုံပါရှိသော လောင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ကာရိုဂျင် + ဟုအများက ခေါ်ကြသော ဇီဝဒြပ် ဖြစ်သည်။ ယေလကျောက်သည် အပူချိန် ၉၀၀ ဒီဂရီ ဖာရင်ဟိုက် နီးပါးသို့ ရောက်ရှိ လာသောအခါ ကာရိုဂျင်ဟု ခေါ်သည့် ဖယောင်းပါသော ဒြပ်ပေါင်းတမျိုးအသွင်သို့ ပြောင်းလဲသွားပြီး ရေနံလောင်စာနှင့် သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့တို့ ထွက်လာသည်ဟု ဆိုသည်။ ရေနံတစည် ရရှိရေးအတွက် ယေလကျောက်တတန်ခွဲခန့် တူးဖော်အပူပေးရသည်။

ယခုအချိန်အထိ ယေလကျောက် ထုတ်လုပ်မှုမှာ ရေရှားပါးသည့် ဒေသများ၌ ရေအမြောက်အမြား လိုအပ်ခြင်းနှင့် လူတို့အတွက် ဘေးဥပဒ် ဖြစ်စေသည့် မီးသွေးကဲ့သို့သော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ အစုအပုံလိုက် ကျန်ရှိနေမည့် ပြဿနာပင်ဖြစ်သည်။ ထိုပြဿနာများ ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းစနစ်အဖြစ် ယေလ ကျောက်တုံးများကို မြေအောက် မိုင်းတုန်းများ၌ပင် မီးရှို့ အပူပေး၍ ရေနံနှင့် ကျောက်ကိုခွဲခြားပြီး မြေအောက် ကန်များထဲသို့ ရေနံကိုစီးဝင်စေရန်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်

* Oil Shale
+ Tar Sand
= Alex Eadie

ψ Liquid Solvent Extraction Technique
× Gas Solvent Extraction Technique

* Sasol

+ Kerogen

ထိုနည်းလမ်းသည် ကောင်းမွန်ခိုင်လုံသည့် နည်းစနစ် ဖြစ်သော်လည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြစ်လာရန်မှာ အလွယ် ရေးသေးသည်ဟု ဆိုသည်။ ယေလကျောက်တူးများ သည် ကမ္ဘာအနှံ့တွင်ရှိရာအားကောင်းသော ကျောက် တွင်းကြီးများမှာ မြောက်အမေရိကတိုက်တွင် ရှိပြီး အားအသင့်ရှိသော ကျောက်တွင်း များမှာ တောင် အမေရိကတိုက်တွင် ရှိသည်။

ဇီဝကမ္မပစ္စည်း

ဇီဝကမ္မပစ္စည်းပစ္စည်းများမှ လောင်စာ စွမ်းအင် ထုတ်လုပ်သုံးစွဲမှုမှာ အလွန်လျင်မြန်စွာ တိုးတက်လျက် ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ နယူးယောက်နှင့် ချီကာဂိုတို့အပါ အဝင် မြို့ကြီးအများအပြားရှိ စွမ်းအင် ထုတ်လုပ်မှု စက်ရုံများ၌ စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများကိုအသုံးပြု၍ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားကို ထုတ်လုပ်လျက်ရှိသည့်အပြင် ကောက်ပဲ သီးနှံ၊ ကြံပင်၊ သစ်အတိုအစများ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက် အပုပ် အသီးများနှင့် အခြား စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများကို အချဉ်ဖောက်ခြင်း ၊ အားဖြင့်အရက်ပြန်လောင်စာ* ကို ထုတ်လုပ် အသုံးပြုလျက် ရှိကြသည်။

ထို့အပြင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ ဓာတ်ဆီဆိုင် ပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော်တွင် အဲလ်ကိုဟော ၁၀ ရာ ခိုင်နှုန်းနှင့် ဓာတ်ဆီ ရာခိုင်နှုန်း ၉၀ တို့ကို ရောစပ်၍ ဂက်ဆီဟော ± လောင်စာဆီ ဟူ၍ မော်တော်ကား များတွင် အသုံး ပြုရန် ရောင်းချလျက် ရှိသည်။ ဘရာဇီးလ်တွင်မူ အဲလ်ကိုဟော ရာခိုင်နှုန်း ၂၀ နှင့် ဓာတ်ဆီ ရာခိုင်နှုန်း ၈၀ ကို ရောနှောပြီး လောင်စာဆီ အဖြစ် အသုံးပြုကာ မော်တော်ကားများ မောင်းနှင် လျက် ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

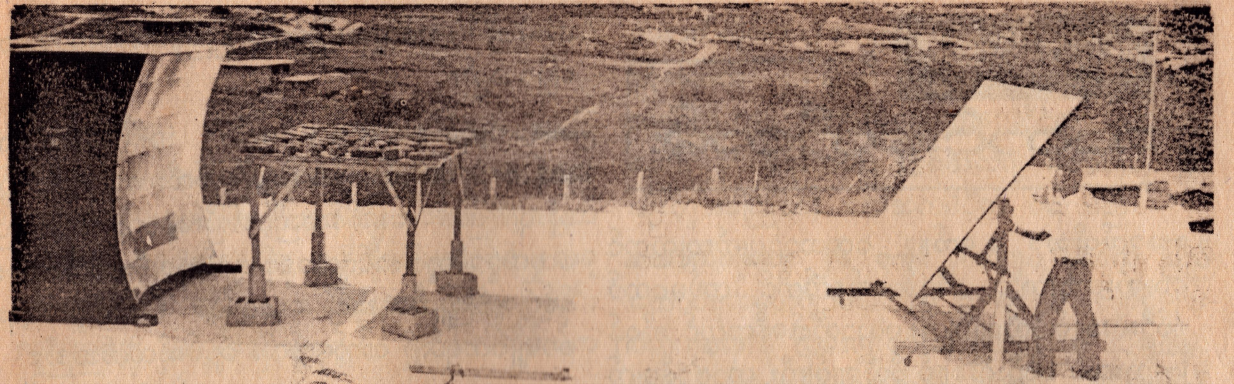
အဆိုပါ အဲလ်ကိုဟော လောင်စာဆီကို အိမ် တွင်း၌ပင် သာမန်အရက်ချက်သည့် ကိရိယာများဖြင့် ချက်လုပ်နိုင်သည်။ ဟင်းသီးဟင်းရွက် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း တကုန်လုံးမှ လျှင် အဲလ်ကိုဟော လောင်စာဆီ သုံးဂါလံရရှိပြီး တနေ့လျှင် ၁၀ ဂါလံအထိ ချက်နိုင် သည်ဟုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်သီးနှံများမှ ရရှိလာသော အဲလ်ကိုဟောလောင်စာကို ကမ္ဘာ့အချို့ ဒေသများ

တွင် အစိမ်းရောင်ဓာတ်ဆီ x ဟူ၍ အမည်ပေးထား သည်။ သီးနှံများသည် ကုန်ခန်းသွားခြင်း မရှိပဲ အမြဲ မပြတ် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ် နိုင်သောကြောင့် အဲလ်ကိုဟော လောင်စာသည် ပြန်လည် ဖြစ်ထွန်းနိုင် သော အရင်းအမြစ် ဖြစ်နိုင်သည်။

အဆိုပါ အဲလ်ကိုဟောနှင့် ဂက်ဆီဟောလောင် စာဆီ အသုံးပြုရေးသည် ယခုမှ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း မဟုတ်။ ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ပြင်သစ်နိုင်ငံတွင် အစိုးရ မော်တော်ယာဉ် များကို ဂက်ဆီဟောဖြင့် မောင်းနှင်ခဲ့သည်။ တဖန် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု တွင် ၁၉၃၀ ပြည့်လွန်နှစ်များက ကျရောက်ခဲ့သော စီးပွားရေးပျက်ကပ်အတွင်း လယ်သမား များသည် လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာများကို အဲလ်ကိုဟောဖြင့် မောင်းနှင်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်

အစားထိုးအားဖြည့် လောင်စာစွမ်းအင်ထုတ်လုပ် သုံးစွဲရေးတွင် ကျောက်မီးသွေး၊ ယေလကျောက်နှင့် ဇီဝကမ္မပစ္စည်းတို့ကဲ့သို့ အရေးပါသည့် အခြားသော သဘာဝစွမ်းအင် အရင်းအမြစ် နှစ်ခုမှာ သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်တို့ ဖြစ်သည်။ ယခု အခါ သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့သည် ကမ္ဘာတွင် အရေးကြီးဆုံး စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်တခုဖြစ်လာသည်။ တကမ္ဘာလုံး ၏ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ သုံးစွဲမှုသည် စတုပေါင်းစွမ်းအင် သုံးစွဲမှု၏ ၁၀ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ် တကမ္ဘာလုံး၏ သဘာဝဓာတ်ငွေ့သုံးစွဲမှုပမာဏ သည်ထုထည် အားဖြင့် ကုဗပေ ၄၈ ထရီလီယံ^၁ ရှိသည်။ ထိုပမာဏအတိုင်း ဆက်၍ သုံးစွဲသွားပါက နောက်ထပ်အနည်းဆုံး နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်အထိ လုံလောက်စွာ သုံးစွဲသွားနိုင်မည်။ အခြေအနေမျိုးရှိ သည်ဟု ဗြိတိန်မှ စွမ်းအင်ပညာရှင် အချို့က ခန့်မှန်း ထားသည်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ မြေအောက်တွင် နောင်နှစ် ပေါင်းများစွာ ဆက်လက် သုံးစွဲနိုင်လောက်အောင် ရှိနေသည့်အပြင်ကျောက်မီးသွေးနှင့်ရေနံတို့မှသဘာဝ ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်ယူရန် သုတေသန ပြုချက်များမှာ အောင်မြင်လျက်ရှိနေပြီဟု သိရသည်။

ဟေတီနိုင်ငံတွင် နေစွမ်းအင်ကို အသုံးပြုနေစဉ်

ဟိုက်ဒရိုဂျင် လောင်စာစွမ်းအင် အသုံးပြုမှုနှင့်ပတ် သက်၍ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသည်၁၉၈၁ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ အတွင်းက ဟိုက်ဒရိုဂျင် လောင်စာဖြင့် မောင်းနှင် သော ပထမဆုံး ဂျစ်ကားတစ်စီးကို စမ်းသပ်တိုက်ခွဲ သည်။ ထိုကားသည် ကီလိုမီတာ ၁၀၀ အကွာအဝေး ကို တနာရီလျှင် ကီလိုမီတာ ၅၀ နှုန်းဖြင့် မောင်းနှင် နိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ အဆိုပါဂျစ်ကားသည် ရေနှေး ငွေ့နှင့် ထင်းမီးသွေး ဓာတ်ပြုခြင်းဖြင့် ရရှိသော ဟိုက်ဒရိုဂျင်ကို လောင်စာအဖြစ် အသုံးပြုမောင်းနှင်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့မောင်းနှင်ရာတွင် ဒီဇယ်ဆီတခု တည်းဖြင့် မောင်းနှင်ခြင်းထက် ၁၀ ဒေါ်လာခန့် ပို၍ သက်သာစေသည်ဟု ဆိုသည်။

ဟိုက်ဒရိုဂျင်သည် သိုလှောင်ရလွယ်ကူပြီး လျှပ်စစ် ဓာတ်အိုးကဲ့သို့ ဓာတ်အားပြတ်လပ်မှုလည်းမဖြစ်ပေါ် နိုင်ဟုဆိုသည်။ ရေအားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားမှ ထုတ်ယူ ရရှိသည့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်သည် ရေနံအားဖြည့် လောင်စာ ထက် ဈေးနှုန်းချိုသာသည်။ ထို့အပြင်ရေနံအားဖြည့် လောင်စာအလေးချိန်၏ သုံးပုံတပုံခန့်သာ လေးသော ဟိုက်ဒရိုဂျင်လောင်စာသည် ရေနံမှရရှိသော စွမ်းအင် နှင့် ညီမျှသော စွမ်းအင်ကို ထုတ်ပေးနိုင်သည်။ သို့ရာ တွင် ဟိုက်ဒရိုဂျင်သည် အလေးချိန် ပေါ့ပါးသော် လည်း ထုထည်အားဖြင့် ကြီးမားသည်။ ဟိုက်ဒရိုဂျင် အရည်၏ ထုထည်သည် စွမ်းအင်တူဓာတ်ဆီ၏ ထုထည်

ထက် ၃ ဒသမဆယ့် နှစ် ပိုမိုကြီးမားပြီး ဟိုက်ဒရိုဂျင် ဓာတ်ငွေ့၏ ထုထည်သည် စွမ်းအားတူ သဘာဝဓာတ် ငွေ့၏ ထုထည်ထက် ၃ ဒသမ ၆ ဆခန့် ပိုမိုကြီးမား သည်ဟု ဆိုသည်။ ။

မီဒီယံကူးကားသော ဓာတ်အားတမ်းများ

- ၁။ နိုင်ငံတကာရေးရာသတင်းစဉ် ဧပြီ ၁၉၇၈၊
- ၂။ စွမ်းအင် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဦးစီးဌာန၊ ကုလသမဂ္ဂ ပြန်ကြားရေးဌာန၊ ရန်ကုန်။
- ၃။ Asiaweek (Hong Kong), 26-8-81
- ၄။ Economic Impact, (U.S.A), 3/1980
- ၅။ Energy Option and Policy Issues in Developing Countries, World Bank Staff Working Paper No.350, (U.S.A) August 1979
- ၆။ Financial Times, (U.K), 4-12-80, 17-10-80, 9-1-81, 12-2-81
- ၇။ Newsweek(U.S.A), 30-7-79, 17-3-80, 14-7-80
- ၈။ Oil and Gas Journals, 22-15-80, 23-2-81, A Pennwell Publication, (U.S.A)
- ၉။ Orbis(U.S.A), A Journal of World Affairs, Winter 1980
- ၁၀။ Strait Times, (Singapore), 7-3-79
- ၁၁။ Time(U.S.A), 30-7-79, 6-8-79, 19-5-80
- ၁၂။ U.N.D.P. and Energy, New and Renewable Resources of Energy, U.N

θ	Fermentation	x	Green Petrol
*	Methanol	φ	Renewable Resource
±	Gasohol	///	Trillion (သန်းပေါင်း တသန်း)
+	Bushel		

သတင်းမှတ်တမ်း

အောက်တိုဘာ ၁ ရက်။ လေယာဉ်ပျက်ကျရာတွင် သေဆုံးသွားသည့် အိရန်လက်နက်ကိုင် တပ်မတော် စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖလာဟီ၏နေရာတွင် အိရန် ကြည်းတပ် စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟာဇာနီဂျက် အား အိရန်ခေါင်းဆောင် ခိုမေန်က တာဝန်ပေးအပ် လိုက်သည်။

အာတိတ်ဒေသရှိ နီဗာယာစင်လာယာ ကျွန်းပေါ် ၌ ညကလီယာစမ်းသပ်ဒေသတွင် ဆိုဗီယက် မြေ အောက် အဏုမြူ ဖောက်ခွဲ စမ်းသပ်မှုတခု ပြုလုပ် ကြောင်း ဒတ်ချ်မိုးလေဝသဌာနက ကြေငြာသည်။

အောက်တိုဘာ ၆ ရက်။ လူကြီးများတွင် သွေး ကင်ဆာရောဂါကို ဖြစ်ပွားစေသည့် ကင်ဆာဗိုင်းရပ်စ် ပိုးသစ်တမျိုးအား သုတေသနပြုသူများက ရှာဖွေ တွေ့ရှိထားသည်ဟု ဆိုသည်။

အောက်တိုဘာ ၇ ရက်။ ကမ္ဘာတဝန်းလုံးမှ လူ သန်း ၅၀ ခန့်သည် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများ တစုံတရာမရှိပဲ လွန်ခဲ့သောနှစ်က အစာငတ်မွတ်မှု ကြောင့်သေဆုံးရကြောင်း အဲလ်ဂျီးရီးယား ကိုယ်စား လှယ် မိုဟာမက်ဘက်ဂျာဒီက ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံ၌ မိန့်ခွန်း ပြောကြားရာတွင် ပြောကြား လိုက်သည်။

အောက်တိုဘာ ၈ ရက်။ ညကလီယာအားပေး ရေး မူဝါဒ ကြေငြာချက်တရပ်ကို သမ္မတရှိုင်က ထုတ်ဖော် ကြေငြာလိုက်သည်။

အောက်တိုဘာ ၉ ရက်။ ကွယ်လွန် သူ အီဂျစ် သမ္မတ အန်ဝါဆဒတ်၏ အချိန်အရာကို ခံယူရန် အီဂျစ် ဒုတိယသမ္မတ ဟော့စနီမူဘာရက်က တရားဝင် လက်ခံလိုက်သည်။

အောက်တိုဘာ ၁၀ ရက်။ အီဂျစ်သမ္မတဆဒတ်၏ ရုပ်ကလာပ်ကို ကွန်ကရစ်ပိရမစ်တခုတွင် မြှုပ်နှံ လိုက်သည်။

အောက်တိုဘာ ၁၁ ရက်။ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ဆီနာလိုအာပြည်နယ်တွင် အမူပိုင်းမုန်တိုင်း လီဒီယာ ကျရောက်သဖြင့် လူ ၄၆ ဦး သေဆုံးပြီး လူ ၄၀,၀၀၀

အိုးမဲ့ အိမ်မဲ့ ဖြစ်သွားကြောင်း ပြည်နယ်အစိုးရပိုင်းက ပြောသည်။

အောက်တိုဘာ ၁၂ ရက်။ အင်ဂိုလာသမ္မတ ဆန်းတော့စ်သည် ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယား နိုင်ငံ၌ သုံးရက်ကြာ နေထိုင်လည်ပတ်ပြီးနောက် ပြန်လည် မထွက်ခွာမီတွင် အင်ဂိုလာနှင့် ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယား နိုင်ငံ ချစ်ကြည်ရေးနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး စာချုပ်တရပ်ကို လက်မှတ်ထိုး ချုပ်ဆိုလိုက်သည်။

အောက်တိုဘာ ၁၃ ရက်။ လွန်ခဲ့သည့် လေးလ အတွင်း အိရန်နိုင်ငံ၏ တတိယမြောက် သမ္မတရာထူးကို ပထမဆုံးရရှိသည့် ဘာသာရေးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော ဟိုဂျာ တိုလက်စ်လင်အလီခါမေန်သည် ပါလီမန်တွင်သမ္မတ အဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုသည်။

အောက်တိုဘာ ၁၄ ရက်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်အတွက် ငြိမ်းချမ်းရေး နိုဘယ်ဆုကို ဂျီနီဗာရှိ ကုလသမဂ္ဂ ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံးအား ချီးမြှင့် ပေးအပ်လိုက်သည်။

တကမ္ဘာလုံးနှင့်ဆိုင်သော စားနပ်ရိက္ခာ အစီအစဉ် တခုကို အလျင်အမြန် လက်ခံကျင့်သုံးမှု မရှိလျှင် ခရစ်သက္ကရာဇ် ၂၀၀၀ တွင် ကမ္ဘာ့ လူဦးရေ၏ လေးပုံ တပုံ သို့မဟုတ် လူ သန်း ၁၀၀၀ သည် ဆင်းရဲ ဖင်ပန်းစွာ နေရခြင်း၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းနှင့် အာဟာရ မပြည့်ဝခြင်း စသည့် ဒုက္ခများကို ခံစား ရလိမ့်မည်ဟု ကုလသမဂ္ဂ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေး အဖွဲ့ (အက်ဖ်အေအို) အကြီးအကဲ အက်ဒွပ်ဆူးမား က သတိပေး ပြောကြားသည်။

အောက်တိုဘာ ၁၅ ရက်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၁ ရက်မှ စတင်၍ ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီ၌ နှစ်နှစ်တာ သက်တမ်းသစ်အတွက် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အဖြစ် ဂိုဏ်းယာနာ၊ ဂျော်ဒန်၊ ဗိုလ်နာ၊ တိုဂိုနှင့် ဇိုင်ယာနိုင်ငံတို့အား ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံက ရွေးချယ် ဖြစ်မြောက်လိုက်သည်။

၁၉၈၃ ခုနှစ် နိုဘယ်ဆုပေးဆုကို စစ်ကွေးယဉ် ဝတ္ထုများနှင့် အစမ်းစာများကို ဂျာမနီဘာသာဖြင့် ရေးသားသူ ဘုဂေးရီးယားဇာတ် စာရေးဆရာ အိုလီယက်ကာနက်က ဆွတ်ခူးသွားသည်။

အောက်တိုဘာ ၁၆ ရက်။ အစွဲရေး ဗိုလ်ချုပ်ကြီး

မိုရှေဒါယန်း (၆၆) နှစ်သည် နှလုံးရောဂါဖြင့် ကွယ် လွန်သည်။

အောက်တိုဘာ ၁၇။ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာ အခြေ အနေမှာ မရေမရာရှိနေဆဲပင် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒေသ အလိုက် သို့မဟုတ် တမျိုးသားလုံး စားနပ်ရိက္ခာ ပြတ် လပ်မှုမှာ ၁၉၇၉ ခုနှစ်က ၁၇ နိုင်ငံမျှသာရှိရာမှ ယခု နှစ် အလယ်ပိုင်းတွင်မူ ၃၁ နိုင်ငံအထိ ရှိလာကြောင်း ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ကုဝါးလ်ဟိုင်းမက ပြောကြားသည်။

အောက်တိုဘာ ၁၈ ရက်။ ပိုလန်နိုင်ငံ တပ်မတော် အကြီးအကဲ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဝိုဆီယက်ဂျာဇယ်စကီး သည် အာဏာရ ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင် အဖြစ် ယနေ့တာဝန်လွှဲပြောင်း ထမ်းဆောင်သည်။

အောက်တိုဘာ ၁၉ ရက်။ ကျူးဘားနှင့် အင်ဒို နီးရှားနိုင်ငံတို့သည် ၁၀ နှစ်ကြာမျှ သံတမန်အဆက် အသွယ် ပြတ်တောက်နေခဲ့ရာမှ ပုံမှန်သံတမန် ဆက် သွယ်မှုများ ပြုလုပ်လိုက်သည်။

အောက်တိုဘာ ၂၀ ရက်။ ညထရွန်ဗုံးထုတ်လုပ်မှု ရပ်စဲရေး ပူးတွဲတောင်းဆိုမှုတရပ်ကို အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် မစ္စက်ဂန္ဒီနှင့် ရူမေးနီးယားနိုင်ငံသမ္မတ ချောင်ဆက် စကူးတို့က ဘူခါရက်မြို့တွင် ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

ပါလက်စတိုင်း လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (ပီအဲလ်အို) ၏ မော်စကိုမြို့ရှိရုံးကို အဆင့်မြှင့်လိုက်ပြီး သံတမန် အဆင့်အတန်း အပြည့်အဝပေးလိုက်သည်ဟု ဆိုဗီယက် ပြည်ထောင်စုက ကြေငြာသည်။

အောက်တိုဘာ ၂၁ ရက်။ သီရိလင်္ကာ ပါလီမန် သည် သက်တမ်းနှစ်လကြာခဲ့ပြီဖြစ်သည့် အရေးပေါ် အခြေအနေ ကြေငြာထားခြင်းကို နောက်ထပ်တလ တိုးမြှင့် သတ်မှတ်ကြောင်း ကြေငြာသည်။

အောက်တိုဘာ ၂၂ ရက်။ ကမ္ဘာ့ ဆင်းရဲသော နိုင်ငံနှင့် ချမ်းသာသောနိုင်ငံ ၂၂ နိုင်ငံတို့ ပထမဆုံး အကြိမ် အတူတကွ ပြုလုပ်သော တောင်နှင့်မြောက် ထိပ်သီး အစည်းအဝေးကို မက္ကဆီကိုနိုင်ငံ ကန်ကွန် မြို့တွင် စတင်ကျင်းပသည်။

အောက်တိုဘာ ၂၃ ရက်။ စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ တတိ ယ သမ္မတအဖြစ် ဝါရင့် နိုင်ငံရေးသမားနှင့် အလုပ် သမားသမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်သူ စီဗီဒင်ဗင်နိုင် ယာ (၅၈) နှစ်ကို စင်ကာပူပါလီမန်က ရွေးချယ် လိုက်သည်။

အောက်တိုဘာ ၂၄ ရက်။ ပထမအကြိမ် တောင် နှင့်မြောက် ၂၂ နိုင်ငံ ထိပ်သီးညီလာခံသည် ကုလ သမဂ္ဂသို့ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးပြဿနာဆိုင်ရာ ပြတ်သား သော နိုင်ငံရေးအခြေ တစုံတရာမျှ မပေးနိုင်ပဲ ပြီး ဆုံးသွားကြောင်း အေအက်ဖ်ပီက ရေးသည်။

အောက်တိုဘာ ၂၆ ရက်။ အီဂျစ် နိုင်ငံက ပြည် ထောင်စုသမ္မတဂျာမနီနိုင်ငံမှ ညကလီယာ စက်ရုံများ ဝယ်ယူရေးကို လမ်းဖွင့်ပေးသည့်အနေဖြင့် အီဂျစ်နှင့် အနောက်ဂျာမနီနိုင်ငံတို့သည် အဏုမြူ စွမ်းအင်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာ အသုံးပြုရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရေး သဘောတူညီမှု တရပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး ကြသည်။

အောက်တိုဘာ ၂၇ ရက်။ အသက် ၈၁ နှစ်ရှိ ဖင်လန်သမ္မတကက်ကီနိုင်သည် နာမကျန်းသည့်အတွက် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်သွားသည်။

အောက်တိုဘာ ၂၈ ရက်။ မြိတိန် ဝန်ကြီးချုပ် မာဂရက်သက်ချာ၏ စီးပွားရေး မူဝါဒများအပေါ် အယုံအကြည်မရှိအဆိုကို ပါလီမန်၌ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာ အဆိုရှုံးနိမ့်သွားပြီး မစ္စက်သက်ချာက ၃၂၁ မဲ၊ ၂၅၀ မဲ ဖြင့် အနိုင်ရရှိလိုက်သည်။

ဆော်ဒီအာရေဘီးယားသို့ အမေရိကန်၏ လေ ကြောင်း ကြိုတင်အချက်ပေးနှင့်ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲရေး လေယာဉ်(အေဝက်)များ ရောင်းချရေးကို အမေရိ ကန် လွှတ်တော်က ထောက်ခံမဲ ၅၂ မဲ၊ ကန့်ကွက်မဲ ၄၈ မဲဖြင့် သဘောတူ အတည်ပြုလိုက်သည်။

ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း တာကေအိုဗုကူဒါအား လူဦးရေ ပြဿနာများဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် ချက်များအတွက် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးက ငြိမ်းချမ်း ရေးဆုကို ပီကင်းတွင် ချီးမြှင့်လိုက်ကြောင်း ကျီဒို သတင်းဌာနက ကြေငြာသည်။

အောက်တိုဘာ ၂၉ ရက်။ အမေရိကန် အစိုးရ သည် ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် နိုင်ငံပေါင်း ၂၅ နိုင်ငံသို့ ဒေါ်လာ ၇၆၅ ဒသမ ၅ သန်းမိုး ရိက္ခာ အကူအညီပေးမည်ဟု လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ဌာနက ကြေငြာသည်။

အောက်တိုဘာ ၃၀ ရက်။ သံအမတ်ကြီး အဆင့် သံတမန် ဆက်သွယ်ရန် ကိုရီးယား ဒီမိုကရက်တစ် သမ္မတနိုင်ငံနှင့် ဗန်နွာတူနိုင်ငံတို့ လက်မှတ် ရေးထိုး ကြသည်။

၁၉၈၁ ခုနှစ် နိုင်ငံတကာရေးရာသတင်းစဉ် ဆောင်းပါးအညွှန်း

အမှတ်စဉ်	ဆောင်းပါးအမည်	လ	စာမျက်နှာ
	နိုင်ငံရေး		
၁	၃၅ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများအတွင်းရှိ ကျွန်းနယ်မြေများ (စိန်ကပ်စ်၊ နေဗစ်စ်၊ အင်ဂိုလာကျွန်းများ)	ဇန်နဝါရီ	၁
၂	၁၉၈၀ပြည့်နှစ်အတွင်း ထူးခြားသော ဖြစ်ရပ်များ	"	၁၃
၃	အာရပ်နိုင်ငံများ၏ ဆက်ဆံရေး	"	၂၂
၄	ဥရောပလုံခြုံရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး မက်ဒရစ်ညီလာခံ	ဖေဖော်ဝါရီ	၁
၆	စိန်လူစီယာနိုင်ငံ	"	၁၂
၇	၃၅ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များ	"	၁၉
၈	တောင်အာဖရိကသမ္မတနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး	မတ်	၁
၉	ဗန်နွာတူသမ္မတနိုင်ငံ	"	၆
၁၀	ချွန်-လစ်ဗျား ပေါင်းစည်းရေး	"	၁၆
၁၁	အလ်ဆာဗေးဒီး နိုင်ငံရေးအခြေအနေ	ဧပြီ	၁
၁၂	စိန်ဗင်ဆင်နိုင်ငံ	"	၈
၁၃	ပါကစ္စတန်နိုင်ငံရေး အခြေအနေ	"	၁၆
၁၄	မြီတိန်နိုင်ငံရေး	မေ	၁
၁၅	ကီရီဘတ်စ်သမ္မတနိုင်ငံ	"	၁၀
၁၆	ထိုင်းနိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲ	"	၁၆
၁၇	အမေရိကန်-ဆိုဗီယက်ဆက်ဆံရေး	ဇွန်	၁
၁၈	အင်တီဂွာကျွန်း	"	၁၀
၁၉	လီဘာနွန်နိုင်ငံရေး အခြေအနေ	"	၁၉
၂၀	ပြင်သစ်သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲ	ဇူလိုင်	၁
၂၁	တူဗာလူနိုင်ငံ	"	၁၂
၂၂	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံရေး	"	၁၈
၂၃	စပိန်နိုင်ငံရေးအခြေအနေ	ဩဂုတ်	၁
၂၄	ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများအတွင်းရှိ ကျွန်းနယ်မြေများ (မွန်ဆာရပ်ကျွန်း)	"	၇
၂၅	အရှေ့အလယ်ပိုင်း နိုင်ငံရေး	"	၁၆
၂၆	ဇင်ဘာဘွေနိုင်ငံရေး အခြေအနေ	စက်တင်ဘာ	၁
၂၇	ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများအတွင်းရှိ ကျွန်းနယ်မြေများ (ဂွာဒါလူကျွန်း)	"	၁၁
		"	၁၈

အမှတ်စဉ်	ဆောင်းပါးအမည်	လ	စာမျက်နှာ
၂၈	လက်တင်အမေရိကနိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ	အောက်တိုဘာ	၁
၂၉	ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့	"	၁၀
၃၀	ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများအတွင်းရှိ ကျွန်းနယ်မြေများ (မာတီနစ်ကျွန်း)	"	၁၈
၃၁	အီရန်နိုင်ငံရေးအခြေအနေ	နိုဝင်ဘာ	၁
၃၂	အင်ဂိုလာအရေးအခင်း	"	၉
၃၃	ဘီလစ်နိုင်ငံ	"	၁၇
၃၄	အီဂျစ်နိုင်ငံရေး အခြေအနေ	ဒီဇင်ဘာ	၁
၃၅	ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာအတွင်းရှိ ကျွန်းနယ်မြေများ (နယ်သာလန် အင်တီးလစ်ကျွန်းများ)	"	၁၀
	စီးပွားရေး		
၁	ကမ္ဘာ့ သကြားထုတ်လုပ်ရောင်းဝယ်ရေး	ဇန်နဝါရီ	၁၇
၂	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၃၂
၃	အပြန်အလှန် စီးပွားရေးကူညီမှုကောင်စီ	ဖေဖော်ဝါရီ	၂၄
၄	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၃၀
၅	ကမ္ဘာ့ ကျောက်မီးသွေးထုတ်လုပ်ရောင်းဝယ်မှု	မတ်	၂၄
၆	ကမ္ဘာ့ သံမဏိထုတ်လုပ်ရောင်းဝယ်မှု	ဧပြီ	၂၄
၇	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၃၃
၈	တောင်-မြောက် ဆွေးနွေးပွဲ	မေ	၂၁
၉	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၃၀
၁၀	လက်တင် အမေရိကနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေ	ဇွန်	၂၄
၁၁	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၃၁
၁၂	ကမ္ဘာ့ စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်မှု	ဇူလိုင်	၂၂
၁၃	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၂၉
၁၄	အာဖရိကအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေး	ဩဂုတ်	၂၁
၁၅	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၃၁
၁၆	ကမ္ဘာ့ လေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း	စက်တင်ဘာ	၂၅
၁၇	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၃၂
၁၈	ကမ္ဘာ့ အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း	အောက်တိုဘာ	၂၂
၁၉	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၃၀
၂၀	ကမ္ဘာ့ စီးပွားရေးအခြေအနေ	နိုဝင်ဘာ	၂၆
၂၁	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၃၃
၂၂	ကမ္ဘာ့ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း	ဒီဇင်ဘာ	၁၉
၂၃	စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ	"	၂၈
	စစ်ရေး		
၁	ထက်အောက်တည်မတ်စွာ တက်ဆင်းပျံသန်းနိုင်သော လေယာဉ်များ	ဇန်နဝါရီ	၃၄
၂	အလျင်အမြန် နေရာချထားနိုင်သော တပ်ဖွဲ့	ဖေဖော်ဝါရီ	၃၃
၃	မိုင်းစစ်ဆင်ရေး	မတ်	၃၂

အမှတ်စဉ်	ဆောင်းပါးအမည်	လ	စာမျက်နှာ
၄	ပင်လယ်ပြင် ကင်းလှည့် လေယာဉ်များ	ပြေ	၃၅
၅	ဖျက်သုတ်	မေ	၃၄
၆	ဇီဝဗေဒ လက်နက်များ	ဇွန်	၃၃
၇	ကမ္ဘာ့စစ်အသုံးစရိတ်များ	ဇူလိုင်	၄၀
၈	ခေတ်မီ ထောက်လှမ်းရေးလေယာဉ်များ	ဩဂုတ်	၄၀
၉	တင့်ကားဖျက် လက်နက်များ	စက်တင်ဘာ	၃၄
၁၀	စစ်ဘက် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လေယာဉ်များ	အောက်တိုဘာ	၃၂
၁၁	ညူကြလီယာ တည်ဆောက်မှုများ	နိုဝင်ဘာ	၃၅
၁၂	မောင်းသူမဲ့ လေယာဉ်	ဒီဇင်ဘာ	၃၁
	အထွေထွေ		
၁	ကြိုတင်သတိပေး အချက်ပြမှုနှင့် တုံ့ပြန်နိုင်မှု	ဇန်နဝါရီ	၄၁
၂	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၃	ရေသန့်ရရှိရေးနှင့် သန့်ရှင်းရေး	ဖေဖော်ဝါရီ	၄၁
၄	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၅	အလုပ်လုပ်သော စက်ရုပ်	မတ်	၃၉
၆	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၇	သွေးတု	ပြေ	၄၃
၈	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၉	ဗိုင်းရပ်စ် အသည်းရောင်ရောဂါ	မေ	၄၃
၁၀	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၁၁	မိုးလေဝသ စူးစမ်းလေ့လာမှု	ဇွန်	၄၁
၁၂	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၁၃	စွမ်းအင် အရင်းအမြစ်များ	ဇူလိုင်	၄၀
၁၄	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၁၅	ကိုလံဘီယာပျံသန်းမှု	ဩဂုတ်	၄၀
၁၆	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၁၇	ပလက်တီနမ်	စက်တင်ဘာ	၄၁
၁၈	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၁၉	အလူမီနီယမ်	အောက်တိုဘာ	၄၀
၂၀	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၂၁	ဖော့စဖိတ်	နိုဝင်ဘာ	၄၃
၂၂	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၇
၂၃	အစားထိုးအားဖြည့် လောင်စာစွမ်းအင်	ဒီဇင်ဘာ	၃၇
၂၄	တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း	"	၄၄
၂၅	ဆောင်းပါးအညွှန်း	"	၄၆

၂/၂၅/ ဦးကန်စိန်

R. 500

ကျ်စာစောင်တွင်

ယခုလ မျက်နှာပုံး
 ကမ္ဘာ့ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း
 သည် ကမ္ဘာ့စီးပွား တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် သယ်ယူ
 ပို့ဆောင်ရေးတို့ အတွက် အလွန် အရေးပါလျက်
 ရှိသည်။ ပုံမှန် စာတိဋ္ဌေရည်များ တင်ဆောင်လာ
 သော သင်္ဘော ဖြစ်သည်။
 “ကမ္ဘာ့ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
 လုပ်ငန်း” ဆောင်းပါးကို စာမျက်နှာ ၁၉ တွင်
 ဖတ်ရှုပါရန်။

နိုင်ငံရေး

- အီဂျစ်နိုင်ငံရေးအခြေအနေ ၁
- ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာများအတွင်းရှိ
 ကျွန်းနယ်မြေများ ၁၀

စီးပွားရေး

- ကမ္ဘာ့ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း ၁၉
- စီးပွားရေးရာ သတင်းပဒေသာ ၂၈

စစ်ရေး

- မောင်းသူမဲ့ လေယာဉ် ၃၁

အထွေထွေ

- အစားထိုး အားပြည့်လောင်စာစွမ်းအင် ၃၇
- တလအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်း ၄၄
- ဆောင်းပါးအညွှန်း ၄၆

အဖိုး တစ်ကျပ် ပြား ၅၀

မြန်မာ့ဆီဂျယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ် ပါတီစာနယ်ဇင်းဌာန ဌာနမှူး ဦးခင်မောင်ကြည်
 (မှတ်ပုံတင် အမှတ် ၈၂၆၈၁) က ထုတ်ဝေ၍ ပါတီပုံနှိပ်တိုက် အမှတ် ၅၃ နတ်မောက်လမ်းသွယ် ရန်ကုန်မြို့တွင်
 ဌာနခွဲမှူး ဦးသန်းအောင် (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၂၄၆) က ပုံနှိပ်သည်။